

Mathilda Roos

Ur barndomens värld. Berättelser. Med illustrationer

Stockholm. Fosterlands-stiftelsens förlags-expedition. 1894.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

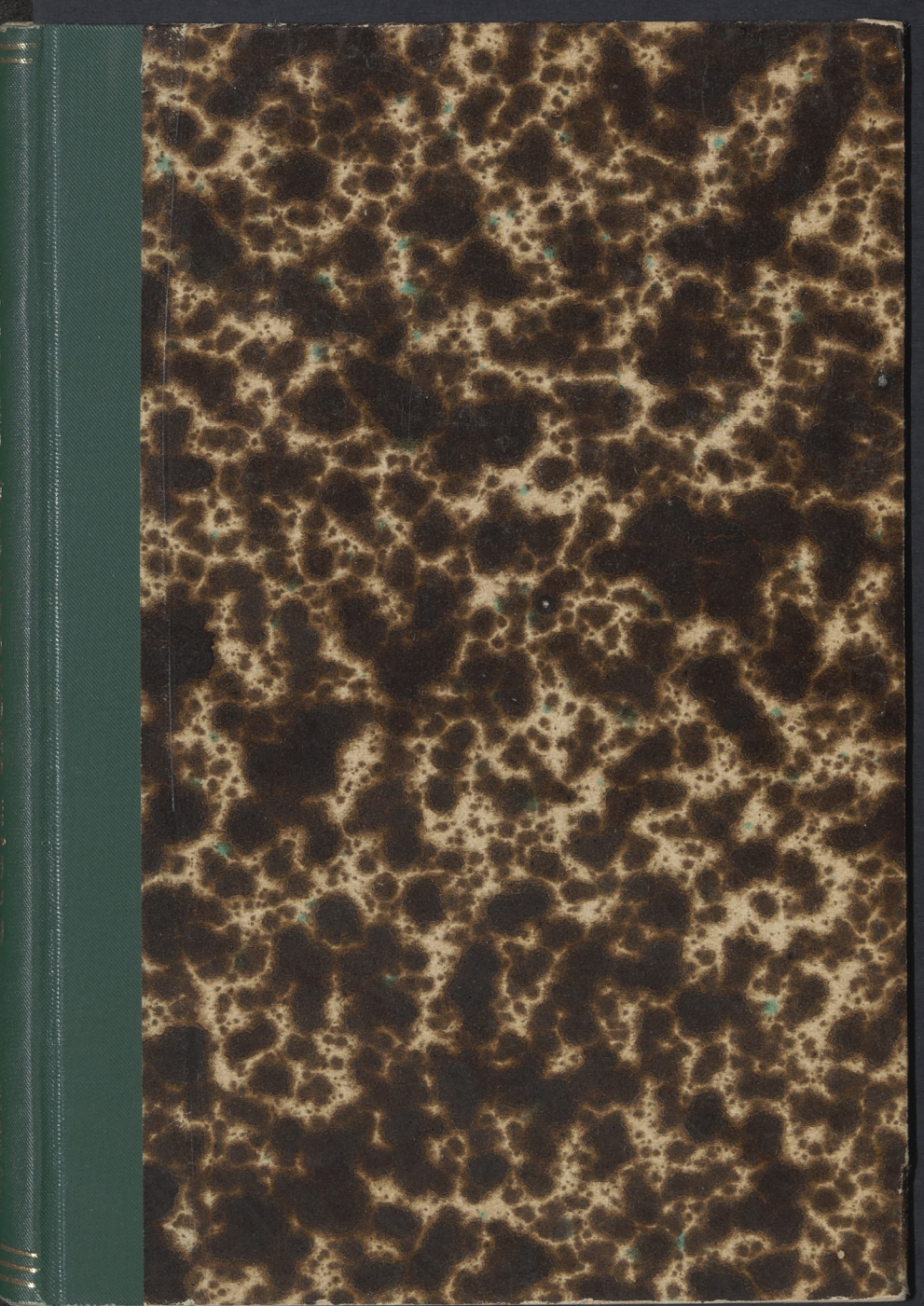
Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/RoosM/titlar/UrBarndomensVärld/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb8222517-faksimil>

Upsala Univ. Bibliotek

Sv. avd.

Baruskr.

Gerätt.

UR BARNDOMENS VÄRLD

BLÄTTELSEN

AT

REDIGERAD AV JENNY NYSTRÖM

Uptall 1895 - 1896

By J. J. J.

The year 1895

1896

785

UR BÄRNDOMENS VÄRLD

785

BERÄTTELSE

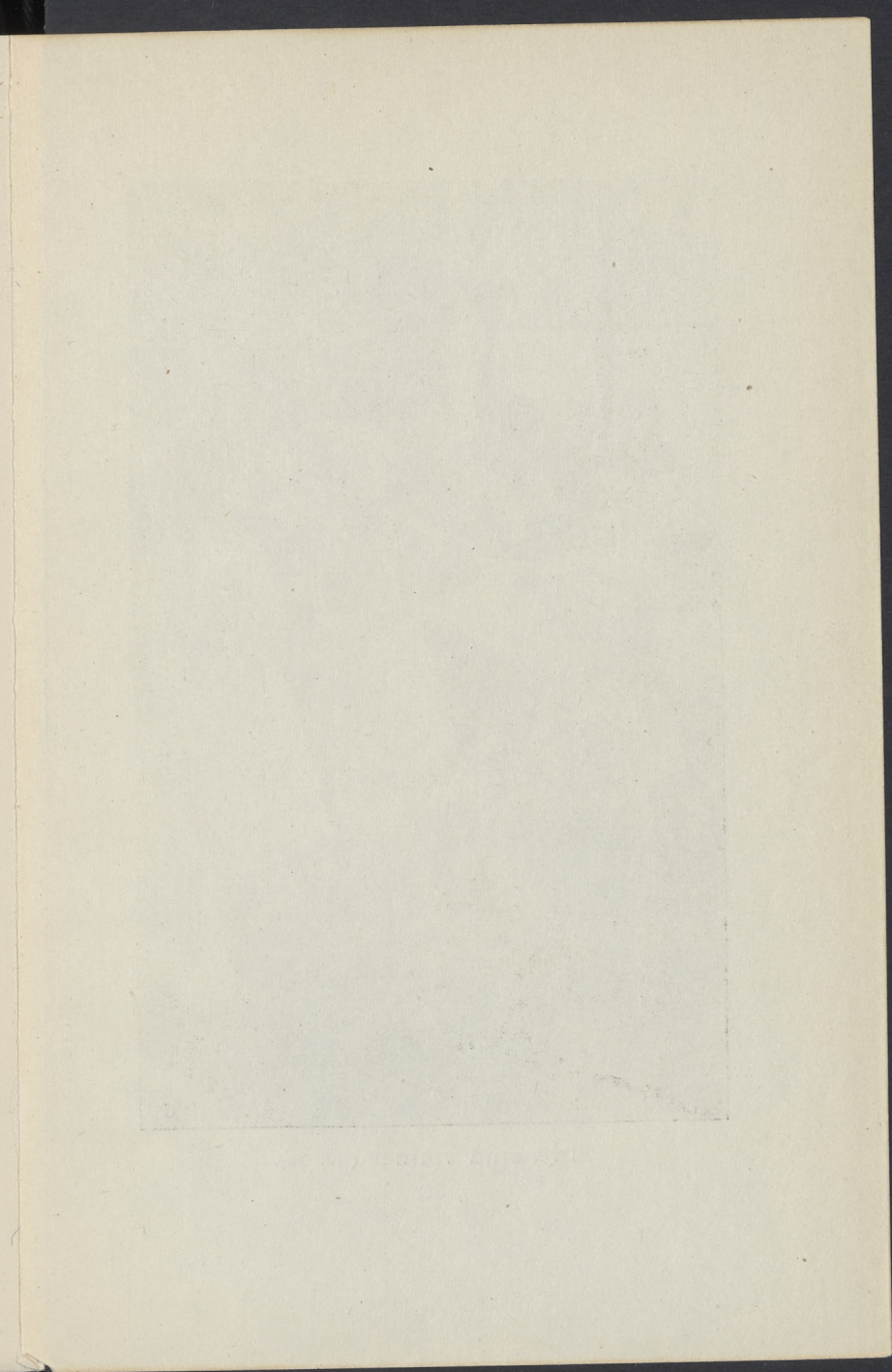
AF

MATHILDA ROOS

MED ILLUSTRATIONER AF JENNY NYSTRÖM

J.C. R.

Två små vänner (sid. 16).

UR BARNDOMENS VÄRLD

BERÄTTELSE

AF

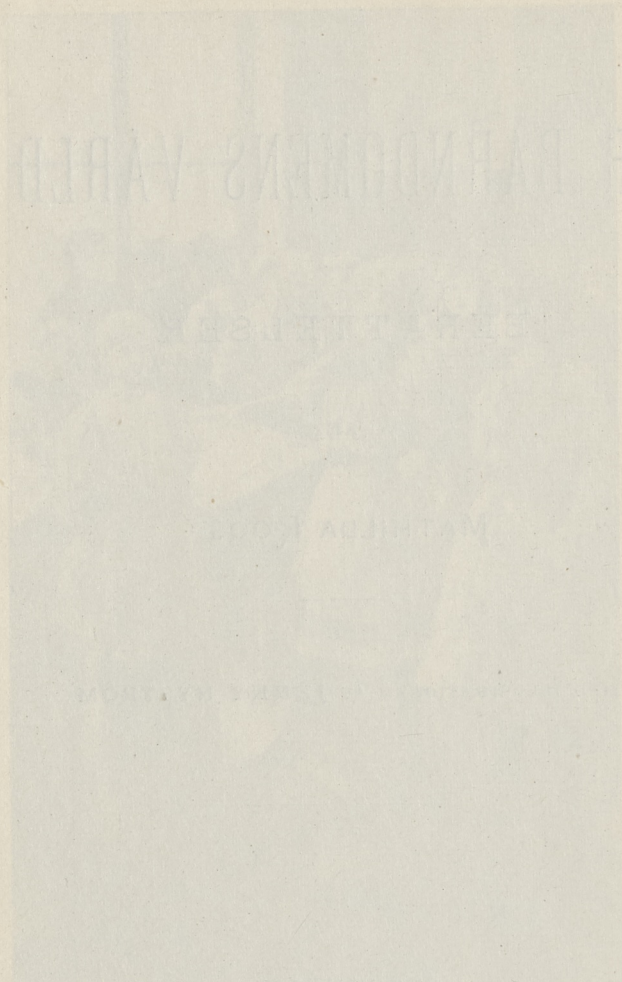
MATHILDA ROOS

MED ILLUSTRATIONER AF JENNY NYSTRÖM

STOCKHOLM

FOSTERLÄNDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1894.

INNEHÅLL.

	Sid.
Två små vänner.....	7
Guds änglar.....	53
Två för litet	69
Tant Majkens berättelse.....	83
Tron som försätter berg.....	97
Den osynlige gästen	111
Lilla »tröste-mor»	126
Lille Toms julkväll	172

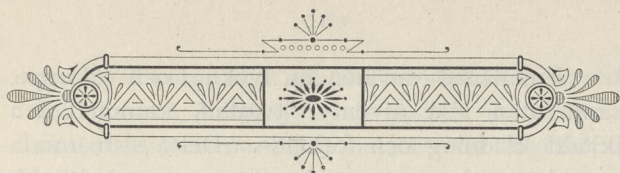

INNHOLD

1	For and against
2	On the right
3	For the law
4	For the law
5	For the law
6	For the law
7	For the law
8	For the law
9	For the law
10	For the law
11	For the law
12	For the law
13	For the law
14	For the law
15	For the law
16	For the law
17	For the law
18	For the law
19	For the law
20	For the law
21	For the law
22	For the law
23	For the law
24	For the law
25	For the law
26	For the law
27	For the law
28	For the law
29	For the law
30	For the law
31	For the law
32	For the law
33	For the law
34	For the law
35	For the law
36	For the law
37	For the law
38	For the law
39	For the law
40	For the law
41	For the law
42	For the law
43	For the law
44	For the law
45	For the law
46	For the law
47	For the law
48	For the law
49	For the law
50	For the law
51	For the law
52	For the law
53	For the law
54	For the law
55	For the law
56	For the law
57	For the law
58	For the law
59	For the law
60	For the law
61	For the law
62	For the law
63	For the law
64	For the law
65	For the law
66	For the law
67	For the law
68	For the law
69	For the law
70	For the law
71	For the law
72	For the law
73	For the law
74	For the law
75	For the law
76	For the law
77	For the law
78	For the law
79	For the law
80	For the law
81	For the law
82	For the law
83	For the law
84	For the law
85	For the law
86	For the law
87	For the law
88	For the law
89	For the law
90	For the law
91	For the law
92	For the law
93	For the law
94	For the law
95	For the law
96	For the law
97	For the law
98	For the law
99	For the law
100	For the law

Två små vänner.

God and the universe.

Hur mycket hade ej lilla Helfrid under den förflutna sommaren tänkt på och undrat öfver den dag, som nu ändtligen inbrutit, — den dag då hon för första gången skulle gå i skolan!

Redan kvällen förut hade hon allting ordnad. Hennes nya böcker, försedda med pappersomslag på hvilka fadern själf skrifvit hennes namn: *Helfrid Thomson*, lågo ordentligt inlagda i den lilla skolväskan, också nyköpt och föremål för hennes beundran och stolthet, klädningen med en liten hvit remsa tråcklad kring hälsen, skolförklädet och kängorna, allt var i ordning och tycktes, liksom Helfrid själf, blott vänta på den viktiga stunden.

Under natten vaknade hon flere gånger och låg och nöp sig i lillfingret, för att hålla sig vaken ännu tills hon fick höra hvad klockan slog; hon var så rädd att hon ej skulle komma upp i tid, fastän både mamma och Lovisa lofvat att väcka henne,

Emellertid var hon nu lyckligt och väl uppe, samt utan alla äfventyr tvättad, kammad och iklädd klädning och förkläde. Detta sistnämnda var det enda som störde morgonens glada och väntansfulla stämning.

— *Måste* jag nödvändigt ha det, mamma?
— frågade hon och såg upp på modern med bedjande blickar.

— Ja, min unge, det vet du så väl. Du vet att du annars kan få fläckar på din nya klädning.

— Ja, men det finns många barn som inte behöfva ha förkläde, — invände Helfrid och rynkade pannan med bekymrad min.

— Det tror jag nog. Men de ha troligtvis bättre råd än hvad vi hafva. Du vet, lilla Helfrid, att du måste vara mycket noga med dina kläder.

Helfrid suckade och sneglade sorgset på förklädet, som betäckte hela den nya klädningen, både kjol, lif och ärmar. Men så tänkte hon att det nog vore bäst att vara en snäll flicka, och att det kanske i skolan skulle finnas *några* barn som hade likadant förkläde som hon.

Hon ställde sig nu vid sin mammas knä och bad sin morgonbön; därefter slog hon som vanligt armarne kring mammas hals, kysste och kramade henne och så gick hon med väskan i handen in i salen för att frukostera.

Det var ett treffligt, ljus rum med hvita gardiner för fönstren och en gammalmodig, brun-

målad skänk. Midt på golfvet stod frukostbordet dukadt, och solen lyste så vackert in mellan de rika bladväxterna. Allt härinne var mycket enkelt, ja nästan tarfligt, men utomordentligt snyggt, duken ren och fläckfri, och den lilla kaffepannan skinande blank.

Vid bordet satt pappa och frukosterade. Han var en något äldre herre med grått hår och milda blå ögon, som riktigt strålade af glädje och kärlek, då han nu fick se sin lilla flicka komma in i salen med väskan på armen, färdig att för första gången besöka skolan.

— God morgon, min lilla stumpa — sade han och kysste Helfrids framsträckta mun, — nå, har du allting i ordning nu?

— Ja, pappa, *allting*, — svarade Helfrid tvärsäkert och såg fadern in i ögonen, — hvarenda bok ligger här, och plumpapper har jag i skrifboken och penna och kautschuk . . .

Lilla Helfrid fick nu en bunke med mjölk och hårdt bröd, och under det hon knaprade i sig brödet som en liten häst och rynkade pannan af ifver att skynda sig, kunde hon ändå inte låta bli att hela tiden prata med fadern.

Då frukosten var slut, och Helfrid sade adjö åt pappa, lade han sin hand på hennes hufvud och sade allvarligt: — Gud välsigne dig till ditt lilla företag, mitt barn.

Helfrid blef riktigt högtidlig till mods; pappa hade kallat hennes skolgång ett »företag» och

bedt Gud välsigna det. Hon kände sig nästan beklämd; hade hon också bedt Gud om hjälp? Nej, det hade hon icke, men det var icke för sent ännu! Och så sprang hon in i sitt rum, föll på knä och bad ifrigt: »Gode Gud hjälp mig att det måtte gå bra i skolan! Amen!» —

Så skyndade hon sig ut igen, fick på sig ytterkläderna och galoscherna, och den kära väskan i handen. Äfven mamma nedkallade Guds välsignelse öfver sin lilla flicka då hon tog adjö, och så begaf sig Helfrid, full af undrande, glada, förhoppningsfulla och oroliga tankar, ut på sitt första »företag», åtföljd af gamla Lovisa, husets enda tjänarinna, som till Helfrids sorg skulle gå med henne tills hon lärt sig att hitta vägen.

— Skynda sig då, Visa! — ropade Helfrid oupphörligt under vägen och drog i den gamla, — vi komma för sent, ska' Visa få se, och hur går det då, tror Visa?

— Kära barn, vi kan väl inte ränna på gatorna håller, — svarade Lovisa och lunkade oföränderligt lugn ett stycke efter den lilla ifriga flickan.

Ändtligen vore de framme!

— Adjö med sig, Visa! — sade Helfrid, då de kommo till porten, ty hon ville ej att de andra flickorna skulle se att hon följdes af en jungfru — nu kan Visa gärna gå hem!

Men det hjälpte ej; gamla Lovisa ville se sin älskling riktigt i hamn och så lunkade hon

uppför trappan efter den lilla flickan, som sprang så fort hon kunde, för att Lovisa ej skulle hinna med.

I tamburen möttes Helfrid af lärarinnan, för hvilken hon gjorde en djup nigning, och som vänligt hälsade henne välkommen. »Visa» tog nu af henne ytterkläderna, slätade ut håret och drog ned förklädet — det »otäcka» förklädet — fastän Helfrid ifrigt förklarade, att hon mycket väl kunde hjälpa sig själf. »Adjö nu, stumpan», — sade Lovisa, då hon sett efter att den lilla flickan var riktigt i ordning, — »låt nu se att hon läser snällt, pyret mitt!» — Helfrid nickade bekräftande, gamla Lovisa lämnade tamburen, och nu stod lilla Helfrid här ensam, omgifven af en mängd stimmande och pratande små flickor som nyfikna och undrande tittade på henne.

Ty Helfrid hade, till följd af en förkylning för hvilken hon en tid måst hålla sig inne, kommit senare i skolan än de andra barnen, och detta gjorde att hon och de icke kände hvarandra och att hon nu stod här som en liten främling, hvilken kände sig mycket ensam och öfvergifven. Ja, det var icke utan att tårarne ville komma fram i ögonen, och att hon tyckte att det skulle vara allra bäst att få springa hem till mamma igen... Men så kom lärarinnan — tant Malin som hon kallades af flickorna — tog henne i hand och förde henne fram till hennes blifvande klasskamrater, och så ringde det, och så blef det

buller och brådska när flickorna skulle taga sina platser, och hur det var glömde Helfrid alldeles att vara blyg och skyndade sig till sin plats, hon också. Och innan hon visste ordet af, sutto alla de små vid sina pulpeter, och det var tyst och stilla i skolan, och lektionen började.

Nu gick allting så bra och det var så roligt att stafva, tyckte Helfrid, och så lustigt när hela klassen med en mun »ljudade» för att lära sig att lägga ihop bokstäfverna. Värre var det med rättskrifningen; nästan alla flickorna buro sig dumt åt och skrefvo en hel mängd fel, ja, det var en som inte skref ett *enda ord* rätt, och hon fick stiga upp och ställa sig i en vrå och skämmas. Lilla Helfrid ryste där hon satt och såg på sitt klotter, af hvilket nog icke mycket var annat än tokigt. »Tänk om jag också får stå i vrån, — tänkte hon, — då vill jag hellre dö!»

Men den gången slapp hon undan »vrån», ja hon hade till och med skrifvit ett par ord alldeles rätt, och lärarinnan såg så vänligt på henne då hon rättade skrifningen. O, hvad Helfrid kände sig lycklig, och hvad mamma skulle bli glad, mamma som hela sommaren läst och skrifvit med sin lilla flicka, för att hon ej skulle komma efter de andra!

Nu kom frukostloftet. Vanligen brukade flickorna tillbringa loftet ute på gården, men det på morgonen så vackra vädret hade nu gått öf-

ver i regn, så de måste till stor sorg och saknad hålla sig inne i dag.

Sorgen var dock icke långvarig, ty inom kort hade de lika roligt och voro lika glada och uppsluppna som ute på gården. Det var ett stim och ett väsen, så att Helfrid blef alldeles yr i hufvudet. I synnerhet en af flickorna, — som Helfrid hört hette Cecile Ullner — tycktes vara hemmastadd i konsten att ställa till bråk och väsen. Helfrid kände sig nästan rädd för henne; hon var så »förfärligt» fin, blå ylleklädning och inte något »otäckt» förkläde, inte, och en blå rosett i håret och sådana små söta kängor. Och så var hon så morsk och bestämd och ropade och skrek, alldeles som om alla flickorna skulle lyda bara henne!

— Flickor! — ropade hon plötsligen, i det hon ställde sig midt på golfvet och befallande slog ihop händerna som hon sett lärarinnan göra, — gör nu som jag säger, så ska' ni få höra något lustigt! Ställ er nu så här i en ring, så ska' jag och »Kickan» gå omkring och skoja med er!

»Kickan» var Ceciles goda vän och trogna slafvinna, som beundrande deltog i alla hennes upptåg och utförde hennes befallningar.

— Se så! — fortfor Cecile då flickorna, framfösta af henne och Kickan, ordnat sig till en halfcirkel, — nu börja vi!

— Den här! — ropade Cecile i det hon högg

en af kamraterna i håret och ruskade henne, så att hon skrek och vred sig för att komma lös, — hon är en gammal rödlufva, med otäckt rödt hår . . . usch fy, gamla rödlufva, elden är lös i ditt hufvud . . . Och den här, — fortfor hon och pekade på nästa flicka, — hon är »kukeli vindöga», för hon kan inte titta rätt . . . Och hon här . . . hon . . . hon . . . hon har gamla otäcka snörkängor inne i rummet . . . och den här, hon ä' en gammal otäck »skorrmadam», för hon kan inte säga »r» utan hon säger »äv» i stället.

Så gick hon hela raden utefter, oförskämnd och ogenerad, ryckte kamraterna i håret, knuffade dem eller knäppte dem på näsan, allt under skrik och skratt och vederbörligen återgäldade knuffar och näsknäppar.

Då hon kom till Helfrid, som också stod där i klungan, stannade hon ett ögonblick och granskade henne föraktfullt, men så gaf hon henne en knuff i bröstet och sade med ett öfvermodigt hånleende:

— Du . . . du är en gammal hjälpmadam, som ska' gå omkring och skura, för du har ett riktigt hjälpmadams-förkläde på dig . . . titta bara . . . med långa ärmor och af gammalt fult bomullstyg . . . usch . . .

Och hon gaf Helfrid ännu en knuff och vände sig så till nästa offer.

Lilla Helfrid blef eldröd ända upp i pannan, och hon tyckte att det var som om det stora,

randiga bomullsförklädet plötsligen blifvit ett järnharnesk som ville kväfva henne. Med skygga blickar såg hon sig omkring på de andra flickorna. Ja, också de skrattade åt henne och hennes förkläde; en af dem till och med nöp i de långa ärmarne och frågade: »hur kommer det sig till att du ska' ha så långa ärmar, det har ingen af oss?»

— Därför att mamma vill det, — svarade Helfrid stolt, men inom henne svälde tårarne, så att hon endast med yttersta ansträngning kunde hindra dem att rinna utför kinden.

Emellertid brydde sig nu ingen mera om Helfrid, ty en af flickorna hade bakifrån rusat på Cecile och dragit omkull henne, i det hon med ett öfverljuddt hånskratt ropade: »Och du, du är en gammal »ulltapp», som det luktar gammal ull af! . . .»

— Ulltapp . . . ulltapp! . . . ropade alla flickorna om hvarandra, och skratt och handklappningar belönade denna kvicka ordlek med Ceciles namn.

Cecile störtade upp, blodröd och med de stora svarta ögonen gnistrande af förtrytelse.

— Jag skall ge' dig betaldt, du din gamla stygga, — började hon och höjde armen mot den lilla flickan, som slagit omkull henne. Men i det samma syntes lärarinnan i dörren, och nu blef det räfst och förhör, och Cecile måste tills vidare afstå från alla hämndplaner. Ond och

trumpen gick hon och satte sig i en vrå, såg ut genom fönstret och nedlät sig icke en gång att svara; då Kickan kom fram och försökte trösta henne.

— O, en så förfärligt elak flicka! — tänkte Helfrid, — henne kommer jag då bestämdt att riktigt afsky!

De små flickorna hade nu blifvit mera stillsamma; de samlade sig i grupper och pratade, och Helfrid kände sig ånyo öfvergifven och främmande, där hon stod ensam vid väggen och med skygga blickar betraktade kamraterna och tänkte på sitt olyckliga förkläde och hur elak Cecile varit mot henne.

Då kom en liten flicka, som hette Elin, fram till henne, tog hennes hand och stod en stund och såg på henne med ett vänligt småleende.

— Hör du, — sade hon därefter viktigt och hemlighetsfullt, — tycker du om knäck?

— Ja då! — svarade Helfrid med öfvertygelse.

— Vet du, man får så'n bra knäck i bo'n härnere. Vi brukar köpa när vi gå härifrån.

— Ja, men jag har inga pengar, — invände Helfrid.

— Har du inte? — utropade Elin förvånad.
— Så eget! Inga alls?

— Nej, inga alls, — upprepade Helfrid och kände sig plötsligen mycket olycklig igen.

— Och vet du, jag har en hel krona, — sade Elin och slog med en min af stolt själf-

känsla på klädningsfickan, där portmonän förvarades.

En hel krona! Helfrid kände sig alldeles öfverväldigad af en sådan rikedom, — en hel krona att kunna köpa knäck och brända mandlar och russin och karameller och allt möjligt godt för!

— Vet du hvad, — fortfor Elin, som var mycket språksam — när vi går, så brukar vi alltid ge hvarandra »sista kullen,» och det är vi alltid två ihop om och det är så roligt, så . . . Selma och jag brukar alltid ge hvarandra »sista kullen», men nu är jag trött på henne, för hon är så *rysligt* slarvig, hon är jämt borta och *aldrig* kan hon sina läxor, och så narras hon ibland, ja, riktigt narras, och det är så fult, tycker jag, så jag bryr mig inte mera om henne, utan nu ska' vi slå »sista kullen», du och jag, förstår du, vill du inte det?

— Jo visst! svarade Helfrid mycket intresserad, — men hur bär man sig åt då?

— Jo, man slår så här, — och hon gaf Helfrid ett slag på ryggen och ropade: »sista kullen!» — och se'n springer man det allra, allra värsta man kan. Men bara här i rummet, för så snart man kommer ut i tamburen är det »fri», för där har tant förbjudit oss att väsnas. Ska' vi inte göra det?

— Jo då! — utropade Helfrid förtjust.

— Det var bra det! — svarade lilla Elin och tog Helfrid i bägge händerna och började

gunga fram och tillbaka på tåspetsarne, så att hennes ljusa hår stod som en hästman i luften.

Nu ringde ånyo klockan, och i en blink sutto alla flickorna på sina platser. Lektionerna vidtogo nu och fortsattes med några minuters uppehåll till klockan två, då allt var slut och flickorna finga begifva sig hem.

Men först skulle man ge hvarandra »sista kullen.» Det blef ett springande kring borden, ja ibland till och med öfver dem, ett skratt och ett ropande, som inte ens tant Malins handklappningar och »tyst flickor!» alltid kunde stäfja. Helfrid var den, som först kom ihåg att slå Elin, men Elin var som en liten fisk efter henne, och hur Helfrid än sprang, lyckades dock Elin att med ett ljudligt: »sista kullen!» ge henne en väldig dunk i ryggen och så skrattande och triumferande rusa ut i tamburen, där en orubblig fred var pålyst. Helfrid kände sig litet snopen och kom helt försagd efter med sina böcker i handen, men hon tröstade sig med tanken att i morgon skulle hon minsann ge Elin betaldt.

Cecile hade så småningom blifvit vid godt lynne igen, och då hon, efter att ha gifvit sin goda vän Kickan »sista kullen», kom ut i tamburen skrek och pratade hon som vanligt.

— Är det här din sämsta *hatt*? — frågade hon i det hon kom fram till Helfrid och försmäddligt granskade en liten blå yllemössa, som Helfrids mamma stickat åt henne.

— Ja, svarade Helfrid förläget och rodnande.

— Jaså — så egendomligt — alldeles som en sotaremössa. Hur ser din bästa hatt ut då?

— Jag har ingen annan, — sade Helfrid, och tårarna ville komma henne i ögonen af harm och förödmjukelse. O, en sådan otäck, gammal flicka, den där Cecile! Hvad behöfde hon stå där och se så hånfull och högfärdig ut?

— Så eget! — fortfor Cecile med samma försmädliga min, — jag har tre hattar, en »bästa», som är plymer i, och en »mellanhatt» med stora bandrosetter, och så min skolhatt. Hur många har du? tillade hon och vände sig till en annan liten flicka.

— Jag har två, — och jag har en hatt och en mössa, — och jag har *bara en*, — och så började de små flickorna om hvarandra att redogöra för sina hattförhållanden, allt under det Cecile utkastade föraktfulla eller gillande anmärkningar. Det syntes att alla flickorna hade stor respekt för henne; det fanns just ingen som inte kände sig smickrad af ett beröm från Cecile, men det fanns inte heller någon som riktigt höll af henne, utom Kickan, som till och med tyckte om att bli slagen af Cecile, så förtjust var hon i henne.

Nu begåfvo sig emellertid de små flickorna hem, de förberedande klasserna först, så nedre första, och till sist de stora flickorna.

Då Helfrid kom hem hade hon en hel mängd

saker att berätta om skolan, om hvad hon läst, hvad lärarinnan sagt, om Elin och »sista kullen», men sin sorg öfver förklädet och »sotaremössan» behöll hon för sig själf, och inte ett ord sade hon om Cecile och hennes elakhet, ja, hon nämnde inte en gång hennes namn.

• Men hon tänkte så mycket mera på henne, hon drömde om henne på natten, och följande morgon då hon skulle sätta på sig det olyckliga förklädet, då bröt det lös en hel flod af förtviflans tårar.

— Nej, mamma, nej, jag vill inte ha det! — utropade hon mellan snyftningarne — slipper jag, söta mamma? D'ä en flicka som heter Cecile som är så elak så, och hon bara gör narr af mig . . . det finns ingen mera än jag som har ett så'n här stort förkläde . . .

— Mitt barn, — sade mamma i det hon satte sig och drog lilla Helfrid intill sig, — hvem tycker du har bästa omdömet och hvem tror du vill dig bäst: mamma eller den där flickan som heter Cecile?

Helfrids snyftningar afstannade genast.

— Mamma naturligtvis! — utropade hon förtrytsamt. — Cecile, som är en så'n gammal dum otäcking.

— Nå, men om du det tycker, min älskling, då borde du väl inte bry dig om hvad Cecile säger, när det är mamma som vill att du skall ha förklädet, — svarade modern skrattande.

— Ja, men hon slog mig mamma, hon gjorde så här, — invände Helfrid i det hon rynkade pannan och på modern visade hur Cecile hade knuffat henne i bröstet, — fast mycket, mycket hårdare, förstås!

— Hon menade nog inte så illa, — svarade modern småleende, — i alla händelser, lilla älskling, om flickan var stygg emot dig, skall du försöka att förlåta henne och, i stället för att vredgas, bedja Gud att han ger henne ett snällare lynne och ett vänligare sätt. Tänk, hon har kanske inte någon mamma, som talar med henne så här som jag gör med min lilla flicka!

— O nej! det har hon då bestämdt inte! — utropade Helfrid och slog armarna om moderns hals, glömsk af både Cecile och förklädet, — ingen har en sådan mamma som jag, ingen har en så'n liten söt, fin, ljuf raring som mamma!

Och hon kysste och kramade modern och tyckte att Cecile och för resten alla andra små flickor voro så olyckliga, som inte hade just *hennes* mamma till mamma!

Men då hon kom ut i tamburen och den lilla yllemössan togs fram, då blef det samma tåreflod igen.

— Hon kallar den en »sotaremössa», mamma! — utropade hon, — hon skrattar åt mig, mamma, o, det är så rysligt, mamma — hon har *tre* hattar, en med plymer uti, och en med stora bandrosetter och så skolhatten. O... o... o...

Och lilla Helfrid snyftade som om hennes hjärta velat brista vid tanken på Ceciles plymer och rosetter.

— Stackars, stackars Cecile, — svarade mamma och skakade medlidsamt på hufvudet, — hvad jag tycker hon är att beklaga. Tre hattar! Och det finns så många små fattiga barn, som inte ha annat än trasor att sätta på hufvudet! Vet du, jag tycker Cecile är en riktigt olycklig liten flicka, efter allt hvad du talat om!

— Jag tycker hon är en *elak* liten flicka, jag! — svarade Helfrid, under det snyftningarna afstannade och gingo öfver i ett buttert och missnöjdt uttryck.

— Nå, tycker du att man är lycklig då man är elak?

— Ne-ej . . . men det är hennes eget fel det, hon behöver inte vara elak inte . . .

— Nej, men det är väl inte hennes fel att hon har tre hattar och plymer och grannlåter, och att hon får lära sig att vara fåfång och tänka på sina kläder — svarade modern allvarligt.

Helfrid funderade ett ögonblick. Nog hade mamma rätt i hvad hon sade, — det hade mamma för resten alltid! — Men hon *tyckte* ändå att det var litet tråkigt att Cecile skulle ha *tre* hattar och hon bara en — som för resten ingen hatt var! Men hur det var, nedtystade hon slutligen dessa missnöjda och afundsjuka känslor och, i

det hon slog armarne kring moderns hals, utropade hon ifrigt:

— Mamma lilla, jag *skall* försöka att vara god och snäll och tacka Gud för min mössa och mitt förkläde och inte bry mig om Cecile och hennes hattar!

— Det var rätt, min lilla älskling, — svarade modern och kysste Helfrid — Gud skall vara med dig och hjälpa dig att utföra ditt goda uppsåt!

I dag blef det mycket treffigare och roligare i skolan. Cecile lät Helfrid alldeles vara i fred; hon var helt och hållet upptagen af Kickan, af öfverläggningar och hviskningar med henne. Elin och Helfrid blefvo däremot ändå bättre vänner än i går. Selma, Elins vän, kom inte förr än senare på dagen, hade då glömt en af sina böcker, fick anmärkning och tjöt och grät, så att Elin blef riktigt trött på henne. »Hon är så förskräckligt slarfvig», anförtrorde Elin Helfrid, — »så jag står rakt inte ut med henne.»

Ty lilla Elin var den ordentligaste flickan i hela skolan. Hennes böcker voro alltid rena och fina, och likaså hennes klädning, och aldrig hade hon några plumpar i sina skrifböcker. Och så flitig och noga hon var med sina läxor sedan, och jämt så rädd att inte kunna dem, fastän ingen var så säker som hon! Helfrid fick alltid förhöra henne strax före lektionen, och fastän

hon kunde läxan som ett »rinnande vatten», brukade hon alltid efteråt bekymrad fråga: »tror du jag kan den, Helfrid, tror du?»

— Ja visst kan du, — svarade Helfrid — när du inte stapplade ett enda ord, så . . .

— Ja, men jag är jämt så rädd att de' inte ska' gå! Jag dunkar alltid boken i hufvudet om kvällarna och lägger den under kudden, för det är så bra, så . . .

— Jag tycker att du skall be' Gud att han hjälper dig, — invände Helfrid allvarligt.

— Tror du inte jag gör det! — utropade Elin, — jag ber hvarendaste kväll att han ska' hjälpa mig, så det går bra i skolan. Men för säkerhets skull slår jag också boken i pannan.

Förutom Elin var det flera flickor i skolan som Helfrid tyckte mycket om, snälla och glada flickor, med hvilka hon blef god vän. Men Cecile gaf henne fortfarande allt emellanåt bittra stunder och icke blott åt henne, men äfven åt de andra kamraterna, som hon alltid »stukade» med sin morskhets och bestämdhet.

Men det var det underliga med Cecile, att Helfrid ändå inte kunde afsky henne, ja, inte ens vara så likgiltig för henne som hon önskade. När Cecile hade »stukat» henne eller sagt något stickord, då tyckte hon alltid att det inte fanns någon människa i världen, som hon afskydde såsom Cecile. Men när Cecile lät henne vara, och ännu mera när hon var vänlig mot henne, som

hon ibland brukade, då var det henne omöjligt att längre tycka illa om Cecile, hon kunde inte låta bli att gå och tänka på henne, — ja, att till och med, då de voro skilda åt, längta efter henne.

Och en dag då Cecile i skolan bildat en orden och samlat några af flickorna omkring sig för att inviga dem däri, men uteslutit Helfrid från dessa lyckliga utvalda, blef Helfrid så förtviflad att hon nästan hela eftermiddagen grät af sorg och vrede. »O, hvad hon är elak, o, hvad hon är elak, o, hvad jag afskyr henne!» mumlade hon gång på gång under det hon satt öfver sina läxböcker, och den ena tåren efter den andra rann ner på bokens sidor och satte fläckar därpå.

Dagen därpå, då Helfrid gick i skolan, var hon i samma bittra sinnesstämning. Hon tyckte att hon ej skulle kunna uthärda och se hur Cecile stod där och hviskade med de andra flickorna och uteslöt henne, *just* henne från sitt förtroende! Den lilla flickan kände sig djupt olycklig; inte ens tanken på Elin och hennes andra vänner, den slarfviga Selma och lilla Rosa, som jämt tiggde och bad att få bli hennes »bästa vän», kunde trösta henne, hon tyckte att hon inte brydde sig om någonting annat i hela världen än att Cecile var så elak emot henne.

Men i dag träffade hon icke Cecile i skolan; det hade på morgonen kommit bud att Cecile var sjuk, så att hon måste stanna hemma. Icke

heller den följande dagen syntes hon till, ja det gick en hel vecka, och hon förblef alltjämt borta från skolan.

»O, så bra», — tänkte Helfrid — »nu får man då vara i fred för henne, den otäckan!» Men riktigt i fred fick hon ändå inte vara, ty hon kunde ej låta bli att alltemellanåt tänka på henne och undra om hon var mycket sjuk, om hon snart skulle bli frisk och komma till skolan igen.

Så en dag hade Kickan märkvärdiga nyheter om Cecile.

— Vet ni hvad flickor! — ropade hon så snart hon kommit in i skolrummet och kastat sina böcker på pulpeten, — jag var i går hos Cecile, och kan ni tänka er någonting så förfärligt!

— Hvad då, då? — utropade flickorna om hvarandra.

— Jo, kan ni tänka er något så förfärligt, — fortfor hon i det hon såg sig omkring på kamraterna med en viktig och bekymrad min, — att Cecile visst är blind!

Alla flickorna sågo på hvarandra med häpna, förskräckta blickar.

— Blind! Så rysligt! Hur har hon blifvit det då? — utropade de.

— Ja, det vill säga, hon är det inte än, — ändrade sig Kickan, som i medvetande om hvilken betydande person hon var då hon meddelade

en så stor nyhet, tagit till litet för mycket, — men hon *kan* bli det, har doktorn sagt. I en hel månad får hon sitta i ett mörkt rum för att bli bra i ögonen. Tänk, är det inte rysligt synd om henne?

Blind! Ett par af flickorna slöto ögonen och började trefva omkring i rummet för att känna hur det skulle vara att ej mera kunna se. O, tänk så rysligt, så förfärligt det vore! Då kunde man inte mera läsa roliga böcker och inte springa ute, och inte . . . O, så förfärligt synd det var om Cecile, — stackars, stackars Cecile!

Helfrid sade ingenting, hon stod där alldeles orörlig och hörde på hur de andra flickorna pratade och under hela den dagen var hon tyst och trumpen. Lektionerna gingo mycket illa, ja hon svarade så bakvändt och var så ouppmärksam, att hon slutligen fick stiga upp och ställa sig i vrån att skämmas. Men hon grät ej, som hon annars alltid brukade göra vid den minsta ledsamhet; hon såg blott så underligt mörk och olycklig ut där hon stod och stirrade i sin vrå.

Då hon kommit hem, och hon och modern efter middagen sutto ensamma i barnkammaren, sade Helfrid helt plötsligt i det hon såg upp ifrån sin läxbok:

— Mamma, vet mamma att Cecile Ullner, den där otäcka flickan, mamma vet, håller på att bli blind.

— Hvad säger du barn? — utropade modern

förskräckt, — blind, är det möjligt, hur vet du det?

— Jo, Kickan sa' att hon sitter i mörkt rum för sina ögons skull, och att doktorn sagt att hon kanske blir blind.

— O, så sorgligt, Helfrid lilla, — sade mamma och tårarne kommo henne i ögonen. — Det vore i sanning förfärligt om något sådant hände! Stackars, stackars lilla Cecile, hvad det är synd om henne!

Helfrid satt några sekunder tyst. Öfver det lilla, mjuka barnaansiktet drog liksom en mörk skugga, och ur de vanligen så milda blå ögonen sköt plötsligen, likt en hvass blix, ett hårdt, nästan elakt ögonkast.

— Jag tycker det är rätt åt henne, — sade hon med låg, hätsk stämma.

Men då hon uttalat dessa ord blef hon rädd för sig själf och för hvad hon sagt. En blossande rodnad flög ända upp till pannan, och hon slog hastigt ned ögonen liksom för att komma undan moderns blickar.

Denna hade ingenting sagt; då hon hörde Helfrids ord och såg det underliga uttrycket i hennes ögon spratt hon till, liksom hade hon fått se en hemsk, oväntad syn, men hon gjorde inga förebräelser, utan fäste blott en lång, smärtsamt förvånad blick på den lilla flickan, som nu satt där med nedslagna ögon och blossande kinder.

— Helfrid, — sade modern slutligen, — vet du hvad det vill säga att vara blind?

— Ja, — kom det motvilligt och trotsigt från Helfrids sammanprässade läppar.

— Och då har du hjärta att önska en sådan olycka öfver din lilla skolkamrat? — utropade modern med rösten darrande af smärta.

— Ja, för hon har varit så elak emot mig, — skrek Helfrid nästan vildt —, så elak, så elak, så elak!

— Helfrid, lugna dig — sade modern, i det hon reste sig upp, — du är nu i en sådan sinnesstämning att du knappast vet hvad du säger. Jag lemnar dig nu ensam med Gud, så att du kan sansa dig och tänka öfver hvad du gjort.

Med dessa ord steg mamma upp och lemnade rummet, och lilla Helfrid blef ensam.

Då modern gått, satt Helfrid en lång stund orörlig som en stenbild med ögonen alltjämt nedslagna. Så blickade hon långsamt upp och såg sig försiktigt omkring i rummet; mamma hade sagt att hon skulle bli ensam med Gud, och det föreföll henne som stode han någonstädes bakom henne och såg på henne med förebrående blickar. Så såg hon ned igen, hon var rädd för att röra sig, rädd för sig själf, rädd för allt inom och utom henne.

Men slutligen kunde hon ej uthärda längre; hon sprang upp och rusade ut i köket för att hämta litet grönt att mata sin fogel med. Det

var så vackert solsken i dag, det strömmade in öfver buren, som hängde i barnkammarfönstret, och den lilla fågeln sjöng öfverljudd, där han satt på sin pinne och vippade med stjärten och böjde hufvudet åt sidorna och slog den ena drillen efter den andra.

Helfrid försökte att jollra med fogeln som vanligt, men orden fastnade henne i strupen, och de glada drillarna skuro henne i öronen som gäckande hänskratt. Hon kunde inte se mera än *en* syn: ett kolmörkt rum utan sol och foglar och blommor och en liten blek flicka med bindel för ögonen; hon kunde inte höra någonting annat än sina egna hårda ord: »jag tycker det är rätt åt henne.»

Hon släppte gräset, som hon höll på att sticka in i buren, och stod en lång stund och stirrade framför sig. Så slog hon plötsligt händerna för ansiktet, brast ut i en vild gråt och kastade sig på golvet. Likt brusande vågor strömmade samvetskvalen in i hennes hjärta, hon tyckte att hon ville upplösas af ånger och förtviflan och hon grät, så att hela hennes lilla kropp skakade där hon låg sammankrupen på golvet.

Då hon legat så en stund, kom mamma in, föll på knä bredvid henne och försökte förmå henne att stiga upp.

— Helfrid lilla, gråt och skrik inte så! Försök att lugna dig mitt barn . . . var stilla, var

stilla . . . seså, mitt stackars barn, stig upp nu, så får mamma tala med dig . . . Helfrid lilla . . .

Men det var omöjligt att få Helfrid att stiga upp, än mindre att upphöra med att gråta.

— O, det är så förfärligt, mamma, — snyftade hon, utan att se upp, — jag har varit så elak — så elak — ingen människa på jorden har någonsin varit så elak som jag . . . jag kan inte lefva, mamma . . . det kan aldrig bli bra igen . . . Gud kan inte förlåta mig . . . o. mamma, jag dör, jag dör! . . .

Och hon borrhade sitt lilla ansikte in i händerna och rullade hufvudet mot golvet i ett utbrott af den vildaste förtviflan.

— Helfrid lilla, lugna dig, — upprepade modern, och sedan hon en god stund smekt och öfvertalat henne lyckades hon ändtligen få den lilla flickan på benen, och de motsträfviga händerna bort från det förgråtna ansiktet.

Helfrid och mamma satte sig nu i soffan, mamma med ena armen kring Helfrids lif, och den lilla flickan lutande sig mot moderns bröst. Hon grät nu icke så häftigt, men djupa skälfvande snyftningar skakade alltemellanåt hela hennes kropp.

— Mitt lilla barn, — sade modern och strök kärleksfullt håret ur Helfrids fuktiga panna, — du har varit mycket, mycket stygg och obeskedlig, det har du alldeles rätt i. Men du får ej sörja så, ty du vet att, hur stor vår synd än är, finns det alltid förlåtelse hos Gud.

Helfrid skakade på hufvudet och såg upp med sina förgråtna, svullna ögon.

— Nej, mamma, Gud kan *inte* förlåta mig . . . Jag har varit så förskräckligt elak, jag har önskat att en flicka skulle bli blind . . . o, det är så förfärligt . . .

Och de kväfda snyftningarne ville ånyo utbryta.

— Så . . . så . . . var stilla, lilla Helfrid, — sade modern och smekte lugnande den lilla brännande kinden, — det finns ingen synd, hur förfärlig, hur svår den än är, som icke Gud förlåter.

— Hur vet mamma det? — snyftade Helfrid klagande.

— Jo, vänta skall du få höra, — sade modern, i det hon steg upp och tog bibeln, — det står i skriften. Så här säger Gud.

Och hon läste med låg högtidlig stämma, under det lilla Helfrid knäppte ihop händerna och såg på modern med stora ögon:

»Om edra synder än vore blodröda, så skola de dock vardas hvita såsom snö, och om de vore röda såsom purpur, skola de vardas såsom ull.»

— *Blodröda?* — undrade Helfrid, — hvad menas därmed?

— Jo, därmed menas den allra förfärligaste, rysligaste synd du kan begå, och om den säger Gud att den skall bli snöhvít, det vill säga helt och hållet förlåten, glömd, utplånad, blott du riktigt af hjärtat ångrar den!

— O, då kanske Gud vill förlåta mig! — ropade Helfrid, och hennes stackars lilla förgråtna ansikte ljusnade, — för jag ångrar mig så . . så . . så!

— Ja, mitt barn, var viss på att han förlåter dig, när du riktigt ödmjukt uti hjärtats ånger ber honom därom. Men lilla Helfrid, det är inte nog med att du ångrar dig och får Guds förlåtelse, sedan måste du också få ett nytt hjärta.

— Ett nytt hjärta, — hvad menas med det?

— Jo, därmed menas, att allt hat, all bitterhet, all afund skall ut ur ditt hjärta, du måste lära dig, inte bara att ej hata Cecile, utan älska henne, unna henne allt, allt godt.

Helfrid funderade en stund.

— Måste jag älska henne lika mycket som jag älskar mamma? — undrade hon.

— Åhnej, inte lika mycket, — svarade modern leende, — eller rättare sagdt, inte på samma sätt.

— Nå det var då för väl! — utbrast Helfrid med en suck af lättnad — för det hade jag aldrig, aldrig kunnat lofva! För ingen, ingen kan jag älska så som min lilla ljufva moder! — tillade hon och slog sina armar kring moderns hals.

— Nej, min lilla flicka, det behöfver du inte heller, — svarade modern och kysste henne småleende — inte på det sättet som du älskar mamma behöfver du älska någon annan. Men du skall älska Cecile så att du aldrig vredgas på henne, aldrig önskar henne något ondt, utan tvärtom gör henne godt ifall du kan, och det skall du

göra, äfven om hon är aldrig så stygg emot dig och gör narr af dig.

Helfrid drog en djup suck.

— Men o, mamma, hur *skall* jag kunna det! Jag blir så ond och så ledsen, när hon är så där stygg emot mig, jag kan rakt inte hjälpa det ... det är alldeles så det hoppar i bröstet på mig ... Och hon var jämt så elak emot mig ... och jag fick inte vara med när hon skulle bilda en orden ... och ...

— Vänta, min älskling, — afbröt henne modern, — vänta skall du få höra hur du skall bära dig åt för att inte bli ond på Cecile. Kommer du ihåg när Jesus skulle gå till döden, och krigsknektarne hånade och begabbade honom?

— Ja, — svarade Helfrid med låg röst.

— Och minns du att han inte sade ett enda hårdt eller ovänligt ord, att han stilla och tåligt fördrog deras hån?

— Ja.

— Och kommer du ihåg hur Petrus gjorde med honom? Minns du att Petrus svor på att han ville dö med Jesus, och så när Jesus blifvit gripen af öfversteprästerne, och ett par af folket frågade Petrus om han icke var Jesu lärjunge, blef han så feg och rädd, att han rent af nekade att han kände Jesus? Kommer du ihåg det?

— Ja.

— Nåväl, min älskling, hvad skulle du säga och göra, om du till exempel hade blifvit gripen

af några elaka människor, och jag då vore så rädd om mig själf att, när de frågade om jag vore den där lilla flickans mor, jag svarade: »Jag känner henne icke ens!» Hvad skulle du då göra?

— Jag skulle *hata* mamma! — ropade Helfrid med blixtrande ögon.

— Ser du, lilla Helfrid, genast är du färdig att hata och vredgas! Men vet du hvad Jesus gjorde? Han blott *såg* på Petrus med en stilla, förebrående blick, som trängde den stackas Petrus ända ned i hjärtat. Och då Jesus uppstått ur grafven skickade han en särskild kärlekshälsning till Petrus, på det att denne skulle förstå, att Jesus förlåtit honom och ännu älskade honom. Så handlade Jesus mot den som i farans stund feget och hjärtlöst förnekat honom!

Helfrid drog en djup, darrande suck.

— Ja, det var Jesus, det, men inte kan jag vara så snäll som han, inte!

— Nej, det kan du inte, min älskling, det har du rätt i, ty det kan *ingen*, men du kan *sträfv*a efter att likna honom! *Det* kan du, lilla Helfrid, och det är hvad vi alla skola göra under hela vårt lif. Se på honom och söka likna honom. Och kom ihåg, lilla barn, att så snart du gör synd och orätt, bedröfvar du honom så djupt, ja, så djupt att du korsfäster honom på nytt!

— *Korsfäster* honom! O, mamma! — ropade Helfrid med stora, förfärade ögon.

— Ja visst, älskling. Det var ju människornas hat och vrede, som naglade honom vid korset, och när du då hatar och vredgas och vill hämnas, då begår du alldeles samma synd som de, och på så sätt är du också med om att korsfästa den kärleksfulle, gode frälsaren, som älskade barnen så mycket.

— O mamma! — ropade Helfrid och slog armarne kring moderns hals, — jag vill aldrig, aldrig mera korsfästa den gode Jesus, jag vill aldrig, aldrig vara ond och vredgas och hata. Tror mamma bara att han nu, för den här gången, vill förlåta mig?

— Ja, min älskling, det är jag alldeles viss på, om du blott innerligt ber honom därom . . .

Och lilla Helfrid sammanknäppte sina händer och bad så varmt, att Gud för Jesu skull måtte förlåta henne de hårda ord hon yttrat och de hätska tankar hon haft, och på kvällen sedan hon lagt sig bad hon på samma sätt om förlåtelse och om kraft att blifva en snäll och god flicka. Och det kom en så djup, stilla frid i hennes själ, och innan hon somnade hviskade hon med ett lyckligt leende: »Nu vet jag att Jesus har förlåtit mig, och att jag aldrig, aldrig mera skall be-
dröfva honom genom att hata Cecile, äfven om hon aldrig så mycket gör narr af mig!»

I skolan dagen därpå var Helfrid ovanligt tyst och stilla, ja hon deltog nästan inte alls i lekarné, utan satt för det mesta lutad öfver sina

läxböcker. Men läsningen gick bra, ja till och med i rättskrifningen hade hon endast ett par fel.

På eftermiddagen sedan Helfrid slutat sina läxor, som hon började så snart hon ätit middag, gick hon in till mamma, ställde sig vid hennes knän och sade bedjande:

— Mamma lilla, jag vill så rysligt gärna gå och hälsa på Cecile i dag, får jag det, mamma lilla?

Modern lät arbetet, hvarmed hon var sysselsatt, falla i knäet och såg litet tvekande ut.

— Nog får du det, min älskling, — svarade hon, — men tror du att du får komma in, och vet du hvar Cecile bor, hittar du dit?

— Ja då! — utropade Helfrid, — det vet jag så väl, jag går förbi där hvar endaste dag. Får jag gå då, mamma lilla?

— Ja, men då skall du vara mycket snäll och förståndig och hälsa artigt på den du träffar och fråga hur det står till med Cecile — sade modern i det hon steg upp för att se till att Helfrid fick ett rent förkläde och blef kammad och tvättad om händerna.

— Ja då, ja då! — ropade Helfrid förtjust, — jag skall vara så snäll, så ...

Efter en liten stunds förlopp begaf sig Helfrid i väg till Cecile. Det var icke utan att hon kände litet hjärtklappning vid tanken på att så här ensam komma till ett främmande herrskap, och då hon stod utanför tamburdörren i det ståt-

liga hus Cecile bebodde och hörde det surrande ljudet af ringklockan då hon tryckte på knappen, slog hennes lilla hjärta så att hon kände det ända upp i halsgropen. »Gode Gud, hjälp mig, så att jag inte bär mig illa åt!» hviskade hon inom sig.

Nu öppnades dörren, och Helfrid såg framför sig en lång, vacker, fint klädd fru, som bestämdt var Ceciles mamma.

— Hvad vill du, mitt barn? — frågade hon vänligt och småleende.

— Jag är Heltrid, — svarade den lilla flickan och neg, — och jag ville så gärna få hälsa på Cecile ett tag.

— Kom in, mitt barn, — fortfor frun, i det hon drog in Helfrid i tamburen och stängde dörren efter henne, — är du en liten skolkamrat till Cecile?

— Ja, — svarade Helfrid och neg ånyo, — och jag ville så rysligt gärna få träffa henne.

— Ni äro då mycket goda vänner, — fortfor frun, i det hon tog Helfrid i handen och förde henne in i ett rum med en mängd stora växter och taflor och bilder och allt möjligt vackert.

— Nej, — svarade Helfrid och rodnade ända upp till hårfästet, — vi äro inte alls några goda vänner. Det är Kickan och Cecile, och Elin och jag. Men jag vill ändå så förfärligt gärna träffa henne. Jag ber så mycket, får jag komma in till henne!

Och Helfrid såg upp på den främmande frun med en nästan ångestfullt bedjande blick i sina ögon.

Frun, som verkligen var Ceciles mamma, betraktade den lilla flickan med undrande blickar. Hon tyckte att Helfrid var en egendomlig liten företeelse, där hon stod så ödmjuk och bedjande, men med en sådan bestämd föresats att få träffa Cecile präglad i sitt lilla ansikte.

— Vi ska' höra hur Cecile har det, kanske hon är för trött för att träffa dig, — svarade modern, — du vet ju hur sjuk hon är, hon har så ondt i sina ögon, och måste sitta i ett alldeles mörkt rum för att kunna bli bra?

— Jag vet det, — sade Helfrid med låg röst, — men jag vill så förfärligt gärna träffa henne.

— Ja, vi få se, — sade frun, i det hon lämnade Helfrid och gick in i ett rum på andra sidan salen.

Efter en liten stund kom hon tillbaka.

— Ja, nu får du gå in, min lilla flicka, — sade hon vänligt och klappade Helfrid på hufvudet, — men du får inte prata för mycket och så får du inte låta ledsen och beklaga Cecile, utan vara glad och hurtig, så att du uppmuntrar henne litet.

— Jaha, — svarade Helfrid i det hon på tåspetsarne följde efter frun, som nu förde henne till Cecile. Helfrid kände sig riktigt högtidlig till mods då dörren öppnades till det mörka rum, där hon visste att Cecile satt och höll på att bli blind.

Först kunde Helfrid inte se någonting, så svart var det härinne, utan måste låta frun leda

sig fram till soffan, där Cecile låg. Så småningom vande hon sig dock vid mörkret, och fick då se sin lilla skolkamrat, som låg där med bindlar för ögonen och dessutom en stor skärm. Helfrid kände hur hennes lilla hjärta krympte ihop af smärta och deltagande och samvetskval. O, hur hade hon kunnat säga sådana rysliga, hårda ord!...

— God dag, Cecile, — sade hon med låg röst och grep Cecile om handen.

— God dag, — svarade Cecile tämligen buttert och utan att röra på sig.

Därefter utbrast hon med ett retligt, otåligt tonfall i rösten:

— Jag har så förskäckligt tråkigt, så!

— Vi ska' leka någonting, Cecile, — sade Helfrid lifligt och tog Ceciles bägge händer mellan sina, — tycker du inte det?

— Jo bevars. Men hvad då, då?

Helfrid funderade ett ögonblick.

— Jo, vet du hvad, vi ska' leka med *pappersdockor*! — utropade hon förtjust och slog ihop sina händer, — d' ä' så rysligt roligt, så!

— Så dumt! När jag inte kan se, så, hvad har jag då för roligt af det?

— Joho, jag skall klippa dem, så att du känner igen dem allesamman med din hand, och se'n ska' vi leka allt möjligt som dockorna ska' göra! Om jag bara hade litet papper ändå!

— Mamma! — ropade Cecile, — få vi litet

papper och en sax, för Helfrid ska' klippa dockor, som vi ska' leka med.

— Det ska' ni visst få, — svarade modern, som blef mycket glad åt att få en sysselsättning åt Cecile.

Efter några ögonblick var hon tillbaka med papper och sax, och nu började Helfrid, som snart så vant sig vid mörkret härinne att hon nästan tyckte att det var alldeles ljus, att klippa en mängd dockor: pappor, mammor och barn. Och alla klippte hon med något visst tecken, så att Cecile skulle kunna känna igen dem bara genom att taga på dem. Papporna hade höga, höga hattar, och mammorna långa släp på klädningen, och flickorna skärpändar som stodo ut och gossarna inga skärp alls. Och snart var leken i full gång; alla dockorna hade namn och sin egen utförliga lefnadshistoria. Det var en rik, förfärligt elak och högfärdig familj och en fattig, och dessa hade en mängd öden och äfventyr, en lång, lång berättelse, som flickorna skulle leka i många dagar.

Cecile blef så intresserad att hon nästan glömde bort att hon ingenting kunde se; hon kände snart till alla dockorna och talade för dem och lät dem gå och handla precis lika bra som Helfrid. Och då Helfrid slutligen måste taga afsked för att gå hem, omfamnade hon henne häftigt och kramade bägge hennes armar och utropade:

— Kom ändtligen igen i morgon! Jag är

så förfärligt nyfiken på att få se hur det går för de elaka flickorna, när det blir upptäckt att de ha skållat Elin och Anna!

— Du skall få se att Gud straffar dem, — svarade Helfrid allvarligt, — Gud straffar *alltid* elaka människor.

— Tror du? Men lofva bara äntligen att du kommer!

— Ja då! — svarade Helfrid trovärdigt, i det hon kysste sin lilla skolkamrat till afsked, och därefter gick ut genom salongen där hon träffade Ceciles mamma, som också tog ett löfte af henne att komma tillbaka.

Och lilla Helfrid höll ord; hon kom tillbaka icke allenast dagen därpå, utan alla dagar. Hvarje eftermiddag, medan Cecile var sjuk, kom hon på ett bestämdt klockslag och »lekte pappersdockor» med Cecile eller läste högt för henne och pratade om skolan, och roade henne så godt hon kunde. Och Cecile *var* också road af sin nya vän; icke förr hade hon ätit sin middag än hon började undra om inte klockan *nu* vore så mycket att Helfrid borde vara här, och när det en gång hände att Helfrid dröjde, blef det en så bitter sorg, att Ceciles mamma, som visste att ingenting var så farligt för hennes lilla flicka som att gråta, själf gick för att hämta Helfrid, som då lyckligtvis redan var på väg.

Visst var Cecile ännu litet morsk och öfvermodig mot Helfrid, kallade henne för »dumma

unge» och knuffade till henne, då Helfrid inte genast gjorde som Cecile ville. Men hon var också så kärleksfull och snäll emot henne, gaf henne en mängd af sina saker i present och tiggde alltid så mycket namnam af sin mamma då Helfrid var hos henne. Och slutligen anförtrorde hon Helfrid sina allra, allra största hemligheter, som Helfrid måste taga henne i hand på att inte tala om för någon människa. Den ena af dessa hemligheter var att Cecile höll på att skrifva en bok, som hette »Berättelser på vers och prosa för åttaåriga flickor», och den skulle Helfrid få höra så snart Cecile blef så frisk att hon kunde läsa för henne.

En dag då Helfrid skulle gå, omfamnade henne Cecile häftigt och utropade:

— Jag tycker så förfärligt mycket om dig. Tycker du om mig?

— O, ja då! — svarade Helfrid och rodnade af glädje.

— Vet du hvad! — fortfor Cecile, utan att släppa Helfrid, — jag tycker att vi ska' bli »bästa vänner», vill du inte det?

— Jo då, — utropade Helfrid och besvarade ifrigt Ceciles smekning, — det är just det jag vill!

— När jag då kommer i skolan, så ska' vi slå »sista kullen», ska' vi inte det?

Helfrid betänkte sig ett ögonblick.

— Nej, — sade hon slutligen litet nedslaget,

men bestämdt, — det näns jag inte, för det skulle göra Elin så rysligt ledsen, så!

— Asch, — sade Cecile föraktfullt och knufade till Helfrid. Efter ett par sekunders misslynt tystnad fortfor hon:

— Jag tycker det skall bero på hvem du tycker mest om, Elin eller mig?

— Dig! — utropade Helfrid ifrigt, — jag tycker mest om dig af alla människor näst mamma och pappa. Men se, jag *näns* inte att göra Elin ledsen. För hon är så snäll, så.

— Jaså, nåja, så får det väl vara då, — svarade Cecile, och hennes ansigte återfick sitt vanliga uttryck, — bara du tycker *allra mest* om mig af *alla*, så får du ge Elin »sista kul-len», då!

Emellertid började nu Ceciles ögon att bli bättre, så att hon fick gå omkring i rummen, och slutligen en dag sade doktorn att hon skulle få gå ut och gå en stund. Det blef nu uppgjordt, att då Helfrid kom ur skolan, skulle hon gå och hämta Cecile, så att de små vännerna finge gå ut och promenera tillsammans i det vackra vårvädret. Cecile var så lycklig och förtjust häröfver, att hon knappast kunde sova på natten af längtan, och på förmiddagen räknade hon först timmarne och så minuterna tills Helfrid skulle komma.

Äntligen ringde det på klockan, och lilla Helfrid kom inpromenerande i salen för att

hämta Cecile, som redan stod där färdig i hatt och kappa.

— O, så väl att du kom! — utropade Cecile, — jag har väntat på dig i etthundrasju timmar!

— Nu småttingar, — sade mamma, — får ni gå af och an på trottoaren här, tills Lina kommer och hämtar er, men ingen annanstädes får ni gå, kom ihåg det!

— Ja då! — utropade Cecile otåligt, — bara vi får gå, så!

— Adjö, — sade Helfrid och neg för Ceciles mamma, hvarefter de bägge små vännerna, glada och förnöjda, begåfvo sig i väg, trofast hållande hvarandra i hand hela tiden.

Stackars lilla Cecile hade stora, mörka glasögon och dessutom en svart lapp för ena ögat så hon såg just ej så mycket, men Helfrid höll henne under armen och varnade henne oupphörligt för hvarje trappsteg och hvarje sten, så att hon ej skulle stöta sig.

— Vet du hvad, — sade Helfrid då de gått en liten stund, — att jag *hatade* dig!

— Hatade! — utbrast Cecile mycket intresserad, — nej, men hvarför då, då? När? Så eget ... hatade ... när?

— Jo, — svarade Helfrid och rodnade lätt, — då du i skolan gjorde narr af min hatt och mitt förkläde.

— Jaså. Jo, det minns jag, för du hade en

så'n lustig hatt och ett sån't rysligt stort förkläde.
Blef du ledsen då?

— Ja, o ja, jag grät så förfärligt, så . . .

— Och så *hatade* du mig, — sade Cecile, som tycktes finna det mycket intressant att ha varit föremål för Helfrids hat.

— Ja, vet du, att när du hade som mest ondt i ögonen, så sa' jag: det är rätt åt henne, — svarade Helfrid med låg röst.

Cecil släppte Helfrids arm och stannade af idel förvåning.

— O, så elakt af dig! — utropade hon med eftertryck, — så förfärligt elakt!

— Ja, visst, var det inte förfärligt, — ifyllde Helfrid, som kände sig helt lycklig åt att ändt-ligen få bekänna allt för Cecile, — tror du att du kan förlåta mig? — tillade hon bedjande.

Cecile betänkte sig ett ögonblick.

— Ja, — sade hon slutligen, — om du bara lofvar att aldrig någonsin mera hata mig!

— O, ja! — utropade Helfrid ifrigt, — du är ju min allra, allra bästa vän. För resten höll jag inte länge på med att hata dig, jag *kände* alldeles hur hatet kröp ut ur mitt hjärta, och att jag förlät dig att du gjort narr af mig och att jag bara, bara ville göra dig godt.

— Så besynnerligt! Hur kände du det, hur kom det sig till?

— Jo, — svarade Helfrid med darrande röst, — mamma berättade för mig om Jesus och hur han

gjorde när de slog' och bannade honom, att han bara var mild och kärleksfull...

— Och så ville du inte vara sämre än han, — menade Cecile.

— O, nej då, — svarade Helfrid, — ingen, ingen kan likna Jesus! Men det var bara det att jag kände att jag bedröfvade honom genom att jag hatade och var elak, och så... och så... vet jag ej hur, men... när jag tänkte på honom och hur god och kärleksfull han var mot alla som varit elaka mot honom, o, då tyckte jag att jag aldrig, aldrig ville göra honom ledsen, och då var det alldeles som om hatet krupit ut ur mitt hjärta, vet du.

Cecile funderade en stund.

— Tror du att Jesus aldrig, aldrig någonsin blef ond, äfven om han till exempel hade en gammal otäck jungfru som jämt retade honom?

— O nej! Jesus blef aldrig, aldrig ond! Vet du, det är så underligt att höra allt möjligt om Jesus. Vet du hvad, Cecile, när du blir frisk ska' du komma hem, och då ska' du få höra hur mamma talar om Jesus. Hon har jämt så mycket roligt att berätta om honom. Vill du inte det?

— Jo då! — utropade Cecile glad, det vill jag så rysligt gärna! O, så roligt det skall bli att få komma till dig! Då ska' vi ha så trefligt så!

De små flickorna blefvo så glada, att de började hoppa midt på gatan, men i detsamma

upptäckte de att deras fritid var slut, ty där kom Ceciles jungfru för att säga till att de hade varit ute en halftimma, och mera fick Cecile ännu inte vara ute, hvarför de små vännerna måste säga hvarandra farväl.

Emellertid började snart Ceciles ögon att blifva bättre, och slutligen fick hon till sin och Helfrids glädje doktors lof att ånyo börja skolan.

Här tyckte alla att hon blifvit så förändrad, så stilla och vänlig. Lärarinnan trodde först att det var emedan hennes ögon ännu voro klena, så att hon ej kunde leka och rasa som förr, men det dröjde ej länge innan alla upptäckte att Cecile hade fått ett nytt sinne. Hon var ej mera stolt och högmodig och elak mot kamraterna, ty lilla Helfrid hade genom sin kärlek mjukat upp hennes hjärta, och så hade hon lärt henne att känna Jesus, att se på honom, att försöka likna honom, och det var alldeles omöjligt för Cecile att vara stolt och elak, då hon tänkte på hur god och mild Jesus var och hur mycket hon skulle bedröfva honom genom att vara obeskedlig.

Och i hela skolan fanns det icke två sådana små trofasta vänner som Helfrid och Cecile. Så snart Cecile blef riktigt frisk började de äfven, trots Helfrids försäkringar att hon ej ville göra Elin ledsen, att slå »sista kullen» med hvarandra. »Vi kan inte vara *riktigt* goda vänner om vi inte gör det också», påstod Cecile. Visserligen hade detta till följd att Elin grät en hel dag och att

Helfrid kände sig mycket olycklig och fylld af samvetskval öfver att hon varit trolös mot sin första vän, men dagen därpå var Elin glad igen och slog »sista kullen» med Selma, som lofvade att försöka bli riktigt ordentlig och sade att hon sörjt så öfver att Elin förskjutit henne. Och hvad beträffar Kickan, Ceciles forna vän, så hade hon under Ceciles sjukdom blifvit förtjust i en annan flicka, ty Kickan hade, som kamraterna brukade säga, ett sådant »flabbigt» sinne att hon bytte om vänner en gång i terminen.

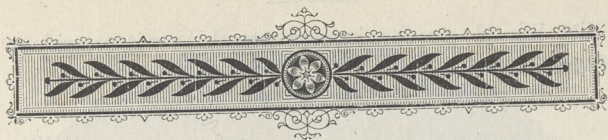
Nej, inga voro sådana trofasta, lyckliga små vänner som Cecile och Helfrid. Och allra lyckligast voro de, då de sutto hemma hos Helfrids mamma och hörde henne berätta om Jesus och allt hvad som hände honom medan han vandrade omkring bland människorna och talade med dem om Gud. Aldrig, aldrig tröttnade de på att höra hur mödrarna kommo med sina barn till honom, och hur han blef *misslynt* på sina lärjungar, därför att de ville drifva bort barnen, och sade: »låten barnen komma till mig, ty sådana höra Guds rike till.»

— Ser du Cecile, — brukade då lilla Helfrid säga med tindrande ögon, — han har *särskildt* älskat oss, små barn, därför skola vi också *särskildt* älska honom!

Guds englar.

Good England.

— Mamma, — sade lille Nils, då modern slog ihop bibeln efter att för barnen ha uppläst och förklarat berättelsen om hur änglarne gästade Abrahams tjäll, — inte finns det några änglar nu för tiden, inte?

— Jo, visst finns det änglar, min lille gosse, — svarade modern småleende, — det är de som vaka öfver de små barnen och skydda dem för faror som de själfva inte se eller förstå.»

— Men jag har aldrig sett dem, — invände Nils.

— Du har inte heller sett Herren Jesus, — svarade modern och strök den lille gossens ljusa lockar, — men du känner i ditt hjärta att han finnes, du är ledsen om du bedröfvat hans frälsarehjärta genom att vara obeskedlig, och du vet af hans ord att, fastän han inte längre finns på jorden i synlig måtto, har han lofvat att genom ett osynligt hjärteband vara när dig och oss alla intill världens ända. Så är det ock med änglarne; du ser dem ej, men det skall nog komma stunder

i ditt lif, då du förnimmer att du varit omgifven af änglavakt.

Nils funderade en stund.

— Var det kanske änglar som gjorde att lille Jonte inte slog ihjäl sig, då han i våras föll utför den branta klippan? — undrade han slutligen.

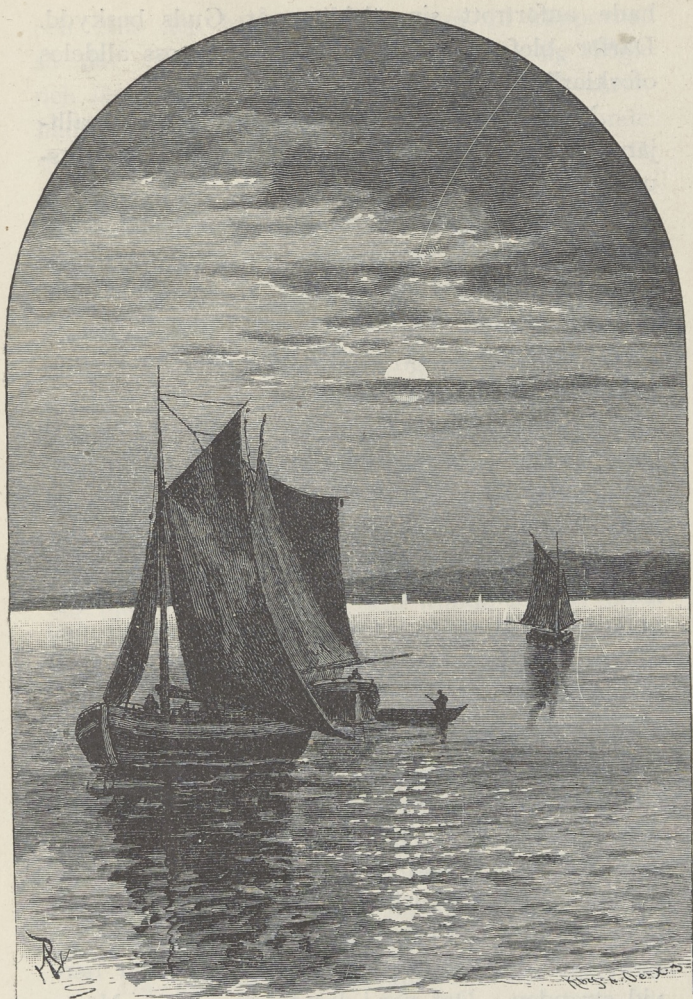
— Ja visst! — utropade modern glad, — där har du ett utmärkt exempel. Det var ju för oss människor ett underverk att din lille lekkamrat inte slog ihjäl sig, men hemligheten var att änglarne skyddade honom på hans vådliga färd genom luften. Och vet du hvarför de skyddade honom? Vänta skall du få höra!

Modern öppnade ånyo bibeln och läste ur 91:sta psalmen:

'Han skall gifva sina änglar befallning om dig att de bevara dig på alla dina vägar.' — Så var det, lille Nils, Gud hade gifvit sina änglar befallning att de skulle skydda Jonte, därför bevarades hans lif.

— Men hvarför kan inte Gud beständigt ge sina änglar befallning om det, så att alla människor slippa att göra sig illa? — undrade Nils och såg framför sig med en begrundande blick.

— Därför att de inte bedja honom därom, — svarade modern, — de flästa människor bry sig inte alls om att utbedja sig Guds beskydd, och då kan det inte gå annat än illa för dem. Men jag vet att Jontes mamma den dag, då olyckshändelsen skedde, liksom för öfrigt alla dagar,

Vid hafsstranden.

hade anförtrött sin älskling åt Guds beskydd. Därför blef han räddad på ett för oss alldeles oförklarligt sätt.»

Nils svarade ej, han stod tyst och såg alltjämt framför sig med samma tankfulla ansiktsuttryck.

Emellertid blef samtalet här afbrutet däraf att hans lilla syster Märta, som så snart bönen var slut sprungit sin väg, kom in klädd i en liten hvit hufva och med ett stort förkläde bundet öfver klädningen. I handen höll hon en vattenpyts och en spade.

— Söta Nils, skynda dig! — utbrast hon, och hennes klara ögon tindrade otåligt under den hvita hufvan, — Karin är färdig och väntar på oss ... kom nu bara, så vi få gå!

Nils hoppade ned från stolen; i en blink glömde han alla sina undrande frågor och tänkte endast på att så fort som möjligt komma ut med Märta. Modern satte äfven på honom ett stort förkläde, — ty de skulle leka i sanden och kanske således smutsa ned kläderna, — och tog fram hans tennhink, spade och kratta. Därefter bar det i väg utför trappan till Karin, som stod därnere och väntade på barnen.

Nils' och Märta's föräldrar bodde på en stor egendom vid västkusten. Från salsfönstret kunde man se utåt hafvet, och man behöfde icke gå mera än tio minuters väg förrän man var nere vid stranden. Det var i dag första gången Märta

och Nils den här våren fingo gå till klipporna, så det var ej underligt att de kände sig ifriga och längtansfulla att komma i väg. Hela våren hade varit kall och stormig; om kvällarne kunde de ända hit upp höra hur hafvet dånade, och då de, insvepta i varma sjalar, stodo på balkongen, sågo de hur skyhöga, fräsande vågor slogo upp mot klipporna och stänkte sitt skum rundt omkring. Men nu hade det blifvit ett plötsligt omslag i väderleken; hafvet låg lugnt och stilla, luften var sommarljum, i trädgården brusto blomknopparne, och ute bland skären flögo hafsfåglarne, ropande och lockande hvarandra. Märta och Nils rusade genom trädgården utför banken, som ledde till stranden, utan att det minsta bekymra sig om att Karin hade svårt att följa dem med sina gamla, styfva ben. Karin ansträngde sig emellertid allt hvad hon kunde för att hinna lika fort som barnen, ty det föll henne mycket sällan in att göra några slags invändningar, vare sig i ord eller handling, mot hvad Märta och Nils önskade. Hon hade varit sköterska åt deras mamma, då *hon* var liten, och nu egnade hon sin ålderdom åt hennes småttingar, stoppade deras strumpor och såg efter dem under deras lekar, och om hon kunnat gifva sitt lif för att bereda deras lycka, skulle hon ha ansett det som den mest naturliga uppoffring.

Då barnen kommo till stranden blefvo de mycket förvånade öfver att se hur deras favorit-

ställe, en sandbank nedanför klipporna, förändrats under sista stormen. Hafvet hade stigit flere alnar, och platsen var inte på långt när så stor och bra att leka på.

— Så tråkigt! — utbrast Märta, som stod med sina leksaker i handen och såg sig omkring, — och så otäck och ful sanden har blifvit, man kan ju inte gräfva i den som förr...

— Vet du hvad! — ropade Nils, som hade ett mycket företagsamt lynne, — vi ska' samla stenar på stranden och bygga en bro ut i hafvet, det är mycket roligare än att leka i sanden...

— Ja, det ska' vi göra! — utropade Märta förtjust, i det hon kastade ifrån sig sandhinken och spaden, — en så'n där bra bro af sten, som Fritz och Gustaf byggde förra året och som man kan gå ut på...

Karin stod tyst och hörde på; hon kände sig icke lika intresserad af en brobyggnad, men som hon af barnens ifriga, förtjusta ansiktsuttryck förstod att det icke lönade mödan att göra några invändningar, fattade hon posto på en stor sten nere vid långgrundet, där barnen skulle lägga ut sina stenar till en blifvande bro. Nils och Märta började nu sitt arbete och höllo oförtrutet på därmed ett par timmar. Uppe på stranden samlade de stenar, så stora de möjligen förmådde bära, släpade dem ned till vattnet och lade dem på hvarandra. De hade utomordentligt roligt; vädret var så vackert, hafvet så blått och stilla,

de kunde se den fina sandbädden långt ut, och då de lyckats stapla upp några stenar på hvarandra, jublade de af fröjd och ropade att nu var bron snart färdig,

— Ser Karin, vi ska' ha den ända ut till stenen, som ligger där borta! — sade Nils, i det han pekade på en sten, som stack upp ur vattnet ett par alnar från land, — se'n kan vi gå på den af och an, blir det inte bra kanske? Karin ska' få gå på den också.

— Tack ska' Nils ha, — svarade Karin, — jag är bara rädd att ni inte orkar släpa ner så mycket sten som behöfs för att fylla allt det där, och så är jag rädd att ni kan bli våta om fötterna.

— Usch nej, visst inte, — svarade Nils och sträckte på sig, — Karin ska' få se hur bra det går.

Och så började han släpa igen på sina stenar, och Märta följde honom med hela förklädet fullt af grus och sand. Hon var så ifrig och varm, att kinderna glödde som körsbär, och ögonen tindrade lika klara som det blå hafsvattnet ute i viken.

Under det de höllo på med sitt arbete fingo de se en gammal fiskare, som med långa steg kom klifvande ned för stranden.

Begge släppte de genast sina stenar och rusade emot den gamle.

— God dag, Johannes! — ropade de öfver hvarandra och fattade tag i den gamles rock, — är barkbåten färdig, som Johannes lofvade att tälja åt oss?

Gubben smågrinade och ref sig bakom örat.

— Kära, välsignade små herrskap, — svarade han, — jag har inte haft tid att göra den, för jag har varit till sjös båd' nätter och dar, och stormen klämde till, så inte trodde jag att jag skulle landa på den här stranden mera. Nils må tro att hafvet fräste, böljorna stodo som hvita spöken omkring mig, och det var endast Herrens nåd som gjorde, att gamle Johannes nu står här och pratar som vanligt.

— Var inte Johannes rädd? — frågade Märta, som genast glömde missräkningen med barkbåten för att lyssna på Johannes' berättelse.

— Rädd? — upprepade den gamle och drog ena mungipan upp mot örat. — Åh nej, Märta lilla, det duger inte för den, som jämt får se döden in i hvitögat. Jag läser i min bibel om alla Herrens löften att bevara oss, och se'n så vet jag, att hans heliga änglar skola hålla vakt om mig i de största faror.

— Har Johannes någonsin sett änglar då? — undrade Nils mycket intresserad.

Gubben nickade hemlighetsfullt.

— Ja, det har jag, lille Nils, det har jag, om han vill veta't.

— När då? — sporde Nils, ännu mera intresserad, och lilla Märta drog gubben i rocken och ropade ifrigt: — Berätta, snälla Johannes, när han såg några änglar!

Johannes lade ifrån sig näten, som han bar,

satte sig på en sten och knäppte ihop sina bruna, valkiga händer.

— Jo, ser små herrskaperna, — började han, i det han flyttade blicken mellan Märta och Nils, hvilka stodo där framför honom med ögonen tindrande af nyfikenhet, — det var förmånga, många år sedan, i mina yngre dagar; jag och några af kamraterna mina hade fått nys om ett sillstim, och så tänkte vi ge oss ut på förtjänst, fast det blåste, så en knappast kunde stå på benen. Men när det kvällnade, blef stormen så svår, att jag började dra' öronen åt mig, och hustru min sa': 'Far inte, Johannes, för det är att fresta Gud.' Men hur det var, beslöt jag mig ändå för att fara och gjorde mig i ordning och gick ned till stranden, där kamraterna väntade mig, för vi skulle fara öfver till holmen därborta, — han pekade med tummen österut — och så i dagningen bege oss ut till hafs. Men nu vräkte sjön, så en landtkrabba kunde hissna åt det, och Becklin, grannen min, sa': 'Nu får vi allt ett duktigt nappatag.' Men jag hade sagt att jag skulle följa, så jag ville inte ta' tillbaka det. Men just då jag skulle sätta foten i båten kände jag alldeles som om någon bakifrån dragit i mig, och så visst som jag lefver hörde jag en röst, som tydligt hviskade till mig: 'Gå inte, det är att fresta Gud för snöd vinnings skull.' Jag kände att jag darrade till, och Becklin, grannen min, sa': 'Hvarför blir du så hvit om nosen, Johan-

nes?' Men nu hade jag hämtat mig, och nu visste jag hvad jag ville. 'Vänner', sa' jag bestämdt, 'hvarken ni eller jag ska' resa, för den här resan kommer inte att slutas väl. Det är att fresta Gud att ge sig ut i en sådan storm.'

Nå, de blefvo, förstås, arga på mig och det hjälpte inte hur jag tiggde och bad dem att inte fara, de skällde bara på mig till svar, klefvo i båten och sköto ut från land.

Men aldrig mera fick jag återse mina kamrater; hafvet slök dem alla tre, och jämmer och elände blef det i de små stugorna, där hustrurna sutto öfvergifna med sina små barnkräk att försörja.

Men jag visste att det var Herrens ängel som hållit mig tillbaka. För si, den som ställer sig under den Högstes beskärm och under den Allsmäktiges skugga, honom har Gud *lofvat* att ge sina änglar befallning att skydda honom på alla hans vägar. Och se, Herren är allt den, som håller sina löften, han. Men ingen af mina stackars kamrater, som gingo till botten, hade brytt sig om att be Herren beskydda dem. Därför gick det som det gick med dem.

Det blef några ögonblicks tystnad. Märta och Nils stodo orörliga och höllo hvarandra i hand och betraktade gubben med rynkade ögonbryn.

— Ja, men Johannes *såg* inte ängeln, såg honom så där som Johannes ser mig, — invände

Nils, »Johannes vet ändå inte hur en ängel ser ut?»

— Nej, han har rätt, lille Nils, jag *såg* inte ängeln med de här, — gubben pekade på sina ögon, — men jag kände hans närhet och jag hörde hans röst, så visst som jag känner att Herren Gud är när dem, som åkalla honom. Och, Nils lille, det är inte det man ser, som man ska' tro på, utan det som man *inte* ser, det är just det man ska' tro på i lif och död. Nils och mor Greta och min präktige gosse, Kalle, de som jag ser, de kunna inte rädda mig ur en endaste fara, inte, men den osynlige, som jag inte ser utan bara *känner*, han skall och vill beskydda mig, när vågorna resa sig omkring mig som allra värst!

Johannes torkade sig i ögonen med afvisidan af handen, reste sig upp och kastade näten öfver ryggen.

— Nu ska' jag gå hem och tälja barkbåtar åt små herrskaperna, — sade han vänligt, — se'n ska' vi tillsammans ut och segla med dem i viken.

— O, tack, tack, snälla Johannes! — utropade barnen och hoppade i förtjusning, — när . . . när, i dag . . . i eftermiddag?

— Ja visst, om det blir så här grant väder, — sade Johannes, i det han nickade åt barnen och fortsatte sin väg, — adjö, små herrskaper. Guds änglar beskydde och bevare dem!

Märta och Nils återvände nu till sin lek med

brobyggandet. Men de voro icke så ifriga och roade som nyss; de kunde ej låta bli att tänka på Johannes' berättelse, och efter en liten stunds förlopp kastade de ifrån sig stenarne och satte sig bredvid Karin, som måste tala om för dem allt hvad hon visste om Guds änglar. Vid half tretiden begåfvo de sig hem och gingo då genast upp i barnkammaren för att göra sig i ordning till middagen, som intogs precis klockan tre.

Ungefär en kvart efter sedan Märta och Nils kommit hem, fick modern, som stod ute på kökstrappan, se Janne, trädgårdsdrängen, rusa uppför stora gången med ett uttryck af den största häpnad och förskräckelse i sitt ansikte.

— Hvar äro Nils och Märta? — ropade han andfådd, så snart han fick se frun.

— Hvad är det, kära Janne? — frågade frun förvånad, — Nils och Märta äro uppe i barnkammaren . . .

Janne slog ihop händerna och började vagga af och an med kroppen. — Gud ske lof, Gud ske lof! — utropade han. — Saken är den, ser frun, att sandbanken, som Nils och Märta bruka leka på, har rasat . . . alla fiskarena äro samlade därnere . . . de säga att det ljud rakt som ett skott inne i jorden när stranden rasade . . . Hafvet har under den här stormen gräft under den, och nu har den sjunkit undan, så att böljorna slå ända upp mot klippan . . .

Frun svarade ej, men hon blef alldeles blek

och sammanknäppte sina händer under en tyst bön. Sedan gick hon in och hämtade Nils och Märta, hvarefter alla tre gingo ned till stranden för att bese den sammanstörtade sandbanken. Därnere var mycket folk samladt. De talade och berättade om hvad de förnummit af olyckshändelsen. Gamla fiskare, som i många år bott i skärgården, omtalade att den här stranden alltid varit »lömsk», och att för många, många år sedan två unga flickor drunknade på ett badställe, där ett bråddjup bildats under vårstormarnes ras.

Märta och Nils voro mycket tysta och allvarsamma och sågo med skygga, nyfikna blickar på det ställe, där de nyss lekt på sanden, men där nu grumliga, oroliga vågor slog mot klippan.

Men då de gingo hem, modern i midten och Nils och Märta hållande henne i hvar sin hand, frågade hon med litet darrande, upprörd stämma:

— Tror ni inte nu, mina små, att det finns änglar, som beskydda oss, då farorna nalkas?

— Jo, mamma, hviskade lilla Märta med en djup, darrande suck.

Och Nils släppte modern, knäppte ihop sina händer och bad:

— Tack gode Gud, för det du inte tillät stranden att sjunka i hafvet medan vi lekte därnere! Tack för det du gaf dina änglar befallning att de skulle skydda och bevara oss!

Se'n dess har lille Nils icke haft svårt att

tro att det finns änglar. Han har visserligen aldrig sett dem med sina lekamliga ögon, men otaliga gånger under sitt lif har han hört och förnummit, hur *trons* bön manat fram änglavakt på hans väg.

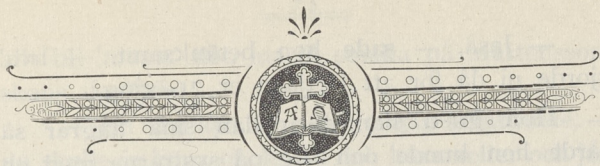

Enå för livet.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and mostly illegible due to the quality of the scan and the age of the document.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and mostly illegible due to the quality of the scan and the age of the document.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and mostly illegible due to the quality of the scan and the age of the document.

— Kan ni tänka er så bra, flickor! — utropade Anna, i det hon öppnade och stängde dörren med en fart, som om vinden slagit i den, — farfar har gifvit mig 25 öre — hela 25 öre — för att jag städat och dammat hans pipor och hyllor. Var det inte bra kanske?

Hon stannade midt på golfvet, knäppte med fingrarne och såg med tindrande ögon på syst-rarna Jennan och Maja, hvilka sutto vid fönstret, Maja upptagen af ett handarbete och Jennan af en »rolig» bok.

— Än se'n, — sade Jennan öfverlägset och såg upp från sin bok, — du ska' inte skryta så mycket med det, det fick Maja och jag också, då vi voro inne hos honom efter middagen.

Lilla Annas runda, rosiga ansikte förlängdes, och ögonen blefvo något mindre glänsande. Icke att hon missunnade systrarna 25-öringen, visst icke, hon *bara undrade* om de arbetat lika mycket som hon gjort för sin.

— Jaså, — sade hon betänksamt, — hva' gjorde ni då för att förtjäna er 25-öring?

Hon gned slanten mellan sina fingrar så hårdt hon kunde och såg på systrarna med en frågande blick.

— Vi gjorde ingenting, — sade Jennan på samma sätt, — farfar gaf oss den ändå.

— Troligen tyckte farfar att vi voro så snälla att han ville gifva oss en särskild belöning, — sade Maja med en skålmaktig blinkning.

Lilla Anna slängde på sig, knyckte på hufvudet och sade »äh!» så uttrycksfullt och föraktligt, att det icke lämnade något tvifvel öfrigt att hon ansåg Majas antagande vara det dummaste hon någonsin hört någon människa uttala.

— Hvad tänker ni köpa för er 25-öring, — frågade hon därefter, — jag tänker köpa chokolad och karameller . . . och kanske några pepparkakor . . . och lite' brända mandlar och . . .

— Jag köper vaniljrån, — svarade Maja utan tvekan.

— Och Jennan också? — undrade Anna.

— Jaha, det tänker jag, — svarade Jennan, — sådana där goda rån, som finns nere hos Mårtenssons.

Anna funderade ett ögonblick.

— Då köper jag det också, — sade hon därefter med en nick, — det är allt bättre än både chokolad och karameller och annat . . . Det ska'

allt bli 'mums' det, att få smaka på Mårtenssonskans vaniljrån!

— En så'n apa, — sade Jennan skrattande, — du skulle ju köpa chokolad och karameller och jag vet inte hvad för din 25-öring, och nu bara därför att vi köpa vaniljrån ska' du strax apa efter . . .

— Så fräck du ä', Jennan! — utbrast Anna förnärmad, — tror du verkligen att det är du som hittat på att köpa vaniljrån hos Mårtenssons? Tror du kanske inte att det funnits människor, som gjort det före dig, eftersom du säger att det är efter *dig* som jag apar. Nej, det är allt nå'n som har bättre smak än du som jag tar efter.

— Hvem då?

— Det säger jag inte, — svarade Anna hemlighetsfullt.

— Jag vet hvem det är, — sade Maja och, i det hon höll bägge händerna kring munnen och gaf Anna en sidoblick, hviskade hon till Jennan: — Det är förstås Gösta!

Gösta! — utropade Anna och stampade med foten, — den otäcka, elaka pojken, den skulle man bry sig om så mycket som så!

Och hon knäppte med fingrarna i luften för att riktigt ge luft åt allt det förakt hon kände för Gösta, hennes lille kusin, med hvilken hon annars gärna brukade leka.

— Hvarför är han så elak? Hvad gör han då? — undrade Maja.

— Han! som aldrig låter mig bestämma en enda lek, och om jag en enda gång inte vill som han vill, så svarar han bara: säger du någonting, Anna? och så slår han till mig. Och aldrig får jag slå igen heller, för då blir han så ond, så ond. Usch, den otäcka, elaka pojken!

— Fy, Anna! — sade Jennan, i det hon lade boken i sitt knä och såg på Anna så allvarligt som en tioårig liten flicka kan se på sin fyra år yngre syster, — jag tycker att det är riktigt fult af er att tvista och gräla så där. Du skulle i stället säga till Gösta att det är orätt att göra så, och att Gud inte kan tycka om honom, om han slåss så där.

— Det har jag gjort, — svarade Anna tveksamt och förläget.

— Hvad har du sagt då? — undrade systrarne.

— Så här sa' jag åt honom: 'Det är synd att slåss och vara ovänlig, Gösta, du får inte komma till himmelen om du gör det'!

— Nå, hvad svarade han då?

— Jo, han svarade: tror du inte jag vet det, jag? Då sa' jag: ja, men *min mamma* säger att det är synd att gräla. Och då sa' han: tror du inte att min pappa och mamma, som ä' så gamla och förståndiga, vet de' bättre än din lilla mamma?

Både Jennan och Maja blefvo blossande röda af förtrytelse.

— Kan man tänka sig: 'än din lilla mamma'!

— utropade de om hvarandra, — vår mamma, som är så klok, så klok, och vet allting och förstår allting! En så'n dum, oförsämd, gammal pojke!

Och i den gemensamma harmen öfver Gösta blefvo nu Jennan och Maja och Anna de bästa vänner och beslöto efter en stunds rådplägnings om hur de bäst skulle kunna straffa Gösta, att först uppfriska sig med att tillsammans gå bort till Mårtenssons och köpa de omtalade vaniljråna.

Då de kommo in i boden gingo de alla tre fram till disken och togo upp sina 25-öringar, hvarefter Jennan, understödd af Maja och Anna, anhöll att de skulle få för 25 öre vaniljrån hvar.

— Men det skall vara i tre påsar, en åt oss hvar, — tillade hon försiktigt.

— Ska' ske som små fröknarna önska, — sade bodbetjenten småleende, i det han tog fram tre strutar och, följd af tre par ifrigt granskande ögon, vägde upp ett hektogram vaniljrån i dem alla tre. Då detta var gjordt, vek han omsorgsfullt ihop strutarna och lämnade dem åt flickorna, hvilka till ersättning gåfvo honom sin 25-öring, nego och därefter skyndade ut, hvar och en med sin påse i handen.

Då de kommit ut ur boden satte de sig på en bänk, öppnade försiktigt påsarne och började räkna hur många rån de fått.

Men hvem kan beskrifva Annas sorg och harm, då hon upptäckte att bägge syskonen fått 18 rån och hon bara 16!! Två gånger räknade

hon igenom sina rån, vände och synade dem, men hur hon bar sig åt, blef det alltid så att hon fått två mindre än Jennan och Maja.

— Men jag vill ha' lika många som ni! — utropade hon förtrytsamt, hvarefter hon, lång i ansiktet, med hufvudet på sned och mungiporna neddragna, gick in i boden och omtalade för hvilket missöde hon varit utsatt.

— Det kommer sig därutaf att lilla frökens rån äro litet tjockare, — sade bodbetjenten småleende, — men som råna säljas efter vikt, är det lika mycket valuta för pängarne.

Men Anna tyckte icke att denna förklaring var antaglig. Hon stod orubbligt kvar vid disken och förklarade med allt olyckligare och olyckligare uppsyn, att hon ville ha lika många rån som systrarna.

— Då får de andra små fröknarne dela med sig, då, — förklarade bodherren småleende och obeveklig.

Och med detta besked måste Anna lämna boden. Men hon gjorde det inte i godt lynne, det kan jag försäkra. Tårarne stodo henne i ögonen och hon mumlade: »en så'n otäck, stygg gammal bodherre», och då hon kom ut till syst-rarne brast hon ut i en jämrande gråt. »Jag fick bara 16 rån, och ni fick 18, det är riktigt skamligt och orättvist!» utropade hon i det hon satte sig på en sten och under fortsatta snyftningar ännu en gång räknade de olyckliga råna, som

dock fortfarande envisades med att icke blifva mera än 16 till antalet.

— Du skall inte vara afundsjuk, Annikan, — förmanade Jennan, — mamma säger att vi ska' unna hvarandra allt godt.

Anna såg upp på Jennan med en obeskrifligt föraktfull och förebrående blick.

— Nå, då kan ju du ge mig ett af dina rån, då! — föreslog hon därefter med ett litet hånleende.

Jennan betänkte sig ett ögonblick.

— Nehej, det gör jag inte, för du har varit afundsjuk, — svarade hon slutligen och knep ännu hårdare om sin påse.

— Det vore inte nyttigt för dig att få din vilja fram, då du har varit så obeskedlig, — sade Maja skälmaktigt, — därför behålla vi våra rån, bara af kärlek och omsorg för ditt bästa, förstår du!

— Tackar allra ödmjukast! — sade Anna i det hon gjorde en knyck på hufvudet, steg upp och började gå hemåt med steg så bestämda och kraftiga, som om hon velat trampa sönder något riktigt förhatligt, — tackar ödmjukast för att ni äro så snälla och rara och söta och ... och tänka på mitt bästa och ...

Härmed begaf sig lilla Anna hem, fylld med de allra bittraste och tyngsta föreställningar om att hon var den mest misshandlade och missförstådda lilla flicka som någonsin funnits, och att elakare och styggare syskon än hennes eller

snålare och dummare bodherrar än Mårtenssons, det finge man leta efter i hela Sverige, ja i hela världen!

Då modren fick se Anna märkte hon genast att någonting händt, ty lilla Annas vanligen så glada leende var alldeles borta, hon hängde med hufvudet och såg trumpen och misslynt ut.

— Hur är det? Hvad har händt? — frågade modren småleende och tog lilla Anna under hakan.

Den lilla flickan svarade ej utan såg endast ännu trumpnare och misslyntare ut, men systrarna berättade i stället hvad som tilldragit sig i Mårtenssons bod.

Modren tog Anna upp i knäet, strök hennes hår ur pannan och sade kärleksfullt:

— Lilla Annika, du skall inte tro att du och syskonen i all er framtid skola få precis lika mycket af allting. Den ena kan få mycket, den andra litet, men den som får litet skall icke missunna den andra.

— Ja, men när vi hade betalt lika mycket, så ... — menade Anna och sköt ännu längre ut läpparne.

— Det hjälper inte, min lilla flicka, — svarade modren, — det kan hända att den ena betalar mycket, mycket mer och ändå får mycket mindre därför än den som betalåt litet.

Lilla Anna såg förvånad på modren.

— Jag förstår inte hvad mamma menar, — sade hon slutligen på samma misslynta sätt.

— Jo mitt barn, det kan hända att du får arbeta i nätter och dagar för att vinna någonting som du mycket önskar, och så kan det ändå dra' om år innan du får det, medan t. ex. Maja får samma sak utan att göra sig ens något besvär därför.

— Hvad då för sak, mamma?

— Jo, t. ex. hälsan. Det fins ju små barn, som alltid äro friska och som ingenting behöfva göra för att få vara det. Andra åter som ständigt äro sjuka, för hvilka föräldrarne få rådfråga den ena läkaren efter den andra, och sucka och gråta vid deras sjukbädd och ändå bli de inte friska. Tänk så mycket färre rån de ha fått än de friska barnen! Och tänk så mycket de få betala — pengar, omsorg, vaka, böner, önsknigar — och ingenting få de igen därför!

Lilla Anna såg begrundande framför sig.

— Men det är ju orättvist, mamma! — utropade hon.

— Jag tror det icke, mitt barn, ty det är *Gud* som ordnat så, ordnat så att den ena får mycket, den andra litet, den ena blir rik, den andra fattig, den ena frisk, den andra sjuk, — och *Han* vet nog hvad han gör, fast vi icke alltid förstå det.

Lilla Anna såg mycket allvarlig ut. Men modren sade ingenting mera, utan kysste blott

"Hans lilla bleka ansikte riktigt lyste af belåtenhet."

den lilla flickan på pannan, sköt henne ner från sitt knä och lät henne återgå till lekarne.

Men ett par dagar senare, då modern och Anna voro ute och gingo i byn där de bodde, mötte de en liten fattig gosse, som hade endast ett ben och med stor svårighet släpade sig fram på kryckor. Den lille krymplingen såg emellertid icke alls olycklig ut; då mamma stannade och talade vid honom, berättade han frimodigt och gladt, att han blifvit af med sitt ben i en tröskmaskin, och att far var 'statare', och att han hade sju syskon, och att mor och två af dem lågo sjuka. Och då mamma gaf honom en slant, blef han så glad, att hela hans lilla bleka ansikte riktigt lyste af belåtenhet, då han tackade och därefter gick in till Mårtenssons för att göra sina små uppköp.

— Tänk hvad den lilla gossen hade fått litet rån i sin påse! — sade mamma, då hon och Anna skilts från gossen och tillsammans fortsatte vägen.

Anna såg på modren med stora ögon.

— Äsch, inte har han köpt några rån inte, — sade hon slutligen litet förtrytsamt.

— Förstår du inte hvad jag menar, liten? — svarade modren småleende, — han är sjuk och fattig och ofärdig, och du är frisk, har ett godt hem, och alla dina lemmar i behåll. Tänk så litet han fått, och så mycket Gud har gifvit dig! Och ändå såg han så glad, så vänlig och tacksam ut, och du kunde häromdagen gråta öfver

att Mårtenssons Janne gifvit dig två rån mindre än syskonen.

Lilla Anna svarade ej. Hon gick tyst vid moderns sida med ögonen nedslagna och de små läpparne hårdt slutna. Efter en stunds förlopp såg hon upp och sade, i det hon fäste sina blå, trohjärtade ögon på modern:

— Mamma, jag ska' aldrig, aldrig mera klaga om jag inte får så många rån som jag vill ha i min påse!

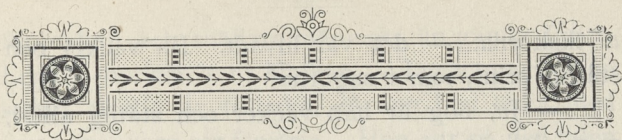
Cont Majkens berättelse

1. Mittheilung über die geographische Lage der Insel.

Die Insel liegt auf der Ostküste von Japan, zwischen dem 35. und 36. nördlichen Breiten und dem 140. und 141. östlichen Längengrad. Die Insel ist von der Provinz Iwate im Norden, der Provinz Ibaraki im Osten, der Provinz Tochigi im Süden und der Provinz Gunma im Westen begrenzt.

Die Insel ist in zwei Haupttheile getheilt, den nördlichen Theil, der die Provinz Iwate bildet, und den südlichen Theil, der die Provinz Ibaraki bildet.

2. Beschreibung der Insel.

Hvad få vi i dag höra, hvad tänker tant Majken berätta för nånting i dag, säg, snälla tant, *hvad* få vi höra?

Så ropade alla barnen med en mun, under det de ifrigt hängde omkring tant Majken, en gammal vän i familjen, hvilken, enligt alla barnens enstämmiga försäkran, berättade roligare och trefligare sagor och historier än någon annan tant i hela världen.

— Ja, låt se, hvad skola vi berätta i dag?
— svarade tant Majken fundersamt, i det hon slog sig ned framför eftermiddagsbrasan, som flammade i hvardagsrummet, och barnen på pal-lar och stolar grupperade sig omkring henne.

— Jo, — fortfor hon, sedan hon ordnat sig riktigt trefligt, och Mia, den yngsta flickan, krupit upp i hennes knä, — jag ska' berätta för er en historia om en prins...

— En prins! — ropade Helena, den äldsta

af flickorna, — det var lifvadt. En vacker och ståtlig prins, som i sagorna?

— Ja, nog är han vacker och ståtlig alltid, men det är ingen sagoprins, det är en verklig, lefvande prins, och det är en af hans bedrifter, jag nu tänker berätta för er.

— Har han varit i krig då? — ropade äldste gossen, Johan, — och har han vunnit många segrar?

— Nej, det har han inte, — svarade tant Majken leende, — åtminstone inga segrar, som historien bevarar. Det är för öfrigt ingen krigisk bedrift min prins utfört — och så handlar historien inte bara om honom, utan om någon annan också . . .

— Jag vet! — ropade lilla Hedvig, en ljuslockig, blåögd sjuåring, som satt på en pall med händerna i tant Majkens knä. — En *prinsessa*?

Hennes ögon gnistrade skälmaktigt, då hon, helt belåten öfver sin gissning, frågande såg upp på tant Majken.

— Nej, min älskling, det är ingen prinsessa min historia handlar om, utan en fattig, sjuk, gammal kvinna, som heter Tvätt-Lena. Se så, nu ska' vi börja, — sitter du bra nu, lilla Mia?

— Ja, o ja! — svarade Mia, i det hon kröp in i tant Majkens famn och drömmande stirrade på eldbrasan, som flammade så klart, att dess sken nästan upplyste det mörka rummet.

— Jag vet knappast någon arbetsammare,

förnöjdare och snällare människa än gamla Tvätt-Lena — började tant Majken. — Jag känner henne sedan trettio år tillbaka, då hon blef enka med fyra små barn att försörja. Hon var på den tiden en ovanligt frisk och stark kvinna med en arbetsförmåga, hvars like jag aldrig sett. Klockan fem steg hon upp hela året om, och så var hon hela dagen »i selen». Vintern om låg hon och klappade kläder nere vid bryggan, så att händer och armar domnade af köld. Eller ock gick hon som hjälphustru i husen och borstade och skurade och dammade vecka ut och in. Och som hon gjorde allting både ordentligare och snabbare än andra, blef hon mycket eftersökt och hade ständigt fullt upp med arbete. Genom otrolig flit och försakelse lyckades hon verkligen försörja sig och sina fyra barn, ja, hvad mera är, hon gaf dem en sådan uppfostran, att de nu allesamman äro hederliga, dugliga arbetare och arbeterskor, som själfva förtjäna sitt uppehälle.

Men saken var den, att Tvätt-Lena hade ett bibelspråk, på hvilket hon lefde, och som uppehöll henne i bedröfvansens stunder, och det var detta: »Jag har aldrig sett den rättfärdige förgåten eller hans barn efter bröd gå». Och hon hade den lyckan att få lefva så länge, att hon såg, huru Guds löften gingo i fullbordan på henne.

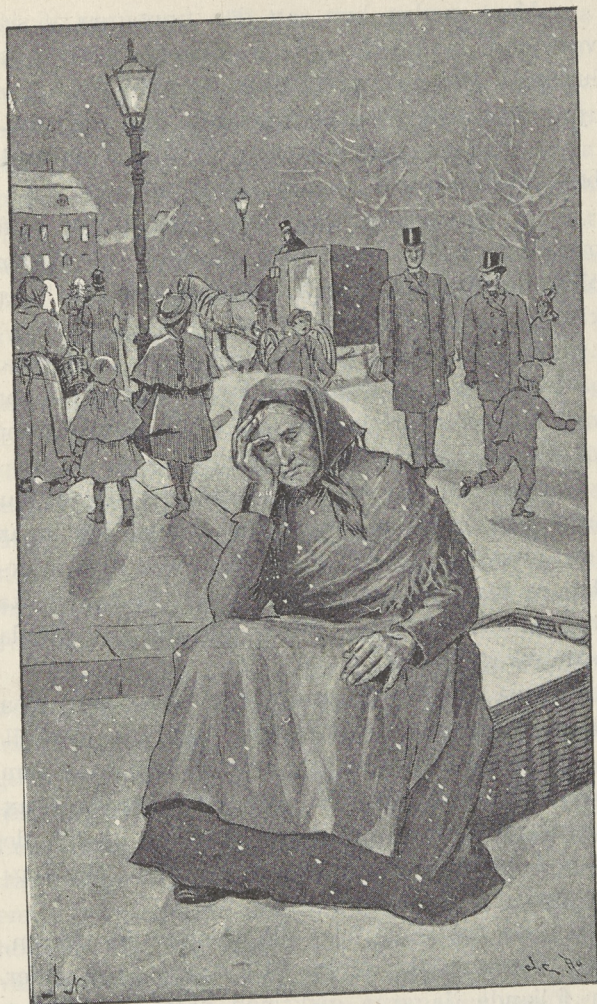
Emellertid är Tvätt-Lena nu gammal och utsliten, och det går ej så fort med arbetet. Hon säger själf, att hon längtar att få komma till

hvila. Och hon säger också, att hur skröplig och eländig hennes sträfvän än varit, väntar hon med barnslig tillförsikt att en gång få höra orden: »Gå in i din Herres glädje.»

Nå, det var en kall vinterafton några dagar före jul — alldeles som nu. Tvätt-Lena hade varit borta och strukit in en tvätt åt sig och grannen, och hon begaf sig nu hemåt med sin korg öfver ena axeln. Men det gick trögt; stegen voro långsamma och stapplande, korgen låg så tung på hennes gamla giktbrutna kropp, allt emellanåt måste hon stanna och draga efter andan. Plötsligen kom det öfver henne en underlig känsla af förtviflan och misströstan. Hon kände att hon ej skulle förmå att bära korgen hem, ty det var ännu ett godt stycke väg till hemmet och, van som hon var att alltid reda sig själf, aldrig begära hjälp af andra, tyckte hon nu det var så bittert att tänka, att det var slut med gamla Lena, och att hon kanske snart icke skulle duga till någonting annat än att komma på fattighuset eller ligga sina barn till last.

Hon ställde ned korgen på gatan, satte sig själf på dess ena kant och lutade hufvudet i handen.

Det var, som sagdt, några dagar före julafton. Människorna strömmade af och an på gatorna för att göra sina uppköp, men ingen tycktes fästa sig vid den gamla tvätterskan, som satt där nedanför trottoarkanten med det trötta nedböjda hufvudet.

Men medan hon satt där, upptagen af sina vemodiga tankar, kommo plötsligen, så sköna och lugnande, de gamla välbekanta orden för henne: »Jag har aldrig sett den rättfärdige förgäten.»

I detsamma märkte hon, att någon stannade bredvid henne och betraktade henne.

— Hvarför sitter gumman så där? — frågade en manlig, ungdomlig stämman, och då hon blickade upp, såg hon framför sig två fina, pelsklädda, unga herrar.

— Åh, jag är gammal och trött, det kostar på att släpa hem den här korgen, — svarade hon med ett vemodigt leende, i det hon reste sig upp för att åter börja sin hemvandring.

Den ene af de unga herrarne frågade nu, hvad hon hette och hvar hon bodde, och innan hon visste ordet af, hade han och hans följeslagare tagit hennes korg, hvarefter de med raska steg skyndade utför gatan bort till den gamla tvätterskans hem.

Lena försökte följa så godt hon kunde, men de unge männen voro inom kort ur hennes synhåll.

Då hon slutligen, ifrig och andfädd, kom hem och inträdde i sitt lilla rum, stod korgen strax innanför dörren, och som visitkort hade de bägge herrarne kvarlämnat en liten pänningssumma.

Lena omtalade icke sitt äfventyr för någon, men hon drömde därom hela natten, och under de följande dagarne gick hon nästan oafbrutet

och tänkte därpå. Hade icke de fem kronorna varit, så skulle hon trott att alltsamman vore en dröm, en inbillning. Och ibland kom det för henne så underliga tankar och föreställningar. Brukade inte Gud understundom skicka ut sina änglar, för att hjälpa dem som voro i nöd och trångmål? Kunde det inte hända, att de där bägge unga herrarne, hvilka så plötsligt uppenbarat sig och försvunnit, voro direkt utsända af Gud till hennes bistånd? . . .

En par dagar försvunno, under hvilka Tvätt-Lena arbetade och sträfvade som vanligt. För de fem kronorna, hon fått af den okände välgöraren, köpte hon julklappar åt sina små barnbarn, och det var otroligt hvad de pengarne räckte till mycket. Det var en riktig välsignelse med dem! Gossarne fingo tennsoldater, piska, snurra, vantar, flickorna halsdukar, dockor, allt hvad de önskat sig.

En middag, då Lena stod ute på sin förstugukvist och piskade kläder, fick hon se två främmande herrar, hvilka kommo in på gården och gingo och knackade på hos en af hennes grannar, som hon visste vara mycket sjuk och fattig. Lena hade dåliga ögon, så hon kunde ej se hur de främmande sågo ut, men då hon hörde den ene af dem fråga, om han finge stiga in, spratt hon till, ty den rösten var henne bekant. Det var samma röst, som så vänligt hade tilltalat henne den gången då hon satt trött och förbi

på sin korg och inte visste hur hon skulle orka släpa den hem . . .

Lena blef helt besynnerlig till mods. Åter kom för henne tanken på hemlighetsfulla, himmelska väsen, som Gud skickar ut för att hjälpa sina bedröfvade barn . . .

Medan hon stod där och funderade, hade flera af grannhustrurna samlats i en grupp på gården; de pratade ifrigt och pekade allt emellanåt bortåt huset, där de främmande herrarne voro inne.

Slutligen kom en af dem fram till Lena; hon såg mycket viktig ut, vaggade på hufvudet och slog af och an med handen mot Lena.

— Oj, oj, oj! Ett så'nt fint främmande di har, Larsons därborta! Oj, oj, oj!

— Nå, hva' då, då?

— Jo, kan en tänka sig, inte mindre än en af prinsarne och hans kammarherre. De' må jag säga, att de' ä' beskedligt af en tocken hög herre att själf komma å se om så'na stackare som Larsons!

En af *prinsarne*! Det var således en af prinsarne som hade burit hem korgen den där aftonen, som Lena ej kunde glömma! Hvem kunde väl tänka något ditåt?

Men hon sade ingenting därom åt grannen; hon hade alltid varit ordkarg af sig, Lena, och nu tyckte hon mest om att behålla sin hemlighet för sig.

Hon stod emellertid kvar ute på förstugubron för att få se på prinsen då han kom ut. Icke heller då sade hon någonting, men hennes ögon, som nyfikna och tindrande följde den unge furstens gestalt, stodo fulla af tårar, och jag tror inte, att det den aftonen uppstego innerligare böner och varmare välsignelser, än dem gamla Tvätt-Lena uppsände för den »snälle prinsen», som burit hem hennes korg och gifvit henne pengar till julklappar åt hennes små barnbarn.

* *

Ja, det var nu min historia. Den handlade inte om några hjältebedrifter, och ingen prinsessa, hvarken förtrollad eller lefvande, kom med i berättelsen, så ni känna er kanske litet svikna. Ni skulle kanske tyckt mera om att få höra talas om en prins, som eröfrade borgar och dödade troll och väckte sofvande prinsessor, än om en, som en kall vinterafton bar hem en klädkorg åt en fattig tvätterska?

— Nej då! — utropade Mia, och tryckte sig närmare tant Majken, — jag tyckte *så* mycket om tant Majkens prins. O, den stackars gamla trötta Tvätt-Lena! Det var *så* snällt af honom att bära hennes korg!

— Men det kan också vara bra af en prins att döda drakar och troll! — invände Helena förnumstigt.

— Ja, och att ta' in borgar också! — utropade Johan.

— Men hva' sa' kungen och drottningen om, att prinsen bar en klädkorg? — undrade lilla Hedvig.

— Ja, och hva' sa' allt folket, som såg honom bära den? — ifyllde Helena.

— Dumbom, det var ju i *mörkret* han bar den, — svarade Johan föraktfullt, — inte tror du väl han kunde ha gjort det vid dager, inte?

— Och hvarför inte det då? Säg, tant Majken, hvarför inte?

— För då hade han fått alla gatpojkar efter sig, — skyndade sig Johan att inflicka.

— Jag vet inte, mitt barn, — svarade tant Majken, och tog Hedvig under hakan, — men jag tror knappast han skulle gjort det vid dager, då människorna sågo honom.

— Men det var ju en så god gärning han gjorde, tant, hvarför skulle han vara rädd för att människorna sågo den?

— Jo, ser du, mitt barn, människornas ömdöme är till den grad förmörkadt af synden, att de nästan alltid ge sin hyllning och sitt bifall åt oriktiga föremål. Tänk själf efter, hvilket tycker du är roligast: att gå och promenera med en liten fint klädd flicka eller med en liten fattig, som är tarfligt klädd och har små, bara, förfrusna händer?

— Med den fina flickan, — svarade Hedvig uppriktigt.

-- Där ser du! Och ändå kan den fina flickan vara en liten stygg, tråkig unge, och den fattiga snäll och vänlig, men du väljer genast den fina, *bara* därför att hon har vackra kläder. Och en sak till: den fina flickan bryr sig kanske inte det minsta om, ifall hon får gå med dig eller inte, hon kanske tvärtom ser ned på dig, men den fattiga skulle du bereda stor glädje genom att gå och hålla i handen och vara vänlig mot. Och som du, så göra alla människor. Men det skall komma en tid, då det blir annorlunda, då alla förstå, att det af en ung prins är en större och ridderligare bedrift att bära en börda åt en fattig arbetska, än att vinna Napoleons och Alexanders alla segrar tillsammans!

— När kommer den tiden, tant? -- undrade Helena med en drömmande blick.

— Jag vet icke, mitt barn, — jag vet icke när den skall komma i all sin fullhet. Men jag vet, att vi alla dagar bedja därom, då vi i »Fader vår» läsa bönen: »tillkomme ditt rike». Och jag vet också, att gryningen till den tid, jag talar om, redan har brutit in öfver jorden. Ni komma ju ihåg, att vi snart skola fira julafton?

— Ja, o ja! — ropade Johan och for högt upp från stolen, — då får man gran och en hel mängd godt och ... och ...

Tant Majken såg på honom med en leende, förebrående blick.

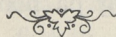
— Men ni har väl inte glömt, hvem som föddes då?

— Jesus, — hviskade Mia, — det lilla, söta Jesusbarnet, som föddes i ett stall och lades ned i en krubba . . .

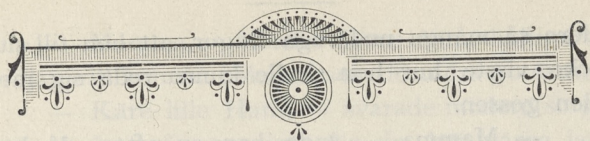
— Ja, — fortfor tant Majken, — det var Jesus, som föddes den aftonen. Och därför, mina älskade små, ska' vi fira julen, inte blott med gran och namnam och sådant, utan först och sist med att innerligt tacka och lofva Gud, som lät Frälsaren födas. Ty han skall »frälsa sitt folk ifrån deras synder», inte bara de där stora synderna, som att stjäla och mörda och ljuga, utan de där som människorna kalla små, såsom att se ned på hvarandra och förakta hvarandra. Och den tiden, som jag talade om, den kärlekens och fridens tid som skall komma, den har i själfva verket redan börjat, ty den började den natten, då änglaskarorna sjöngo sitt: Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och människorna en god vilja! Har ni förstått mig, mina älsklingar? .

— Ja, — hviskade barnen, och lilla Mia sammanknäppte sina händer och upprepade högtidligt:

»Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och människorna god vilja!»

Tron som försätter bärg.

Linkan Nilsson i »8:an», fyra trappor upp till vänster, hade haft sju barn, men af dessa voro fyra döda, så nu hade hon ej mera än tre: två små flickor och så äldsta barnet, lille Hans, en gosse på nio år.

Hans var ett sjukligt barn, svag och lidande ända från sin födelse. Hans ansikte var blekt och smalt med en liten spetsig haka och stora, mörka, tänkande ögon, och hans ben så svaga och borttvinade, att han aldrig kunde lämna rummet och endast med moderns tillhjälp förmodade röra sig på golfvet.

Hans älsklingsplats var vid fönstret, som vette ut åt ett stort torg; här satt han uppkrupen på en hög stol, som han fått af en »snäll» fröken, och betraktade himmelen, fångade solstrålarne mellan sina små magra, genomskinliga händer och såg på stjärnorna och månskenet, sedan skymningen inbrutit. Och då brukade han göra mo-

dern så många underliga frågor, att hon till slut icke visste hur hon skulle kunna reda sig med den gossen.

— Mamma, — sade han en afton, då han låg och stirrade på himmelen, — hur kunna stjärnorna sitta fast på himmelen? Ramla de aldrig ner?

— Jag tror inte, min gosse, — svarade modern, som satt tätt invid en liten sömnig lampa och sydde, — de röra sig visst i rymden, alldeles som vår jord.

— Ja, men de ä' ju så små, så små — som så, — invände Hans och höll pekfingret mot tummen för att visa stjärnans storlek.

— Jag tror inte det, — sade modern på samma tvekande sätt, — stjärnorna äro visst lika stora som jorden, ja, jag tror ännu mycket större, fast de äro så långt borta.

— Hur långt borta? — utbrast Hans med stora, förvånade ögon.

— Ja, det kan jag inte så noga säga, inte, men d' ä' många, många mil, tänker jag.

Lille Hans svarade ej; han satt en stund tyst vid fönstret och funderade. Plötsligt vände han sig mot modern och utropade häftigt:

— Mamma, jag vill veta *allt*, *allt* om stjärnorna och månen och solen!

Modern suckade. Hon kände bittert sin oförmåga att riktigt upplysa honom om *någonting*, än mindre om allt.

— Mamma, — fortfor Hans ännu häftigare,
— jag vill komma i skolan som de andra gossarne!

— Käre lille Hans, — svarade modern sorgset, — det går nog inte för sig, hur gärna jag än ville det. Du kan ju inte gå själf, och jag kan inte hjälpa dig dit, för jag kan inte vara ifrån småsysstrarna. Du får nog ha tålamod ännu så länge, lille Hans, Gud gör dig nog kanske friskare med åren.

Hans svarade ej; det blef så tyst, så tyst i rummet, man hörde endast moderns raspande med sax och nål och de små sofvande flickornas andetag. Men så kom där ifrån fönstret en djup, darrande suck, en suck som gömde i sig ett litet barnahjärtas hela djupa, brinnande längtan.

Men ifrån den dagen blef lille Hans ändå stillare och blekare än vanligt. Han lämnade nästan aldrig sitt fönster utan satt där timme efter timme med ansiktet tryckt mot rutan, försjunken i sina drömmar om allt det underliga som fanns därute i den stora världen omkring honom.

En förmiddag kom det en fröken till mamma, och hon och mamma talade mycket länge vid hvarandra utan att gifva akt på lille Hans, som satt vid fönstret och lyssnade på dem.

— Mamma, — sade Hans, då den främmande gått, och vände sitt lilla ifriga ansikte mot modern, — hvad menas med »en tro som försätter bärg», som du och fröken talade om?

— Jo, min gosse lille, svarade modern, lycklig åt att få en fråga, som icke låg utom hennes kunskaper och fattningsförmåga, — därmed menas att riktigt innerligt tro på Guds hjälp och kärlek, så att om vi bedja honom om någonting, ska' vi vara alldeles lika vissa på att han ger oss det, som du är på att jag vill hjälpa dig ned från stolen, om du ber mig därom.

Hans funderade ett ögonblick.

— Men hvad menas då med att *försätta* bärg? — undrade han.

— Jo, ser du, Jesus menar att det inte finns någonting så svårt som att försätta, det vill säga flytta ett bärg; därför säger han, att till och med det allra svåraste ska' vi kunna göra, och det allra omöjligaste ska' vi kunna få af Gud, om vi ber honom därom och riktigt innerligt tror att han är vår kärleksrike fader, som vill höra våra böner!

— Mamma, mamma! — ropade lille Hans och slog ihop sina händer, — nu vet jag hvad jag ska' göra! *Jag ska' be Gud att han låter mig få komma i skolan!* För d' ä' mycket svårare att försätta ett bärg än att försätta mig i skolan, och när Gud kan lofva det, så... Ack nu vet jag, att jag får komma i skolan, för jag ska' be Gud så mycket, så mycket därom!

Och lille Hans ögon tindrade som hans älskade stjärnor däruppe på himmelen, och det var som om det lilla bleka, allvarliga ansiktet

förvandlats till en enda solstråle af glädje och hopp.

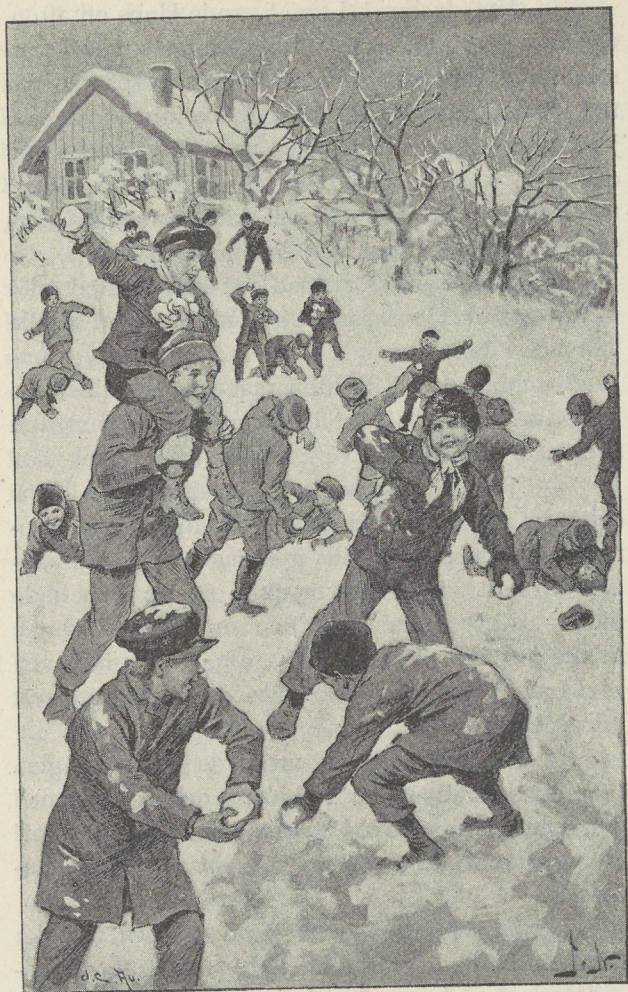
— Ja, lille Hans, det ska' vi göra, — svarade modern med darrande röst, — vi ska' så innerligt bedja Gud, och då är jag säker på att han förr eller senare hör oss!

Alltifrån den dagen uppsteg ur lille Hans' hjärta hvarje morgon och kväll, ja flere gånger om dagen, en innerlig bönesuck, att Gud ville se till hans längtan och låta honom få komma i skolan för att lära sig allt som han önskade att veta. Dagarne förvandlades till veckor, veckorna till månader, och Hans satt ännu kvar vid sitt fönster utan att ha någon förhoppning att komma därifrån, men han tröttnade icke att i orubblig tro bedja sitt: »Gode Gud, laga så att du 'försätter' mig till skolan, dit du vet att jag så mycket längtar! Gör det, därför att du har *lofvat* att ge oss hvad vi bedja om, för Jesu skull. Amen!» Icke ett enda ögonblick föll det honom in att tvifla på att Gud skulle uppfylla hans bön; han var lika orubbligt viss om att han skulle komma till skolan, som han var viss om att modern skulle hjälpa och stödja honom när han behöfde det. Han bara undrade så mycket, *hur* Gud skulle bära sig åt för att få honom till skolan, han som icke en gång kunde gå öfver golfvet. I synnerhet om nätterna, då han låg vaken, grubblade han häröfver. »Kanske», tänkte han, »att Gud skickar mig någon ängel som bär mig . . .

eller kanske han ger mig vingar, vingar som ingen människa vet om mera än jag och Gud, så att jag kan flyga, fastän människorna tror att jag går... O, jag undrar *så*... *så* hur Gud skall göra!

Emellertid förgick vintern och det blef vår och höst, men ännu hade lille Hans ej fått börja skolan. Men icke en skymt af tvifvel på Guds löften kom någonsin in i hans sinne; hade icke Jesus, den gode, kärleksfulle Jesus, som sagt: låten barnen komma till mig — hade han icke *lofvat* att höra böner, och hur skulle *han* kunna säga annat än hvad som var sanning?...

Nu var det så att i samma hus som Hans bodde en trappa upp en gosse, som hette Lars, och som Hans näst sin mamma tyckte mest om af alla människor. Lars var två år äldre än Hans, stor och stark med röda kinder och ljust, lockigt hår. Och så snäll han var sedan! Det fanns bestämdt inte en snällare gosse i hela världen! Om förmiddagarne gick han i skolan och sedan hade han knappast hunnit hem och kastat i sig middagen, förrän han var ute igen och sprang ärenden till en bod, för att förtjäna litet pengar åt sina fattiga föräldrar. Och dessutom samlade han spånor och högg ved åt sin mamma, och ändå hade han tid att alltemellanåt titta upp till lille Hans, prata med honom och tälja träbitar, som Hans sedan satte ihop till vagnar efter en modell som han själf hittat på.

— Vet du hvad, Lars, — sade Hans en afton, då de bägge gossarne sutto tillsammans vid fönsterbrädet, som var öfversålladt af spånor och träbitar, — jag skall snart få komma i skolan, jag! För jag ber Herren Jesus så mycket därom, och Gud kan försätta bärg åt oss, när vi riktigt tro på honom, och därför ska' han också försätta mig till skolan, för de' har han lofvat!

Lars såg litet förvånad ut; han förstod icke riktigt hvad Hans menade med att Gud skulle »försätta» honom.

— Men du ä' så liten och svag, — invände han tvekande, — så du kan nog inte gå i skolan.

— Jag ä' inte svag, — svarade lille Hans och såg på Lars med sina kloka ögon och öppnade och knep ihop sina genomskinliga små händer för att visa huru mycken styrka han hade däri, — d' ä' bara mina ben som ä' lite' svaga, så att jag inte kan gå.

Lars lekte med träbitarne och funderade ett ögonblick.

— Hörru, du du! — utropade han plötsligen, i det han kastade undan träbitarne och slog sig med den knutna handen på knäet. — Nu har jag det!

— Hva' har du, Lars? — sporde Hans undrande.

— Ja, jag skall *bära* dig fram och tillbaka från skolan! — utropade Lars med ett glädje-strålande leende, — det ska' gå som en dans, det!

Lille Hans svarade ej; men hans ögon blefvo så stora och undrande, ja nästan förskräckta. Han tyckte alldeles att det var som om Gud kommit in i rummet och sagt till honom: »Nu lille Hans, gif akt, nu försätter jag det stora bärget åt dig!»

— Vänta bara, ska' du få se! — fortfor Lars och sprang upp från stolen. Och innan Hans visste ordet af, hade den starke kamraten satt honom upp på sin rygg och galloperade nu rundt omkring i rummet med honom, under det att småflickorna, som sutto i soffan bredvid modern, skrattade och klappade i händerna, och mamma helt förskräckt ropade: »akta, akta så han inte faller!»

— Nej vars! — svarade Lars och kastade stolt hufvudet bakåt i det han försiktigt satte ned Hans igen, — jag bar i går en säck som var hundra gånger så tung som Hans! Han är ju lätt som en vante! Tänk så bussigt, du Hans, fortfor han glad och upprymd, — nu kommer jag hvar morgon på spiken sju och hämtar dig och så bär jag dig hem till middagen! Hurra!

Och i ett utbrott af sin pojkförtjusning tog han mössan, kastade den i taket och fångade den sedan med nässpetsen, till de små flickornas stora nöje och beundran.

Lille Hans hade ännu ingenting sagt; han var alldeles yr i hufvudet af den häftiga ridten kring rummet och af de många underliga glädje-

tankar som tumlade om i hans hjärna. Men då han hunnit sansa sig, sade han i det han tog Lars' stora hand och sakta gned den med sina magra fingrar:

— Tänk att nu får jag gå i skolan! Tänk att Gud hittade på någonting så bra, mycket bättre än om han skickat en ängel att bära mig, som jag ibland trodde att han ämnade. De' var ju mycket klokare och lättvindigare att säga till dig, vet jag! Hvad Gud är god — och du också Lars, du ä' *nästan* lika så god som Gud, men inte *riktigt* ändå, för ingen, *ingen* är så god som han!!...

Morgonen därpå och alla morgnar under hela den följande vintern kunde man få se den store, långbente Lars med sin lilla bleka kamrat på ryggen komma halfspringande uppför gatan, oföränderligt lika regelbundet i solsken och vackert väder, när rågnet piskade dem eller snöflingorna dansade i hvita flockar. Då gossarne kommo till skolan, satte Lars lille Hans på hans bestämda plats, och vid middagstiden bar han honom hem igen. Äfven på frukostrasten tog Lars med sig sin lille kamrat ut på gården, ja till och med om snöbollskriget fick Hans vara med. Han satt då och tronade på sin store väns axlar, rullade bollar af snön, som Lars kastade upp till honom, och hade från sin upphöjda plats ett ypperligt tillfälle att bekriega de andra gossarne med sina snöbollar.

Af kamraterna fingo Lars och Hans allt emellanåt höra skämt och glåpord.

— Nej, si på den där! ropade de när Lars kom springande med sin börda — si på »häst-Lasse», »häst-Lasse!»

Då skrattade Lars, strök sig om näsan och sneglade upp till Hans.

— Hörru du, du, du, jag ä' din »lasse» jag, säger dom! Men du får allt vara så beskedlig och inte klå mig som värst, om du tycker att jag luffar för långsamt.

Och ibland gjorde han hopp och krumsprång, och då skrattade Hans af förtjusning, strök Lars på hufvudet och ropade: »Pro, pro — — stilla, stilla, lilla hästen!»

Så förgingo åren, och de bägge vännerna höllo alltjämt ihop, ja, äfven sedan Lars slutat skolan och blifvit springpojke i en bod skaffade han sig ändå tid att bära sin sjuka kamrat till och från skolan. Lille Hans hade nu blifvit en af skolans bäste elever, som visste mera om solen och stjärnorna och jorden än både Lars och de andra stora gossarna. Han skulle bli lärare, när han hade blifvit stor, sade han, och ha sin egen skola, så att inte Lars mera behöfde bära honom till och ifrån skolan.

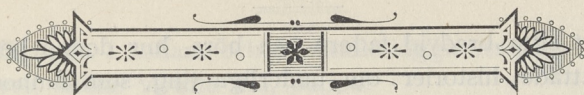
Huruvida denna framtidsdröm går i fullbordan, vet jag ej, men säkert är att Hans är en mycket lycklig liten gosse, som alla människor hålla af. Ännu brukar han ofta ligga vaken om

nätterna, — ty han är fortfarande klen och sömnlös, — men då undrar han ej mera *hur* Gud skall bära sig åt för att »försätta bärg», utan han tänker på hur stort och förunderligt det är att Gud, all världens herre och skapare, vill höra och uppfylla en liten gosses bön. Och då känner han Guds kärlek så stor och skön, och att han aldrig, aldrig för någonting i världen skall kunna glömma eller öfvergifva sin fader, som är i himmelen.

Den osynlige gästen.

(Efter en fransk idé.)

Ni kan inte tro, hvad det var för ett rustigt hus i hvilket lille Erik bodde, och hvad gränden, där det huset låg, var mörk och trång. Aldrig heller kom det någon solstråle in i Eriks rum, icke ens vid midsommartid, då därute på landet ängarne stodo gröna, och fåglarne sjöngo i de friska björkskogarne. Endast midt på dagen, då solen stod högt på himmelen, letade dess strålar sig ned i den smala gränden och brände då heta på de kullriga stearne — men in till Erik kommo de, som sagdt, aldrig.

Lille Erik var ett tyst, underligt barn, som hade sina tankar för sig och nästan aldrig deltog i andra barns lekar. Fadern var hans sällskap hela dagarne igenom. Af sin mor hade han icke en gång ett minne, ty hon dog då den lille gossen bara var ett år gammal. Men far och Erik kommo så bra öfverens. Erik tyckte, att det inte kunde finnas någonting roligare än

att sitta bredvid fadern och höra, hur denne berättade historier om underliga ting, som funnos därute i världen, utanför den mörka, trånga gränden, och om märkvärdiga händelser, som timat för länge, länge sedan. Allra roligast tyckte han det vara att höra fadern tala om Jesusbarnet, att sitta på pallen vid fars fötter och lyssna på de heliga berättelserna om Jesu barndom och ungdom.

Det var lördagsafton. Far, som var skomakare, hade slutat sitt arbete, och han och Erik sutto nu framför kakelugnen, där brasan flammade och upplyste och värmdes det lilla rummet. Erik höll händerna hopknäppta och såg tankfullt in i elden, under det far berättade för honom om Kristi födelse, om hur världens frälsare, Guds egen son, måste födas i ett stall och läggas ned i en krubba, emedan det icke fanns rum på härberget för honom och hans föräldrar.

— O, pappa! — hviskade lille Erik med tårar i ögonen, — jag tycker det är så förskräckligt, att de inte ville ta' emot Jesus på härberget! Om han hade kommit hit, så skulle vi tagit emot honom, pappa, skulle vi inte det?

— Jo visst, min gosse.

— Ack, om det vore den allra första julaftonen och Jesus ville komma hit till oss, i stället för till »härberget»! — suckade Erik. — Vi skulle inte visa ut honom; vi skulle bli så glada, så glada åt att få ha honom här. Han skulle

få ligga i soffan, och vi skulle lägga oss på golvet, skulle vi inte det, pappa?

— Jo visst, min gosse.

— Och jag skulle ge honom det allra bästa jag äger, — fortfor Erik, i det han begrundande såg sig omkring i rummet, — han skulle få mina nya kängor, som pappa gjort åt mig, och så skulle han få gröt och mjölk. Tror pappa inte han skulle tycka om det?

— Jo, det tror jag visst, — svarade skomakaren och smålog mot den lille gossen, hvars ögon tindrade af glädje och längtan.

— O, om Jesus bara ville komma! — utropade Erik och klappade i händerna vid denna tanke.

— Hvem vet, kanske han kommer, — svarade fadern hemlighetsfullt, — han säger själf i sitt ord, att han vill gästa hos den, som upplåter sin dörr för honom.

— Ja, men kommer han *riktigt*, så att jag kan se honom och känna igen honom? — undrade Erik.

— Det vet jag inte, min gosse. Jag vet bara, att det står här i ordet, — och han slog med handen på bibeln, — att det står här: »Si, jag står för dörren och klappar, om någon upplåter, vill jag komma in.»

Lille Erik försjönk i djupa tankar. Kunde det verkligen hända, att Jesus skulle komma och gästa här hos honom och far? Denna föreställ-

ning upptog honom hela aftonen, och hvar gång någon gick i förstugan utanför deras rum, eller det knackade på dörren, spratt han till och blef alldeles röd om kinderna; tänk om det verkligen vore Jesus, som kom och ville in.

Emellertid måste Erik vid niotiden kläda af sig och krypa ned i soffan, där han låg tillsammans med fadern. Sedan denne uppläst ett kapitel ur bibeln, och Erik med sammanknäppa händer bedt sin vanliga aftonbön, släckte skomakaren ljuset och tog godnatt af sin lille gosse, och inom några ögonblick hade Erik somnat, trots alla föresatser att ligga vaken för att se, om Jesus komme.

Han visste ej, hur länge han sofvit, då han tyckte, att en röst bredvid hans hufvudgård — en utsägligt mild och kärleksfull röst — hviskade i hans öra:

— Erik!

— Hvem är det! — frågade den lille gossen yrvaken.

— I morgon, Erik, skall jag komma till dig, — fortfor stämman, — du har längtat efter mig, och till alla, som längta, kommer jag. Men passa noga på, jag säger dig ej, i hvad stund du skall få se mig, ej heller hur jag ser ut. Gif därför noga akt; du skall få se mig gå förbi på gatan, försumma ej då att öppna dörren och bedja mig stiga in . . .

— Jesus, — hviskade den lille gossen, då

stämman tystnade, — Jesus kommer och hälsar på mig i morgon!

Hans hjärta skälfdes af lycka, men han somnade genast och vaknade ej förrän sent på söndagsmorgonen.

Hans första tanke var: »I dag kommer Jesus!» Han skyndade upp ur bädden, klädde sig och åt hastigt, gick därefter fram till fönstret och spejade utåt gatan för att passa på, då Jesus skulle komma.

Det var en kall och mulen vinterdag. Snön föll i stora flingor, och kölden betäckte fönster-rutan med en skorpa af is, så att lille Erik knappast kunde se igenom den. I den smala gränden syntes ingen människa till, endast snedt emot kom då och då någon af grannarne ut ur huset och ilade med snabba steg upp till gatan, där gränden mynnade ut.

— Hvarför står du vid fönstret, lille Jerker? frågade far efter en stunds förlopp.

— För jag måste passa på, ifall Jesus går förbi, — svarade Erik hemlighetsfullt.

Fadern smålog, men sade ingenting. Han tog blott ett täcke och svepte omkring den lille gossen, så att han ej skulle förkyla sig i det kalla draget.

Emellertid förgick den ena kvarten efter den andra, och ännu syntes Jesus ej till.

— Jag undrar, när han kommer, — tänkte Erik, ty icke ett ögonblick tviflade han på, att

han skulle komma, han hade ju själf sagt det, — om det blir på förmiddagen eller eftermiddagen. Och jag undrar, hur han ser ut, och hur jag skall känna igen honom, om han har något sådant där sken kring hufvudet, som han har på taflan öfver soffan . . .

Plötsligen fick Erik se en liten gosse, ungefär jämnårig med honom själf, komma gående uppför gränden. Erik hade aldrig sett ett litet barn så fattigt och eländigt klädt. Hans kängor hade stora hål, rocken var alldeles trasig, och de korta ärmarna skylde knappast hans blåroda handlofvar. Midt framför Eriks fönster stannade han och började darra, först sakta, så allt häftigare och häftigare, ända tills hela hans kropp skälfdde.

— Pappa! — ropade Erik och vände sig inåt rummet, — därute står en gosse och fryser så förfärligt.

Fadern kom fram till fönstret och tittade ut.

— Stackars barn, — sade han medlidsamt.

— Pappa, — fortfor lille Erik, och hans ögon glänste till af kärleksfull ifver, — får jag be' gossen komma hit in och värma sig litet?

— Gärna, mitt barn, vi ska' sätta in några trän till i kakelugnen, — svarade skomakaren vänligt.

Den lille gossen skyndade ut på trappan.

— Gosse! — ropade han och vinkade med handen, — kom in till oss ska' du få värma dig!

Men den lille rörde sig ej; han stod orubbligt kvar och frös och huttrade.

Då sprang Erik fram till honom, tog honom vid handen och drog honom in i rummet.

Här fick han sätta sig framför kakelugnen och värma sin frusna kropp, under det skomakaren satte en kastrull med mjölk på elden, så att den lille stackarn äfven skulle få dricka något varmt.

— Har du intet rum att bo i? — frågade Erik, som stod bredvid och såg på.

— Nej.

— Har du ingen pappa då, som gör kängor åt dig och ger dig mat?

— Nej.

Eriks blickar fästades nu på de nya, vackra kängorna, som stodo i vrån bredvid soffan, och därefter på gossens söndertrasade skodon.

— Pappa, — hviskade han och drog fadern i rocken, — får jag ge gossen mina nya kängor, för hans ä' så dåliga, så?

Skomakaren tvekade litet. Han var själf fattig, och det var påkostande att ge bort ett par nya skodon. Men då han märkte Eriks bedjande blick, och då han betraktade den lille frusne gossen, kunde han icke annat än svara:

— Ja, ge honom dem.

Erik sprang och tog fram sina kängor ur vrån. I detsamma kom han i håg, att han ju tänkt gifva dem åt Jesus, ifall han komme . . .

Men den lille gossen var så frusen och trasig, och Jesus var så god, så god, han skulle säkert inte bli ond, om Erik berättade, att han gifvit *hans* kängor åt ett litet fattigt barn.

Han satte således kängorna på den främmande gossen. De passade honom utmärkt, och åsynen af de varma plaggen kom det bleka ansiktet att rodna, och de matta ögonen att tindra af belåtenhet. Så fick gossen dricka mjölk och äta sig mätt, och Erik stoppade dessutom bröd och ett stycke fläsk i hans ficka. Sedan tog han afsked, tackade och gick, och Erik, som ånyo ställde sig vid fönstret, såg med hvilka lätta, hurtiga steg han nu sprang utför gränden.

Ett par timmar förgingo. Erik spejade oförtrutet efter den gäst han väntade, men ännu syntes inte Herren Jesus till.

Däremot fick lille Erik vid middagstiden se en gammal, eländig tiggare, hvilken, alldeles som gossen nyss, stannade utanför hans fönster. Den gamle mannen stödde sig vacklande mot en käpp. Det såg ut, som om han ej haft krafter att gå vidare, utan när som helst kunnat falla till marken.

— Ska' vi be' honom komma in och hvilas sig? — sade Erik åt fadern, som också gått fram till fönstret för att se på den gamle.

— Jo, låt oss be' honom komma in, — svarade skomakaren, och far och son gingo nu ut på gatan, togo gubben i handen och förde honom så, stödjande honom på hvardera sidan,

in i rummet. Här satte de honom vid brasan, torkade hans våta kläder och gåfvo honom att äta och dricka.

Den gamle smålog belåtet; det bekymmersamma uttrycket i hans ögon vek; han såg nöjd och lycklig ut.

Efter en stunds förlopp reste han sig och tog sin käpp.

— Jag skall fortsätta min väg nu, — sade han småleende, — så att jag hinner till fattighuset, innan det kvällas. Gud välsigne er, kära vänner, ni har mättat och värmt en broder i Jesu namn. Jag kan inte tacka er, som jag vill, men *Han* skall en gång göra det — Han, som sagt: »Hvad I hafven gjort en af dessa minsta mina bröder, det hafven I ock gjort mig!»

Han nickade och gick därefter sin väg under upprepade välsignelser.

Lille Erik kände sig så lycklig och varm om hjärtat. Han förstod inte riktigt, hvad gubben menade, han tyckte bara, att det blifvit så ljust och vackert inne i rummet, och att gubbens ögon tindrat så klart som tvenne stjärnor.

Plötsligen kom han ihåg, att han nu på en stund försummat att se efter Jesus — tänk, om han just nu ginge förbi! Den lille gossen skyndade fram till fönstret och började ännu ifrigare än förut att speja uppåt och nedåt gränden.

Men timmarne gingo och skymningen började falla. Snart kunde han knappast se gränden

för mörkret och snöflingorna, som föllo allt tätare och tätare. — Han kommer ej, — suckade Erik, och en bitter saknad sammankrympte hans lilla hjärta. — Men han har ju *lofvat* att komma, — tänkte Erik vidare, — och jag vet ju, att han alltid håller sina löften. Fast han kanske inte kommer förrän sent, sent på kvällen. Men hur ska' jag kunna känna igen honom i mörkret? Jo, jag ska' sätta ett ljus i fönstret, så att han kan se mig, och då förstår han nog, att jag ligger och väntar på honom, fastän jag inte kan se honom.

Just som Erik ämnade stiga ner från stolen för att gå efter ett ljus, knackade det på dörren.

— Det är Jesus! — utropade den lille gossen, darrande af glädje, och innan fadern ens hunnit resa på sig, hade Erik sprungit fram till dörren och öppnat den.

Men utanför stod icke Jesus; bara en mycket fattig, trasigt klädd kvinna med ett barn på armen.

— I Guds namn låt mig få komma in, — hviskade hon, — jag vet ej hvart jag i den kalla vinternatten skall taga vägen med mitt lilla späda barn.

— Pappa, — sade Erik hviskande till skomakaren, som nu kommit fram, — vi kan bädda åt oss på golvet, så får kvinnan och barnet ligga i soffan.

— Kom in, kom in, — sade skomakaren

och vinkade åt kvinnan, — kom in och värm er, så får vi höra, hur ni har det.

Kvinnan vacklade in, — hon var så kraftlös, att hennes skälfvande armar knappast kunde hålla barnet. Utan att säga ett ord sjönk hon ned på en stol.

— Hvarifrån är ni? — frågade skomakaren deltagande.

— Jag har hvarken hem eller skydd, — suckade kvinnan, — jag har ingenstädes att gå, ingen att vända mig till. Får jag ej stanna här, måste jag ut i natten och frysa ihjäl med mitt barn.

— O, pappa! — snyftade lille Erik bedjande.

Skomakaren stod ett ögonblick tyst; det bar honom emot att hysa en okänd tiggerska i sitt hem. Men då tyckte han sig höra så tydligt, som om en stämman hviskat det bredvid honom, detta bibelspråk: »Säll den som låter sig vårda om de fattige, honom skall Herren hjälpa på olyckans dag.»

Han tvekade ej längre. Han och Erik började genast göra i ordning soffan, och sedan den fattiga kvinnan fått värma sig framför elden, fingo hon och barnet lägga sig i soffan, under det fadern och Erik ordnade åt sig en liten bädd i kakelugnsvrån.

Emellertid hade nu dagen förgått, natten inbröt, och Jesus hade ej kommit. Den främmande kvinnan och hennes barn sofvo djupt, far

gick omkring och stökade i rummet, och lille Erik hade krupit upp på stolen vid fönstret och stirrade ut på den mörka gatan. Han kände sig på en gång glad och sorgsen; glad för att en stackars sjuk kvinna fick sofva i en varm kammar i stället för ute i den kalla snön, för att en gammal fattig gubbe fått äta sig mätt, för att en liten tiggargosse hade ett par hela, vackra, nya skor på fötterna. Men han var sorgsen, därför att Jesus ej kommit. Hvarför hade ej den gode Mästaren, som så älskade de små barnen, hållit sitt löfte?

Medan han satt och tänkte så, sjönk så småningom hans lilla hufvud ner mot armen, som hvilade på fönsterbrädet, och han inslumrade sakta.

Då tyckte han, att någon vidrörde hans axel, och att samma stämman, som i natt talade till honom, viskade i hans öra:

— Lille Erik, *tre* gånger har jag gått förbi på gatan, *tre* gånger har jag i dag blifvit insläppt hos dig och din far. Första gången var, då du gaf den fattige gossen dina kängor, andra gången, då du lät den stackars gubben värma sig och äta sig mätt, och nu i denna stund gästar jag eder bostad i den fattiga kvinnan och hennes barn, som slumra därborta i bädden. Kom ihåg det, mitt barn, så snart du möter en sjuk och lidande, som begär din hjälp, så är det *Mig* du möter, ty jag älskar sorgens och lidandets

barn högre än mig själf. Och hvar gång du af-
torkar deras tårar, är det *Mig* du tröstar och
hugsvalar, hvar gång du tar emot dem i ditt
tjäll, är det *Mig* du härbergerar!

Lille Erik blef med ens alldeles klarva-
ken. Guds frid och glädje strömmade in i hans
hjärta; tårarne stego upp i hans ögon, och han
sammanknäpte med ett glädjestrålände leende
sina händer.

Ty han förstod nu, att han och hans fader
verkligen fått emottaga Herren Jesus själf som
gäst.

Lilla "tröste-mor."

En berättelse från Norrland.

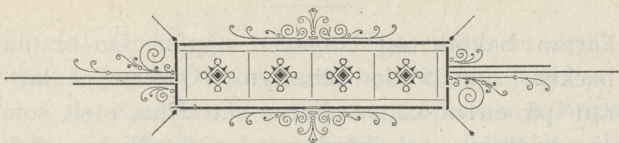
It is a very old and well known fact that the human mind is capable of receiving and retaining a great deal of information, and that it is able to reproduce this information at will. This is the basis of all learning and memory.

The first step in the process of learning is the acquisition of new information. This can be done in a number of ways, such as by reading, listening, or observing. Once the information has been acquired, it must be stored in the mind. This is done by the process of memory.

It is important to note that the process of learning is not a one-time event. It is a continuous process that requires constant review and reinforcement. If the information is not reviewed, it will be forgotten.

"Pilla" Fröste-mor.

For information, see the following page.

Den dagen Elsa och hennes mamma kommo till byn Skre, som låg på västra sidan af det stora berget Stormen, där de skulle tillbringa några månader för att andas fjällluft, var den allra vackraste på hela sommaren. Luften var så skimrande blå, och fjällen lågo där så höga och mäktiga med sina hvita snöfläckar på toppen, där kölden var så stark att inte ens julsolens hetta kunde smälta isen, och nere i dalen, djupt under den lilla byn, brusade floden klar och hvitskummig och full af gula timmerstockar, som drefvo utåt hamnarne, där de sågades och sedan lastades upp i brädstaplar.

Niklas, eller »Nickus» som han kallades, äldste sonen till mor Britta, i hvilkens stuga Elsa och hennes mor skulle bo, hade varit nere vid järnvägstationen för att hämta de resandes saker med häst och kärra, och nu lunkade Brunte med

kärran bakom sig långsamt uppför den branta backen, som förde till byn. Öfverst på kärran på en af kappsäckarne satt Elsa, stolt som en drottning, och körde, under det Nickus gick bakom och sköt på kärran för att hjälpa Brunte.

— Ser mamma! ropade hon och vände sig med glädjestrålände ögon mot modern, som gick bredvid, — ser mamma, jag kör, alldeles ensam ... och Brunte lyder mig ... han går alldeles som jag vill ... hopp, hopp, snälla Brunte!

Några hopp gjorde nu visserligen inte Brunte — det var många, många år sedan han slutat därmed — så någon bokstaflig lydnad kunde lilla Elsa egentligen icke skryta med. Icke heller brydde han sig det minsta om alla hennes smackningar och ryckningar i tömmarne då han alltemellanåt stannade i backen, ja, till och med Nickus' smackningar voro honom likgiltiga. Han stannade precis så länge som det behagade honom att hvila, och det behagade honom ibland ganska länge, så fortsatte han vägen ända tills han kom till mor Brittas dörr, där han också af sig själf stannade.

Mor Britta, en treffig, solbränd bondkvinna i röd tröja och »hufva» öfver håret, kom nu ut och hälsade.

— Välkomna nu då! — sade hon, i det hon räckte handen åt Elsas mamma, som vänligt hälsade tillbaka, — må nu herrskapena bara komma te å trifvas här oppe!

— Goddag! — ropade Elsa, ifrån sin »kuskbock», jag har kört ensam hela vägen, jag! —

— Nej, va' de' möjligt? — ropade mor Britta och slog händerna mot knäna, — de' va' nu då en riktigt flink liten »storscha» de'! —

— »Storscha»? hva' ä' det för någonting? — frågade Elsa och såg nästan litet förnärmad ut öfver att mor Britta använde ord som hon inte förstod.

Mor Britta slog ånyo händerna mot knäna och skrattade så att det riktigt klingade i den klara luften.

— D' ä' en tocken en som ho', de' — upplyste hon alltjämt skrattande.

— »Storscha» är detsamma som »flicka», — sade mamma småleende, — här i byn säger folket så, ser du! —

— Jaså, — sade Elsa, i det hon med Nickus' hjälp äntrade ned från sin höga plats, och där-efter gick fram och neg för mor Britta.

— Goddag, lilla Elsa, goddag! — sade mor Britta med ögon som tindrade af vänlighet, — jag har då fäll' allri sett tocken liten snäll storscha!

Nu skulle Elsa se på hur Brunte späades ifrån, och sedan följde hon Nickus in i stallet för att vara med om när hästarne fodrades. Där stod en annan häst också, en unghäst, liffig och otålig, något som Elsa inte alls undrade öfver att han var, då han skulle stå här bunden i ett mörkt stall i stället för att få tumla omkring ute på än-

garne. Och när nu Nickus kom med mat åt hästarne, hafre och vatten i två ämbar, ett åt dem hvar, då blef det ett fnysande och gnäggande och stampande i spiltorna, och unghästens ögon lyste som eldkol, och näsborrarne skälfde, då han såg Nickus sätta fram ämbaret för Brunte.

— Så hungrig han är, stackars »totto»! — sade Elsa och försökte med sin lilla hand klappa den otåliga hästen, som stampade som hade han velat slå spiltan i bitar.

— Ho ä' då int' rädd af sig, ho Elsa! — sade Nickus med ett beundrande skratt i det han satte fram ämbaret för hästen.

— Hva' skulle jag vara rädd för? — sade Elsa frimodigt och strök och klappade hästen, som nu stod alldeles tyst och stilla och åt ur ämbaret, så att hafren riktigt yrde omkring nosen på honom — hvad skulle den lilla snälla »totto» göra mig för ondt? Hva' heter han för någonting?

— Han heter »Raket», — svarade Nickus stolt — det namnet fick han af honom, Åkerlind, som såld'en, för han sa' att han allri sett tocke' lifligt kräk förr. Han ä' rakt som en tocken där eldkula, Elsa vet di skjuter upp i luften, när dom kungliga eller annat storfolk ä' ute å kör...

Elsa nickade bekräftande. Hon hade sett flere fyrverkerier och en mängd raketer, men hon tyckte att namnet var dumt.

— Han ska' ju inte fara upp i luften, — menade hon.

— Nej, men han far i väg rakt som en raket, — svarade Nickus, — så de ä' nog bra med det. —

— Snälla Nickus, får jag fara ut och åka med Raket en gång! — utropade Elsa, alldeles förtjust vid tanken på att få göra en svindlande färd utför backarna med Raket.

Nickus ref sig skrattande bakom örat.

— En får väl höra hvad mor hennes säger om den saken, — menade han, — jag tänker ho tycker mera om att Elsa håller sig till Brunte.

— Nej, nej! — ropade Elsa, — jag vill åka med Raket... och rida på honom! Raket... lilla söta Raket...

Och hon strök honom öfver manen och nosen, och Raket gnäggade och hans oroliga ögon lyste — dock troligen icke för att besvara Elsas ömhetsbetygelser, utan af längtan efter mera mat, ty det fanns inte en hungrigare och glupskare häst än Raket.

— Nej, tack du, — sade Nickus, i det han tog bort ämbaret och gaf Raket ett litet slag på nosen, — nu kan de' få vara stopp på en stund.

Härmed lämnade han stallet, och Elsa måste, hur ogärna hon än gick ifrån sina kära »tottar», följa honom.

Emellertid hade Elsas mamma med mor Britta gått in i huset där de skulle bo, en liten vacker, rödmålad stuga, som mor Brittass gubbe, Lars-Johan och sönerna Nickus och Erik byggt

upp åt sommargästerna, och nu måste äfven Elsa komma in för att ordna sig litet efter resan. Men det gick minsann med fart, och inte förr hade hon fått på sig ett rent förkläde och sin stora, hvita sommarhatt, än hon sprang ut igen för att hälsa på i mor Brittass ladugård, som låg midt emot det lilla stallet, på samma sida som huset där hon och mamma skulle bo, så att vägen, som gick tvärs igenom den lilla byn, låg midt emellan stallet och ladugården.

Det var den allra lilla »lustigaste» ladugård Elsa någonsin sett, låg och mörk och med små, små fönster, som knappast släppte in någon dager. Till höger om dörren, då man kom in, var en fyrkantig grop och där låg en »purka», som folket här kallade grisarnes mamma, med en mängd söta, nyfödda ungar. Elsa kunde ej se sig mätt på dem, de voro så näpna med sina skära trynen och små, små svansstumpar. Ett stycke ifrån »purkan» stod en säng, en riktig säng åt människor, och här brukade Nickus och Erik ligga om nätterna. Så fanns det pinnar i taket, där hönsen om kvällarne sutto uppkrupna och sofvo med hufvudet under vingen, och strax där bredvid bås åt »kräkena», det vill säga kreaturen, kossorna och getterna. Dem måste Elsa genast göra bekantskap med.

— Hvad heter de, mor Britta? — frågade hon moran, som följt henne in i ladugården.

— Det här ä' »Kruselin», — sade mor Britta

och visade på en gammal kossa, som stod invid väggen — och de' här ä' hennes kalf, »Fagerlin», — och hon pekade på kossan bredvid, som såg så ung och söt ut, brun med hvita fläckar i bringan — och här ha vi lilla »Prinsessan» må Elsa tro! —

Prinsessan var en get, som mor Britta alla dagar brukade mjölka uppe i backen, en liten söt get, som sakta bräkte emot Elsa och strök sina horn emot hennes knän.

— O, hvad hon är rar, lilla prinsessan! — utropade Elsa förtjust och smekte geten på halsen och nosen, — och Fagerlin med ... och Kruselin med ... di' ä' så rara och snälla så ...

Och hon gick omkring och pratade med och klappade sina nya vänner, under det mor Britta stod och såg på med ett belåtet småleende.

— Men har mor Britta ingen hund? — frågade Elsa plötsligt — jag tycker så mycket om små, snälla hundar?

— Nej, nu har jag ingen, — svarade mor Britta, — jag hade nu en, som hette Lappo, men så en dag, kan Elsa tro, kom hundkräket hem och halta' på foten, och när vi såg efter, hade han fått hela benet krossadt, och då måste vi död'an, de' arma Kräket! Ja, de' va' en sorg, ska' jag säga. —

— Var han mycket snäll, Lappo? — undrade Elsa, som lyssnat på mor Brittans berättelse med det djupaste deltagande.

— Ja, han va' nu då den snällaste hund en kan tänka sig, — svarade mor Britta, — han va' rakt som en människa till förståndet. När han såg att jag va' ledsen, gnällde och tjöt han tills han fick mig glad igen, och en gång, kan Elsa tänka sig, då vi hade stängt dörren för'en, gick han och kasta' sand på rutan för att få oss att öppna. Så illmarig va' han, den hunden! —

Elsa åhörde mor Brittans beskrifning med tindrande ögon. Hon tyckte bara att det var så ledsamt att inte Lappo ännu lefde — tänk hvad hon skulle haft roligt med honom!

I detsamma syntes Nickus' hufvud i dörröppningen.

— Hör ho' Elsa, vill ho' komma med och köra i höet en stund? — undrade han.

Om Elsa ville åka i hö! Det var en fråga det! Likt en hvirfvelvind flög Elsa ut ur ladugården och in till mamma.

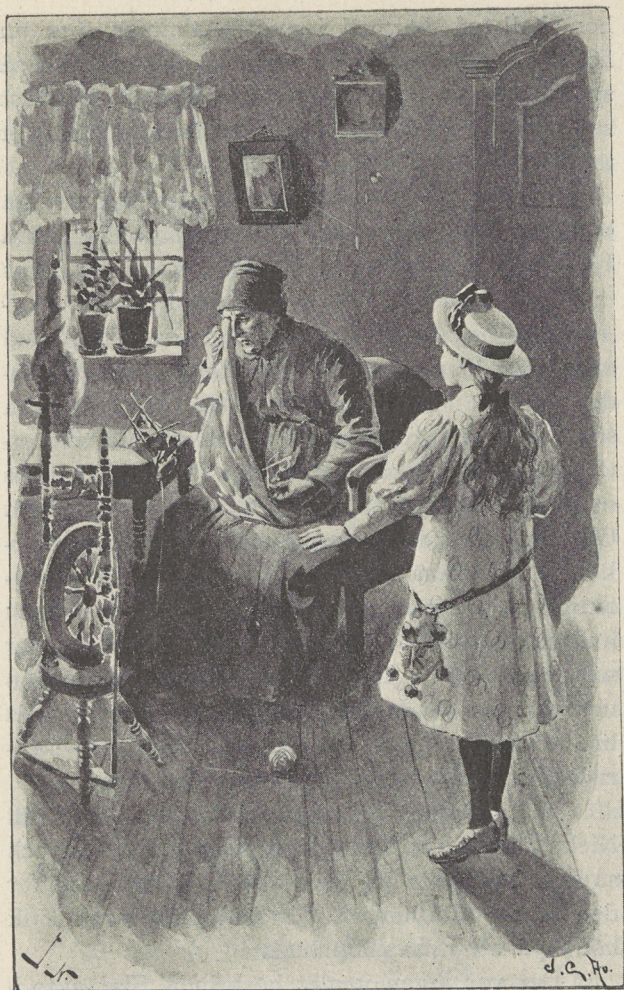
— Mamma, mamma, mamma! — ropade hon flämtande, — Nickus frågar om jag får åka i höet — får jag, får jag? —

— Hvar då nånstans? — undrade mamma.

— Därborta i backen, mamma lilla, — svarade Elsa och hoppade upp och ned af ifver och längtan, — får jag, får jag? —

— Ja, vänta, så kommer jag med, — sade mamma, i det hon steg upp, lade undan sitt arbete och tog på sig hatten.

Elsa tyckte att mamma var så långsam, att

hon höll på härmed i många timmar, men nu fick hon då äntligen mamma i hand, och så sprungo de bägge två bort till Nickus, som just stod färdig att köra upp för backen med det tomma lasset.

Ty det var så att Elsas mamma mycket ofta brukade leka och springa med sin lilla flicka. Hon liknade nämligen i ett fall icke andra barns mammor; hon såg inte alls ärevördig eller gammal ut, nej, hon var så ung, så ung, med ögon lika klara och blå som Elsa själf, och kinder så röda och fina »som silke», brukade Elsa säga, och detta gjorde att människor allt som oftast togo miste och trodde att Elsa och hennes mamma voro syskon i stället för mor och dotter. Och det fanns ingenting som roade Elsa så mycket som sådana misstag; då såg hon så skälmaktigt på mamma och kramade hennes hand och hviskade: »tänk, hvad det ändå är bra att jag ser precis lika gammal och förståndig ut som min mamma!» — »Ja, och det vore också mycket bra, om du verkligen *vore* lika förståndig,» — svarade mamma med en menande blinkning.

Nu sprungo de emellertid i kapp bort till Nickus; men hur det var, så hann Elsa först och så fick hon sätta sig på lasset och köra upp för den branta sluttningen, där mor Britta och Erik höllo på att räfsa ihop höet.

Det var ingen vanlig höskrinda Elsa åkte i, det var en släde med medar, och när de väl

kommit upp på branten, och höet lassats på, hvarvid äfven mamma och Elsa hjälpte till, då blef det en färd utför backen, som kom Elsa att riktigt hisna af välbehag! Hej, hvad det gick! Mamma och Elsa, som sutto öfverst inbäddade i hö, kunde knappast hålla sig fast, de skrattade och tumlade åt sidorna och gräfdde ned sig i höet, och Nickus, som sprang bredvid, fick riktigt lägga benen på ryggen för att ej bli efter.

O, hvad det var roligt! Så snart de kommit utför backen körde de in på logen, och här hjälpte mamma och Elsa Nickus att vältra af höet, och så bar det upp igen till mor Britta och Erik. Så höllo de på i ett par timmar under det härligaste sommarväder, medan solen lyste på de hvita bergstopparne och strömmen därnere, blå och glänsande, bar det gula timret utåt hafvet.

— Ja, men jag ville att »Raket» skulle dra oss! — ropade Elsa, där hon, rödkindad och med glänsande ögon satt på lasset, som i ilande fart for utför backen, — för då skulle det gå ändå mycket, mycket fortare! —

Nickus, som alltjämt sprang bredvid lasset, skrattade, så att han hade all möda att hålla jämna steg med Brunte..

— Fäll va' ho, Elsa, den morskaste storscha en nån'sin har sett! — menade han.

Nu var emellertid middagsstunden inne, och hur roligt det än var häruppe på ängen, kände dock Elsa sig nu så varm och hungrig, att hon

icke hade någonting emot att säga farväl åt Nickus och gå in med mamma och mor Britta.

Mamma lagade själf middagen i mor Brittass kök, och Elsa fick hjälpa till både med att duka och att sätta fram maten, men se'n smakade det också så mycket bättre att äta. Hon och mamma sutto vid ett litet bord utanför stugan och åto surmjölk med tjock, tjock grädde, och framför sig hade de ängsbacken, där Nickus och Brunte foro upp och ned, och högst uppe vid skogsbrynet stod »Prinsessan» med sin lilla killung, som sakta bräkte i den klara sommarluften.

O, hvad Elsa hade roligt denna första dag i den lilla byn häruppe! På kvällen fick hon gå med mor Britta och mjölka lilla Prinsessan och se'n i stallet med Nickus för att ge mat åt Brunte och Raket. Det var bara det tråkiga att hon måste gå och lägga sig så tidigt, fast hon inte alls var sömnig. *Det* tyckte hon var mycket bedröfligt, och hur mycket hon än funderade, kunde hon inte begripa hvarför det skulle vara så, att små flickor, som inte voro *det allra ringaste* sömniga, skulle behöfva gå och lägga sig, då det var så ljusst och vackert ute, och allt möjligt gammalt stort folk fick vara uppe.

— Därför att små barn behöfva sofva, — sade hennes mamma.

— Ja, men när jag inte alls *är* sömnig så ... Om jag vore det, då förstås att jag behöfde sofva ... men nu, söta mama, *kan* jag inte få vara uppe! —

— Jo, mycket gärna, — svarade mamma, — du skall få vara uppe så länge och så mycket du vill. Men har du hört hur det gick med lilla Rosa, en flicka som jag hört talas om, och som gnällde och bråkade alldeles som du hvar gång hon skulle i säng? —

— Nej, hur gick det med henne? — undrade Elsa mycket nyfiken.

— Jo, så här gick det för henne. Sedan hon hållit på att gnälla och bråka en lång tid fick hon slutligen lof af sin mamma att vara uppe hvarenda afton så länge hon behagade...

— O, så förtjusande! — afbröt Elsa med tindrande ögon.

— Ja, vänta ska' du få höra, det blef så lagom förtjusande för Rosa. Nu är det så, ser du, att det är med små barn alldeles som med blomorna; liksom de sluta sina kalkar sedan solen gått ned, så kommer sömnen också öfver barnen och de behöfva sluta sina ögon och sofva. Men det trodde inte alls Rosa på — för hon var en liten envis flicka, som trodde att hon själf visste allting, och sådana små flickor finns det flera än Rosa...

— Menar mamma mig? — undrade Elsa och sneglade misstänksamt på mamma.

— Det har jag inte sagt. Jag säger bara att det *finns* många små envisa flickor, och se'n kan den som känner sig träffad, få taga det åt sig. Nå, Rosa hon sprang nu uppe hvarenda

afton långt efter solnedgången, i hagen och i stallet och öfverallt. Men se, John Blund underlät inte att komma, och kväll efter kväll hittade man Rosa insomnad än här, än där, och så fick jungfrun bära henne i säng och kläda af henne, under det hon låg där som en liten mjölsäck, som man knappast kunde få att röra på sig, då klädningen skulle af. Men vet du hvad som slutligen hände? —

— Nej, hvad då? — undrade Elsa mer och mer nyfiken på Rosas öde.

— Jo, en afton hade Rosa varit ute i hagen hos kossorna, och när hon då gick hem, var hon så drumlig och dåsig, som barn alltid bli, när de äro sömniga, att hon inte såg hvar hon gick, utan ramlade ner i en brunn, kan du tänka dig! —

— Drunknade hon då?

— Nej det gjorde hon inte, för Gud beskyddade den lilla oförståndiga flickan. Brunnen var nämligen uttorkad, men hon fick ligga där nere på botten och ropa och jämra sig, innan någon kom och drog upp henne, och det var inte roligt, det kan jag försäkra dig. Men sedan dess vill hon aldrig mer vara uppe om kvällarne. Hon förstår så väl, att Gud ordnat det så, att små barn, som hålla på att växa och utvecklas, de ska' gå till hvila med solen, alldeles som blom-morna, och numera är hon alltid lydig, då hennes mamma säger åt henne att hon ska' lägga sig.

Nå hur vill du nu, vill du vara uppe så där som Rosa? —

— Nej tack, — svarade Elsa bestämdt, — jag vill inte gå och ramla i någon brunn. Då är det bättre att jag går och lägger mig. —

— Ja, vet du, det tycker jag också — svarade mamma, — mycket, mycket bättre att ligga i sin säng än i en brunn. —

Lilla Elsa gick nu snällt och lade sig utan vidare invändningar, läste sin bön som mamma förestafvade henne och i hvilken hon tackade Gud för hans beskydd och för allt roligt hon haft i dag, och bevisade sedan att hon verkligen var i ganska stort behof af sömn genom att ögonblickligen insomna.

Följande dag var det lika vackert väder, så det första Elsa ropade då hon vaknade var: »i dag få vi också hålla på att åka källbacke i höet.»

Men då hon hållit på en stund härmed började hon tycka att det var litet enformigt, så att hon hade ingenting emot att, då mamma kom och hämtade henne, på en stund säga farväl åt Nickus för att gå och hälsa på de andra »mororna» i byn.

Bredvid mor Britta bodde mor Marit och hennes gubbe, och här gingo mamma och Elsa först och hälsade på. Mor Marit hade också en »purka» med sådana små näpna grisar och kor och en en liten söt get, fast inte så söt som »Prinsessan» ändå!

Se'n kommo de till mor Gertrud, som var änka och bodde i en liten stuga bredvid, emedan hennes son och sonhustru öfvertagit gården. Hos mor Gertrud måste de ändtligen stanna och dricka kaffe och doppa, något som Elsa inte alls tyckte vara tråkigt.

Allra längst bort bodde mor Anna-Cecilia. Hon var också änka och så var hon den allra fattigaste af mororna. Hennes stuga var så liten, så liten, och så hade hon bara en ko, »Perlan», och den skötte och vårdade och älskade hon riktigt som en ögonsten. Och det var då icke underligt, då Perlan var nästan det enda mor Anna-Cecilia hade att lefva af.

En son hade mor Anna-Cecilia, men han var halt och »fjantig» som folket sade, det vill säga besynnerlig, så att han inte alls kunde arbeta, utan mest hela dagarne sof eller gick omkring och dref i buskarne.

Hos mor Anna-Cecilia stannade de länge, mamma satt och pratade i stugan och Elsa sällskapade med Perlan, som var den sötaste och snällaste af alla kossorna häruppe. Och när de gingo, bad moran dem ändtligen snart komma igen, hvilket de också gjorde, ty när hökörningen var slut, tyckte Elsa att det var så roligt att få springa bort till mor Anna-Cecilia och dricka kaffe hos henne eller hälsa på Perlan.

Hon var så söt och rar, lilla mor Anna-Cecilia, en sådan liten, liten gumma, som gick

alldeles krokig och hade hela ansiktet fullt af rynkor, och midt i rynkorna sutto hennes små ögon och tindrade så goda och vänliga.

Så kunde mor Anna-Cecilia tala om så många roliga historier och sjunga så många visor. Hon berättade för Elsa om trollen, som bodde här i bergen, och att man ibland kunde få se hur det rök från bergspetsarna, och då var det därför att trollen stekte strömming däruppe.

— Ja, men hvarför komma de aldrig ned från bergen, så att jag får se dem? — undrade Elsa.

— Di törs rakt inte, ser Elsa, inte så länge vi har kyrkan därnere i dalen. Ser Elsa, trollen ä' stygga, gudlösa varelser, som hatar kyrkan och rakt inte tål att Guds ord förkunnas. Men liksom allt hvad ondt och styggt är, så är di också *rädda* af sej, så di törs inte visa sig, men om nätterna, då d' ä' riktigt mörkt och svart, då smyger di omkring kyrkan och kastar sten på henne. —

Elsa ryste till, och hennes ögon blefvo så stora, så stora.

— Har mor Anna-Cecilia nån'sin sett trollen kasta sten på kyrkan? — frågade hon eftersinnande.

— Nej, de' har jag nu inte gjort. Men ofta, vet Elsa, då jag ligger vaken i de mörka nätterna, då blir det så tungt och beklämdt i mitt sinne, och då tänker jag som så: nu... nu kastar

trollen stenar på våran kyrka . . . nu . . . nu her-skar synd och ondska i världen. Hå, hå, ja, ja, håhå, ja ja! — —

Men allra roligast var det att höra mor Anna-Cecilia sjunga sina visor. Om kvällarna brukade Elsa komma och hälsa på, och då satt den lilla gumman i pinnsoffan med spinnrocken framför sig, och medan rocken surrade, och aftonsolen sken in genom de små rutorna och lyste på hennes gamla, fårade ansikte och skrupna händer, sjöng hon med darrande stämma den ena sången efter den andra. Det var isynnerhet en som Elsa aldrig tröttnade att höra:

De små lammen —
 De små lammen
 Han bär i sin famn.
 De små lammen
 De små lammen
 Han känner vid namn.
 Allt öfver mörkan hed
 Han bär det lilla kid.
 De små lammen
 De små lammen
 Han bär i sin famn.

— Hur ser en »hed» ut, mor Anna-Cecilia? —
 frågade Elsa i det hon satte sig på golfvet vid mor Anna-Cecilias fötter och undrande såg upp i hennes ansikte.

Den lilla gumman saktade spinnrocken och hvilade sin hand på hjulet.

— D' ä' en stor, stor, öde slätt, och mörkt

och styggt och svart är det öfverallt, men öfver bergstoppen sitter månen och skiner. Och rundt omkring är det höga, höga berg, och där bo ulfvar i skrefvorna, och gastar och troll, som gnor upp och ned för väggarna. Men den gode herden han går där så lugn, och det lilla lammet sofver så godt i hans famn. —

— Men kan inte ulfvarne och trollen komma och äta upp det lilla lammet? — undrade Elsa.

— Nej, för den gode herden skyddar det. Det sofver så mjukt och tryggt i hans famn. Och ulfven törs inte ut på heden, för han vet att den gode herden skyddar de sina. Och trollen dom flyr som långa skuggor uppåt bergen, för ser Elsa, allt som ä' styggt och elakt, de' flyr och försvinner rakt som skuggor då Herren Jesus nalkas. Och så vandrar han öfver den stora, mörka heden med det lilla sofvande lammet i sin famn.

Lilla Elsa satt alldeles orörlig och lyssnade med stora ögon på mor Anna-Cecilias ord. Hvad det skulle vara skönt, att som det där lilla lammet bli buren öfver en stor mörk hed och höra hur ulfvarne tjöto och se trollen springa på bergen, och krypa långt, långt in i den gode herdens famn och känna sig så lugn och trygg där...

— Mor Anna-Cecilia! — ropade hon ifrigt, — jag vill också vara ett litet lamm, som den gode herden bär öfver en mörk hed...

— Det är hon, lilla barn, hon är ett litet lamm i den gode herdens famn, och heden, som

han bär henne öfver, det är lifvet det, och ulfvarne och trollen, det är alla faror, som lura på henne och alla onda, stygga tankar, och alla frestelser att vara olydig och obeskedlig, och allt det skyddar den gode herden henne från, om om hon bara ligger lugn och trygg i hans famn.

Och mor Anna-Cecilia satte spinnrocken i gång och började ånyo sjunga:

De små lammen,

De små lammen

Han känner vid namn . . .

Men så kommo ett par dagar, under hvilka Elsa icke alls såg till mor Anna-Cecilia. En afton, då hon och mamma sutto på förstugubron, kom nämligen mor Britta, och frågade, om de inte morgonen därpå ville följa med henne och Nickus upp på fäbodvallen?

— O! — ropade Elsa med tindrande ögon — får vi, söta mamma? —

— Vänta, vi ska' först höra hvad det är frågan om. Är det långt till fäbodarne? —

— Åhnej, inte som värst. Fäll ä' de' då en half mil kan ja' tänka. Han, Nickus, och jag ger oss af i morgon bitti' i soluppgången, och nog ä' de' grannt att komma uppåt fjällom så tids på dagen, allti . . .

— O, mamma, mamma! låt oss få gå! — bad Elsa med sammanknäppta händer.

— Lugna dig, jag har ju inte sagt att vi inte får! Men då blir det att vakna tidigt, och

tror du att du kan det, du, som är en sådan liten sömntuta? —

— O, ja då, *bara* vi få gå! — bedyrade Elsa.

— Nå, då får du också lägga dig riktigt tidi-
digt, — sade mamma småleende, — så att du
får sofva ordentligt, ty du skall veta att det blir
en ansträngande vandring genom skogen. —

Hvem var nu lycklig, om icke Elsa? Hon
skrek högt af glädje, hoppade upp på modern
och kramade och kysste henne i sin förtjusning,
så att mamma nästan höll på att kväfvast, och
mor Britta slog sig på knäna och skrattade som
hon brukade göra då hon tyckte att någonting
var roligt.

— Fäll ä' ho' då så riktig, den storschan —
sade hon med en belåten nick.

Nu måste emellertid Elsa genast gå till
sängs, och ehuru hon bedyrade att hon icke
skulle sofva en blund på hela natten, somnade
hon genast och vaknade ej förrän hon hörde
mammans röst ropa:

— Upp nu, min lilla älskling, och kläd dig
fort! Vädret är så vackert, himlen så blå, så blå!
Upp med dig, i dag ska' vi vandra uppåt »fjäl-
lom»! —

Elsa satte sig upp i bädden och stirrade på
mamma med en så sömnig blick, att mamma
började storskratta åt henne. Men som en blix
flög det igenom hennes hufvud, att det var ju i
dag hon skulle få gå till fäbodarne och då blef

hon med ens så klarvaken, som om mamma stänkt en hel dusch vatten öfver henne.

Som en pil var Elsa på golfvet och började tvätta sig och borsta sina tänder, så att vattnet riktigt yrde omkring henne. »Tror mamma jag blir färdig, tror mamma jag blir färdig?» frågade hon oupphörligt under klädseln.

— Ja visst, — svarade mamma tröstande, — om du bara inte pratar så mycket. Solen är ännu ej uppe, och mor Britta och Nickus hålla ännu på att syssla vid stallet. —

Elsa fick nu på sig sina nya vattentäta kängor, ty de skulle gå genom flere »myrar», som folket häruppe kallade träskan, och då var det bäst att ha ordentliga skodon på sig. Det var första gången Elsa provade kängorna, och det var icke det minst roliga!

Nu voro ändtligen alla färdiga.

— Go' morron, go' morron, — hälsade mor Britta, som kom för att hämta herrskapet, — ä' ho, Elsa, redo te att gå nu då? —

— Ja, ja, mor Britta! — ropade Elsa och kom utspringande med en lång vandringsstaf i handen, — ser mor Britta sådana bra kängor jag har — och en så'n bra käpp, den har Nickus skurit åt mig . . .

— Ja, ho ä' då allt så riktig, så, — svarade mor Britta skrattande.

Mamma kom nu också ut, äfven hon iklädd vattentäta kängor och med en käpp i handen, och

sedan alla druckit kaffe i mor Brittass kök, och mor Britta och Nickus spämt sina stora renslar på ryggen och Nickus dessutom lastat på sig sjalar och filter åt herrskapet, begaf sig det lilla sällskapet i väg.

Då de kommit utför backen, som från byn ledde ned till elfven, hvilken här vidgade sig till en liten insjö, måste de först ro öfver till motsatta stranden. Elsa fick sitta i fören, och Nickus' raska årtag drefvo båten framåt med en sådan fart, att vattnet riktigt fräste omkring den. Ibland kom en stock och törnade emot båten, och först blefvo mamma och Elsa så rädda att de skreko till och narrade Nickus och mor Britta att skratta, men snart blef Elsa van vid stockarne och tyckte det var så lustigt att se, hur de som fiskar kilade omkring båten.

— Hvar far alla stockarne, Nickus? — undrade Elsa.

— Di far utåt hamnen, — svarade Nickus småleende.

— Och hvad gör di där med dem? — fortsatte Elsa.

— Jo där, — inföll mamma, — såga de sönder dem i bräder och så lasta de dem på fartyg och skeppa ut dem till alla världens änder. Och så bygger man hus och skepp och båtar och allt möjligt af dem.

— Ä' den här båten också byggd af stockar som flutit i elfven? — undrade Elsa.

— Nej, ho ä' byggd af timmer, som huggits däruppe i skogen, — sade Nickus och visade med hufvudet uppåt stranden.

Nu voro de emellertid öfver på andra sidan; Elsa och mamma hoppade i land, Nickus gjorde väl fast båten, och så började själfva fjällvandringen.

Det var en mörk, tät skog de gingo igenom, och den steniga vägen bar ett långt stycke nästan oafbrutet uppåt. Men då de kommit längre in i skogen, blef marken jämnare och mindre stenig, och slutligen påträffade de till Elsas stora belåtenhet en »myr».

— Nu, Elsa, ska' vi profva våra nya kängor, sade mamma och stack ned foten i träsket, och Elsa följde modigt efter. Plask, plask, sade det för hvarje steg hon tog, och ibland steg vattnet ända upp öfver fotknölen, och det roade Elsa, så att hon riktigt skrattade af förtjusning. Men då de kommit öfver myren, behöfde de blott skaka litet på fötterna, så ramlade vattendropparna af, och så hade de vadat med hela foten nere i träsket utan att bli det minsta våta om fötterna.

— O, hvad det är förfärligt roligt! — utropade Elsa, — vi måtte väl bara snart komma till en myr igen!

— Ähja, de' kommer nu då inte att fela, — menade mor Britta.

Så vandrade de då vidare, mor Britta och

Nickus först och så mamma, under det Elsa, som en liten hund, än sprang före, än efter sällskapet.

Plötsligen stannade hon och slog ihop händerna med ett jubelskri:

— Mamma, mamma, titta!

Framför henne, alldeles vid början af en myr, låg ett litet fält med de allra vackraste röda och gula hjortron. Nu måste alla stanna, under det Elsa med Nickus' hjälp plockade full hela sin lilla korg, som hon hade med sig och som hon sedan, liksom Nickus och mor Britta, med en rem spände på ryggen.

Solen hade ej ännu gått upp, det var tyst och skumt bland träden, alldeles som om skogen ännu sofvit, och luften kändes frisk och kall. En lätt morgondimma sväfvade öfver granarnes toppar, och svepte sig allt emellanåt likt ett flor kring stammarne. Men nu gick solen upp, och så småningom började dess strålar genombryta dimman, som mer och mer skingrades och upplöstes likt snömos som smälter. Och i den kalla luften kom solvärmen, först stickande och hvass i kylan, så upphettande hela luftlagret, och så steg solen allt högre och högre, dimman var alldeles borta, skogen hade vaknat, och ett klart, lifgifvande solsken föll in mellan grenar och stammar!

O, hvad det var härligt i den stora, tysta Norrlandsskogen, ur hvars djup alltemellanåt hördes någon fogels kvittrande läte!

Mamma sjöng med sin klara röst, så att det riktigt klingade i skogen.

»Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord!

Du tysta, du glädjerika sköna» . . .

Nu började skogen att vidga sig, hvilket var ett tecken till att de närmade sig fåbodarne.

Plötsligen stannade de alla och lyssnade. I tystnaden hördes långa, djupa, utdragna toner, hvilka gång på gång upprepades, likt ekon som hoppa från dal till dal.

— Hva' ä' det? — undrade Elsa med stora, nyfikna ögon.

— Di ä' ute och »kåkar», — sade mor Britta. — Gertrud, storschan däruppe, samlar ihop kräkena, och då ropar hon så där på dem. Nu ä' vi snart framme, ser Elsa.

Ännu en bit hade de att gå, men nu öppnade sig skogen alldeles, och de sågo framför sig en liten slätt med små stugor och ladugård och inhägnad för kreaturen. Det var fåbovallen, där mor Britta och de andra morarne hade en del af sina djur under sommaren, för att de skulle få beta på de gröna sluttningarne, som finnas här och där på bergen.

Just som de voro framme, kom också Gertrud, alltjämt »kåkande» så det klingade i luften, och så småningom samlades kring henne alla kreaturen, kor och calfvar och får och getter, hvilka hon under prat och joller och knuffar och

klappar föste in i ladugården. Elsa hann hit just lagom för att få vara med om mjölkningen.

Då denna var slut, gingo mamma och Elsa in i stugan, där Stina och Gertrud, storschorna som skötte kreaturen, bodde under sommaren. De sågo så vänliga och snälla ut, de bägge flickorna, och hälsade genast de främmande välkomna.

— Välkomna hit upp nu då! — sade de med ett gladt leende och räckte handen åt mamma och Elsa.

Nu sattes kaffe på elden som brann i den stora öppna spisen, och mor Britta öppnade sin matsäck, och Gertrud kom in med en grädde så tjock att skeden nästan kunde stå i den, och så bjödo de på hjortron och »buemat», ett slags mjölkkräm, och plättar, som mor Britta gräddade. Det var en frukost som dugde, och så bra den smakade sedan efter den långa skogs promenaden! Och så snart mamma eller Elsa ätit upp sin portion, kom genast en af storschorna och lade för mera, under det hon försäkrade: »fäll ska' I äta mera allti'.»

Men då frukosten ändtligen var slut, voro mamma och Elsa så sömniga att de knappast kunde hålla upp ögonen. De togo nu sina scharlar, och Nickus bar ut fällen åt dem, och så lade de sig i en backe, och många minuter hade ej gått om, förrän de bägge två sofvo som stockar.

Hur länge Elsa legat så och snusat med

sin lilla röda, runda kind nedborrad i fällen, hade just ingen reda på, ty mamma sof lika godt som hon, och mor Britta och Nickus och storschorna voro ute i skogen, men solen stod högt på himmelen och gassade middagshett, då Elsa vaknade vid att någonting mjukt, vått, varmt strök af och an på hennes kind. Hon satte sig förskräckt upp, men hvem kan säga hur förvånad hon blef, då hon fick se ladugårdens alla innevånare rundt omkring sig och mamma? Kor och kalvvar lågo alldeles bredvid dem, fåren hade lagt sig på fällen, getterna promenerade lugnt öfver deras ben, och en liten kid stod där och nosade helt sällskapligt på Elsas kinder och panna.

Hvem var nu belåten, om inte Elsa, då hon så här såg sig omgifven af alla sina älsklingsdjur?

— Mamma, mamma, vakna! — ropade hon och ruskade modern, — vakna och se någonting så förfärligt roligt!»

Mamma for helt yrvaken upp och såg sig omkring, men det måste erkännas att hon blef mindre gladt öfverraskad än Elsa. Hon tyckte nog om djur hon också, men hon föredrog ett mindre förtroligt umgänge med dem än hvad nu var fallet. I synnerhet kände hon litet respekt för en ko, som låg alldeles bakom och glodde på henne med ögon, i hvilka hon icke tyckte sig läsa några välvilliga afsigter.

— Husch då! — sade hon, — den där kon ser riktigt ond ut!

— Nej, visst inte! — ropade den oförfärade Elsa — hon ä' så snäll, lilla kossan... kossan lilla... kossan lilla...

Och hon kröp upp till kossan och började stryka och klappa henne, och det visade sig verkligen att kon icke alls tycktes vara fientligt stämd mot inkräktarne af hennes hviloplats, utan att hon tvärtom upptog Elsas smekningar med välvilliga och gillande rämningar.

— Nej, men mamma titta, titta då, hva' ä' det? — utropade Elsa och upphörde att skänka kossan sinä ynnestbevis, — se på getterna, se då, mamma!

— Nej, så roliga de äro! — svarade mamma, nästan lika intresserad som Elsa, — de riktigt hålla på att öfva sig att stängas.

Ja, de voro verkligen roliga, så roliga, att den som ej har sett getter stängas, han har sannnerligen gått miste om någonting riktigt lustigt. Kring en liten kulle ett stycke ifrån stället, där mamma och Elsa legat och sofvit, hade några unga getter och killingar samlat sig, alldeles som pojkar och flickor komma tillsammans för att leka och brottas. Så flögo två och två, midt emot hvarandra, uppför kullen och slog ihop hornen, så vände de sig utåt, alldeles som mot en krets af åskådare, och gjorde en bugning eller nigning, bägge två på en gång, och så slog de

ihop hornen igen. Så höllo de på en stund, ända tills de bägge två rusade ned för kullen, hvar på två andra getter sprungo upp och började på samma sätt. De sågo så roliga ut, där de kilade upp och ned och gjorde sina sirliga bugningar för mamma och Elsa och så brakade ihop med hvarandra, att det var alldeles omöjligt att inte storskratta åt dem.

Då getterna slutat sina öfningar, gingo mamma och Elsa in i stugan, för att hjälpa mor Britta att ordna middagen. Den intogs med samma aptit som frukosten, och bestod liksom den af pannkaka, smörgås, grädde och hjortron.

Fram på kvällen, då det började mörkna, satte alla sig kring spisen, där brasan flammade, och Gertrud, som var en äldre storscha och som bott här i många somrar, började att berätta historier.

— Ja, se konstigast va' då de' som hände mig i fjol somras, — sade hon och såg begrundande in i elden.

— Hvad då, då, söta Gertrud, hvad då? — ropade Elin med ögonen brinnande af nyfikenhet.

— Jo, de' va' sent en afton, vid de' här laget som jag kan tycka. Jag satt vid spisen och sticka' rakt som nu, och läste i min psalmbok, och när jag då tittar upp ett litet tittande, så får jag vid dörren se en liten man, så liten, så liten, rakt inte större än så.

Och Gertrud visade med handen ungefär ett par fot öfver golfvet.

— »Godkväll», sa' den lille mannen. »Godkväll», svarte jag. »Ja' ä' så frusen och våt af regnet», sa' han och huttrade där han stod, »får ja' sitta och värma mej en stund hos dej vid spisen?» »Gärna», svarte ja', och så kom han fram och satte sig vid spisen. Efter en liten stund sa' han: »ja' ä' så hungrig, så hungrig, får ja' lite mat att mätta mej med.» »Gärna», svarte ja', och steg upp och plocka' till honom lite att äta. Men efter en stund begynte han om igen att kvida och jämra sig. »Ja' ä' så trött, så trött, får ja' ligga och sofva en stund i sängen din?» »Gärna», svarte ja' och tog af fällen, och så fick den lille mannen krypa upp i sängen och sofva. Ja' gick och stöka i lillstugan och såg till kräkena därute, men när jag så kom tillbaka, var den lille borta, och jag såg inte till'en mer. Men såsom korna mjölka' *den* sommarn, och så mycke' ost och smör som ja' då fick, de' har ja' då allri förr eller senare fått, förstås. Men två kvällar därefter kom han och hälsa på hos Märta, storschan i Lars Petters fåbovall, och bad om att få värma sig och få lite till äta. Och det fick han nu, men när han så bad att få ligga i Märta's säng och hvila sig, då blef hon illa befängdt arg och ropade »ut me' dej, din skam!» och körd'en på dörren. Men för Märta sinade korna den sommaren, och uselt me' smör och ost de' fick hon nu.

Då Gertrud slutat sin berättelse, drog hon en djup suck, strök med handen undan halsduken och stirrade tankfullt in i elden.

— Men hvem var det som hälsade på hos Gertrud? — undrade Elsa och sneglade skyggt mot dörren, på en gång rädd för och längtande efter att få se den lille tvåfotshöga mannen komma in igen.

— Ja, de' vet nu då ingen, — svarade Gertrud och drog en ny, djup suck, — di säger att de' va' en liten fjällman, som strök omkring här i trakten, men ingen har någonsin mera sett honom.

— Men hur kom det sig att Gertruds kor fick så mycket mjölk och att dom sina för Märta? — undrade Elsa.

— Ja, kan säga det? — svarade Gertrud med samma tankfulla stirrande i elden.

— Jo, — svarade mamma, — det kom sig däraf att Gertrud var snäll emot den lille trötte fjällmannen och lät honom ligga och hvila sig i en god bädd, och att Märta i stället körde ut honom. Det är alltid så, ser du, att kärlek och deltagande för fattiga och nödställda draga med sig Guds välsignelse.

— Såg Gud att Gertrud var snäll emot fjällmannen, då? — undrade Elsa.

— Ja, visst. Det vet du ju så väl att Gud ser allting, till och med hvad vi tänka. Men nu, lilla älskling, får du lof att gå och lägga dig,

du har gått så mycket i dag och klockan är snart nio . . .

Elsas ansigte mulnade genast, då hon fick höra de »odrägliga» orden »gå och lägga sig.» Men så hviskade mamma genast i hennes öra: »kom ihåg lilla Rosa, om du nu går uppe och blir så där sömnig, så kanske du drumlar i elden eller slår omkull någon mjölkbunke, och det vore sannerligen inte roligt.» Och då besinnade Elsa sig och tänkte att det nog vore bäst att vara en liten lydig och snäll flicka och sade utan vidare prut godnatt åt mor Britta och storschorna, Nickus hade redan gått ut i ladugården, där han skulle ligga.

Dessutom var det så mycket roligt med själfva liggningen, att det egentligen icke alls var tråkigt att »krypa till kojs.»

Stugan var nämligen delad i två rum, ett mindre, »lillstugan» kalladt, där mor Britta och storschorna lågo, och så ett större med den fina helgdagssängen, i hvilken Elsa och mamma skulle ligga, och det var *det* som var så roligt, att få ligga i samma säng som mamma!

Snart var allting tyst i stugan. I spisen glödde ännu kolen och upplyste med en svag flamma mörkret härinne, och lilla Elsa låg inkrupen i mammas famn under den stora fällen som de fått öfver sig, ifall det skulle blifva kallt på natten.

— O lilla mamsing! — hviskade Elsa —

hvad det är »koven» att få krypa så här intill mamma! O, d'ä' så skönt! Och så mörkt d'ä' härinne, mamma . . . Och hör mamma så d' ä' prasslar och låter därute, d' ä' bestämdt den lille fjällmannen, som vill in, tror mamma inte det? Om han kommer och knackar, då få vi lof att öppna och låta honom ligga i sängen, få vi inte det, mamma?

— Jo visst, — svarade mamma, — men jag tror nästan att det bara är vinden som låter därute eller också någon af hästarne. Och nu ska' vi försöka att sofva, lilla Elsa, annars blir vi så trötta till i morgon.

— Nej, nej! — ropade Elsa, — vi ska' inte sofva, vi ska' prata allt möjligt, för d' ä' så roligt så . . . ack, om ändå fjällmannen kom . . . tänk en så'n liten en . . .

Men hur det var, stannade Elsas tunga, då hon inte fick något svar af mamma, som var sömnig och ville sofva, och inom några ögonblick lågo alla i fäbodvallen, såväl människor som djur, försänkta i djup sömn. Endast hästarna, hvilka under hela sommaren fingo gå lösa i skogen, kommo, som vanligt under sensommarnätterna då det började mörkna, fram till fäbodarne och prasslade kring stugan.

Men tidigt på morgonen, medan ännu Elsa ock mamma sofvo, voro mor Britta och Gertrud och Stina uppe och styrde med »kräkena». Först när de kommo hem igen, och kaffet stod och

puttrade på spisen, vaknade mamma, men Elsa sof som en liten stock, och icke förrän mor Britta kom med kaffebrickan, för att herrskapet skulle dricka på sängen, blef hon riktigt vaken.

Ja, nu nalkades detta roliga besök uppe i fåbodarne sitt slut! Mamma och Elsa klädde sig till hemvandringen, satte de vattentäta kängorna på fötterna och de stora hattarne på hufvudet, och mor Britta och Nickus spände på sig de nu tömda renslarne. Så var det att taga farväl af alla, först Gertrud och Stina som de tackade för all välfägnad, och så alla kräkena, de små söta kalvvarne och killingarne och lammen.

Och så började det lilla sällskapet hemvandringen. »Adjö, adjö!» ropade Gurtrud och Stina, där de stodo på bergsklinten och viftade med förklädena, »välkomna hit upp igen snart»!

— Adjö Gertrud! Adjö Stina! ropade Elsa och viftade tillbaka, ända till trädstammarna skymde bort de bägge flickorna för hennes blickar.

Nu vandrade de i rask takt nedåt; vid middagstiden voro de framme vid sjön, och solen stod ännu högt på himmelen, då de kommo hem till byn igen.

Det hade varit en ganska ansträngande vandring; Elsa var också så trött och sömnig, att så snart hon ätit middag fick hon lägga sig på soffan, mamma bredde en sjal öfver henne, och så sof hon i två hela timmar. Men då hon vaknade, var all trötthet borta, hon var lika pigg

och liflig som vanligt och sprang genast bort till mor Anna-Cecilia för att hälsa på henne och Perlan och berätta hur roligt hon haft.

Hon blef emellertid mycket förvånad då hon utanför mor Anna-Cecilias stuga fick se två främmande karlar, som stodo och höllo i Perlan och skreko och grälade. Usch, så otäcka de sågo ut, den ena var alldeles röd i ansiktet och stampade alltemellanåt med foten. Bredvid på bänken satt Anders, mor Anna-Cecilias tokiga pojke, och jämrade sig, vaggade af och an med kroppen, och sade oupphörligt: »oj, oj, oj!» Elsa blef riktigt rädd för de stygga, onda karlarne och kilade det fortaste hon kunde förbi dem in i stugan till mor Anna-Cecilia.

Men här stannade hon orörlig midt på golvet, ty vid fönstret satt mor Anna-Cecilia med hufvudet gömdt i händerna och snyftade. Då gumman hörde att någon gick i dörren såg hon långsamt upp; de små vänliga ögonen voro alldeles röda af gråt, och öfver de gamla, färade kinderna runno stora tårar.

— Hvarför gråter mor Anna-Cecilia? — frågade Elsa blygt.

— Jag må väl gråta, då di tar ifrån mig min enda kossa, min Perla, det enda jag och mitt fattiga olycksbarn har att lefva på, — svarade den gamla och strök med afvighanden bort tårarne.

— Är det den där elaka karlen som tar Perlan? — undrade Elsa.

— Han ä' inte elak lilla Elsa, men ser Elsa, jag är skyldig honom tio kronor, som jag inte kan betala, och då tar han i stället min Perla. Hå hå, ja, ja, hå hå, ja, ja!

— Har han då inte själf några kor? fortfor Elsa.

— Ack jo, nog har han kor allti, hela lagår'n full mest, det har han, — suckade gumman.

— Ja, men då *är* han elak, — upprepade Elsa och stampade med foten, — fy, en så'n gammal otäcking, som vill ha mor Anna-Cecilias enda ko! Men mor Anna-Cecilia ska' *inte ge* honom den, hör bara det, mor Anna-Cecilia!

— Men han *tar* den, Elsa lilla, — jämrade sig gumman, — han *tar* den, om jag inte ger honom tio kronor, som jag är skyldig för mjöl och säd, och hur ska' en få ihop så mycke' pengar? Må Herren se till min stora nöd, hans hand är inte för kort att hjälpa!

Elsa stod några ögonblick tyst och såg på den gamla, som ånyo gömde ansiktet i händerna och började gråta, därefter rusade hon hem till mamma det fortaste hon kunde.

— Mamma, mamma! ropade hon flämtande, — det är en elak karl därborta, som vill ta' Perlan, därför att mor Anna-Cecilia är skyldig honom tio kronor för mjöl, som hon inte kan

betala. Söta mamma, får vi ge henne tio kronor, som hon kan ge åt den elaka karlen, så att hon får behålla Perlan? Söta mamma, får vi skriva till pappa och be' om pengar, för pappa har sagt att vi har pengar på banken . . . Söta mamma, får vi, får vi?

Lilla Elsa hoppade upp och ned som en liten docka på ett snöre, och kinderna glödde och ögonen tindrade af ifver att få hjälpa mor Anna-Cecilia.

— Nej, vet du hvad, — svarade mamma, — jag tycker inte att vi ska' skriva och bedja pappa om pengar, utan vi ska' själfva söka att hjälpa mor Anna-Cecilia. Du ska' slå sönder din sparbössa, i den fins säkert många kronor, och så skall jag lägga till hvad som felas. Blir det ej bra?

Som en blixst slocknade det tindrande uttrycket i Elsas ögon, och hennes lilla ansikte blef långt och mulet.

— Nej, jag vill inte slå sönder min bössa, — sade hon och sköt trumpet ut läpparne, — mamma får ge henne ensam.

— *Vill* du inte hjälpa stackars mor Anna-Cecilia, då?

— Jo, men jag vill *inte* slå sönder min bössa. Mamma får ge henne ensam. Min bössa, som jag skall ha till julklappar och godt och allt möjligt!

— Ja, men då *vill* du inte hjälpa henne, när

du inte vill försaka någonting för hennes skull. Du är *precis* lika elak, som den där elaka karlen, som vill ta' Perlan.

Elsa spärrade upp ögonen af förvåning och förtrytelse.

— Nej, det är jag inte, Jag vill inte alls ta' Perlan som han. Men jag vill inte slå sönder min sparbössa, för den ska' jag ha till julklappar, och ...

— Den som har allt hvad han behöfver, som du har det, och inte vill försaka ett litet öfverflöd för att hjälpa en fattig, han är i Guds ögon både elak och snål. Och kom ihåg det, att den gode herden, som mor Anna-Cecilia brukar sjunga om, han kan inte ta' sådana små stygga och ogena lamm i sin famn, han får bara sorg af dem, där de springa ifrån honom och bedröfva hans hjärta. För ser du, Elsa lilla, om du inte älskar de som äro fattiga och olyckliga och gärna vill hjälpa dem, så kan du inte håller älska Jesus.

Elsa svarade ej, utan kastade blott en skygg blick på modern, under det hon med foten sparkade i sanden.

— Gå nu in, — fortfor mamma, — och tänk på hvad du gjort, och tänk på hur snäll lilla mor Anna-Cecilia är, och att du nog ändå gärna vill hjälpa henne, så skall jag under tiden gå och höra hur hon har det. Och när jag så kommer hem, tror jag nog att du vill slå sönder din sparbössa för mor Anna-Cecilia.

Mamma nickade, och Elsa gick tyst och trum-
pen med släpande steg in i rummet, satte sig
vid bordet och började klottra på sin griffeltafla,
som låg framme. Hon var så ledsen och ond
på mamma, på mor Anna-Cecilia, på sig själf, på
hela världen. Usch, hvad det ändå var styggt
af mamma att begära att hon skulle slå sönder
sin sparbössa . . . Och så hade mamma sagt, att
den gode herden icke mera tyckte om henne och
aldrig mera skulle bära henne på sina armar,
och att hon gjorde honom så ledsen, så ledsen
om hon inte vore hjälpsam mot mor Anna-Cecilia.
Hon tänkte på hur mor Anna-Cecilia brukade
sjunga:

De små lammen,
De små lammen,
Han bär i sin famn . . .

Och då blef det plötsligen så underligt i hen-
nes bröst, och strupen snördes ihop, och hon
slängde griffeln i golfvet och kastade sig själf
på soffan och började snyfta. O, hvad hon kände
sig olycklig och ledsen, och hvad allting var trå-
kigt. Hon grät och grät, så att tårarne riktigt
strömmade mellan fingrarna på henne . . .

Då hon legat så en stund fick hon höra att
mamma kom in i rummet. Hon tittade försiktigt
upp och sneglade på mamma. Nej, mamma såg
inte alls ond ut, bara så ledsen och suckade så
djupt, där hon stod borta vid byrån och öppnade
en af dess lådor.

Som en pil flög Elsa upp ur soffan och fram till mamma och slog sina armar kring hennes hals, under det hennes snyftningar blefvo allt häftigare och häftigare.

— Så, lilla Elsa, — sade mamma kärleksfullt, — gråt inte mera. Ska' vi slå sönder sparbössan nu och gå till mor Anna-Cecilia?

— Ja, lilla mamma, tag den, tag den! — snyftade Elsa, — slå sönder den, lilla mamma, så få vi gå till mor Anna-Cecilia och hjälpa henne. O, lilla mor Anna-Cecilia, som är så söt och rar!

Elsas snyftningar afstannade nu mycket hastigt under den intressanta sysselsättningen att slå sönder sparbössan och räkna pengarne. Det var icke mindre än 7 kr. och 25 öre, och alltsammans skulle mor Anna-Cecilia ha, till och med 25-öringen. Så gingo de, eller rättare sprungo bort till mor Anna-Cecilias stuga, där karlen väntade på att enligt mammas löfte, få de 10 kronorna i stället för kon.

— Mor Anna-Cecilia, mor Anna-Cecilia! — ropade Elsa och kom rusande in i stugan, — här är pengar... där är 7 kronor och 25 öre... det är alltsammans ur min sparbössa som jag skulle ha till julklappar... men nu får mor Anna-Cecilia det... och mamma ger resten... och på det viset får mor Anna-Cecilia ha kvar lilla söta Perlan. Är inte mor Anna-Cecilia glad?

— Jo, kära hjärte-barn! — svarade mor Anna-

Cecilia, alldeles yr i hufvudet af Elsas prat, — visst ä' ja' glad, det kan ho väl tänka sig! Gud välsigne henne, lilla Elsa, må Herren, om ho' själf kommer i nöd och bekymmer, sända henne en så'n här liten tröste-mor till hjälp!

Nu kom mamma också in, och så räknades pengarne upp, karlen fick sina 10 kronor, och Perlan fördes i triumf in i ladugården. Sedan bjöd mor Anna-Cecilia på kaffe med dopp, och mamma och Elsa sutto i pinnsoffan och doppade af hjärtans lust. Och Elsa var så glad att hon knapast kunde sitta stilla, och allt emellanåt nöp hon mor Anna-Cecilia i handen och sade: »var det inte bra kanske, att jag slog sönder min sparbössa?»

— Jo, det var det visst, lilla gulle-barn, — svarade mor Anna-Cecilia med ett strålande leende — Gud välsigne henne därför, lilla tröste-mor!

Se'n, då det blifvit skymning, tog mor Anna-Cecilia fram spinnrocken, och under det hjulet surrade sjöng hon sin vanliga gamla sång:

De små lammen

De små lammen

Han bär i sin famn . . .

Och lilla Elsa kände sig så lycklig där hon satt vid mammas sida med hennes hand i sin. Hon tyckte ånyo att hon var ett litet lamm, som den gode herden bar i sin famn öfver den stora. mörka heden . . .

Se'n dess kallades Elsa alltid »lilla tröste-mor», icke blott af mor Anna-Cecilia, utan af alla gummorna i byn.

Och då den dagen kom, att mamma och Elsa skulle resa sin väg hem till pappa, då stodo alla mororna där och viftade och ropade ända tills vagnen försvunnit i backen:

— Välkommen igen till oss ett annat år, lilla tröste-mor!

Och Elsa ropade, så det gaf eko i luften:

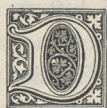
— Adjö — adjö — adjö mor Britta och mor Marit och mor Gertrud och mor Anna-Cecilia!

Men mor Anna-Cecilia gick in i stugan och grät, så tomt tyckte hon det var efter »lilla tröste-mor.» Och då hon bad sina böner glömde hon aldrig att tillägga: »Gud bevare henne, de' lilla lammet, så ulfven aldrig får taga henne ur den gode herdens famn!»

Lille Toms julkväll.

Det hade varit stök och bråk hela julaf-
tonen i lille Toms hem.

På morgonen efter frukosten kom en mängd gummor, hvilka skulle ha sina »julhögar» af kaffe, bröd och gryn, som mamma lagt i ordning åt dem. Lille Tom stod i tamburdörren och såg hur den ena gumman efter den andra fick sin »hög», neg och tackade, och hur mamma litet brådiskande klappade henne på axeln och önskade henne »god jul». Själf sade han ingenting, men ibland kom någon af gummorna fram och tog honom i hand och upprepade den sedvanliga julhälsningen, och då såg han på henne med sina stora barnaögon och svarade ett allvarligt: »likaledes».

Då utdelningen åt gummorna var slut, skulle granen klädas. Mamma och Marie höllo på därmed ett par timmar; än lågo de på knä och ordnade foten, än stodo de på en hög stege, för att nå upp till toppen.

Tom fick hjälpa till så godt han kunde, räcka dem flaggor och ljus och grankottar och glitter och annan liknande grannlåt. Och han var så ifrig, att hans panna rynkades och hans ögon tindrade — det var bestämdt den vackraste gran som fanns i hela staden, den var så hög, att den gick ända upp i taket, och så lummig som en skog och full af glitter och bomull och vackra saker.

Ändtligen var granen färdig; Tom klappade händerna af förtjusning, och mamma steg ned från stegen, som Marie bar ut i köket.

Nu ringde det på tamburklockan, och in bars en stor korg med julklappar från moster och morbror, hvilka skulle komma till kvällen. Tom var mycket nyfiken, men mamma sköt undan honom och lät bära korgen in i förmaket, där det redan stod fyra fullpackade julklappskorgar.

Därefter gick mamma in i sängkammaren för att plocka ihop några saker, »som inte Tom fick se», och sedan den lille gossen en stund gissat att det var en gunghäst och en färglåda, »för det önskade han mest af allt i världen», begaf han sig ut i salen till den stora granen, lade sig under dess grenar och föreställde sig, att han låg ute i skogen och hörde hur det susade i träden. Sedan satte han sig vid salsbordet och såg i sin stora tafvelbok och tänkte att det var bra underligt att tiden just på julafton, då man längtade så »rysligt», skulle gå mycket långsammare än alla andra dagar.

Till middagen fick Tom på sig sin nya fina dräkt af blått kläde med blanka knappar och kring halsen en hvit, broderad krage.

— Låt nu se att Tom håller sig snygg och ordentlig, — sade Marie, medan hon omsorgsfullt benade och kammade hans hår, — på julafton är det rådligast för små gossar att vara snälla och ordentliga, — tillade hon hemlighetsfullt.

— Hvarför det då? — undrade Tom, som icke kunde erinra sig att det fanns någon tidpunkt på hela året, då det för små gossar var rådligt att icke vara snälla.

— Jo, ty då skickar Gud ut en ängel att se efter, hvilka barn som äro snälla på Jesusbarnets födelsedag, och dem, som inte äro det, tecknar han upp i en anmärkningsbok, och de få inga julklappar, — svarade Marie med samma hemlighetsfulla blinkning.

Tom såg på Marie med en begrundande blick.

— Jag tror inte att det är sannt, — sade han därefter.

— Jaså, ja vi få väl se hur det går, ifall Tom inte är snäll, — menade Marie, i det hon sköt den lille gossen ifrån sig och lade undan kam-sakerna.

Tom undrade mycket öfver hvad Marie sagt och kunde på en lång stund icke få hennes ord ur sitt hufvud, men så kom middagen ute i köket, där man doppade i grytan och åt en mängd goda saker, och därvid blef Tom så upprymd och glad,

att han glömde de allvarliga tankar Maries ord hade framkallat.

På eftermiddagen blef det en stunds lugn och stillhet i huset. Alla bud hade afstannat, pappa gick ut för att köpa julklappar, mamma satte sig i sängkammaren och skref verser till paketen, och jungfrurna stökade i köket efter middagen. Tom kröp upp på en stol vid sängkammarfönstret, tryckte sitt ansikte mot rutan och tittade ut.

Medan han låg där och betraktade stjärnorna, som glindrade så vackert på den mörka himmelen, kommo ånyo Maries ord för honom. Var det verkligen sanning att Gud sände ut sina änglar för att se efter huru människorna lefva? Och i sådant fall, hur hade han det för sin del ståldt?

I det samma fick han se hur fönstren i kyrkan, som låg midt emot, började upplysas. Han pressade ännu ifrigare sitt ansikte mot rutan. O, hvad den var vacker, den stora kyrkan med sina glimmande fönster, och ofvanför alla de små stjärnljusen, som tindrade så klart! Nu började äfven kyrkklockorna att ringa; Tom tyckte att det var som om plötsligt en djup, djup tystnad bredd sig öfver hela jorden, och i den tystnaden ljödo kyrkklockorna ding ... dång ... ding ... dång, så högtidliga och allvarliga, alldeles som om Gud ringt i en stor klocka.

— Mamma, — sade han, i det han vände sig inåt rummet där modern satt, — hvarför tända de i kyrkan?

Modern såg upp ifrån skrifbordet.

— Därför att det är aftonbön, lille Tom.

— Hvad göra de då där? — fortsatte gossen.

— De sjunga psalmer och tala om Jesus och hans födelse, — svarade modern.

Tom sade ingenting. Han stirrade tankfullt på den upplysta kyrkan, dit nu stora skaror af människor kommo gående.

— Mamma, ska' inte också vi sjunga psalmer och tala om Jesus? — sade han slutligen och vände sig ånyo mot modern.

— Jo visst min gosse, innan vi bryta pake-ten skola vi sjunga en psalm som vanligt.

— Ja, men mamma, — envisades gossen, — jag vill *tala* om Jesus också, så där som de göra i kyrkan, mamma.

— Min lille gosse, — sade modern, i det hon kom fram till fönstret och tog honom i sitt knä, — ännu är du för liten, men till nästa jul, då du fyllt åtta år, lofvar mamma, att du skall få följa med pappa och mamma i aftonsången. Men om du nu är en snäll gosse, så går du in i barnkammaren och sofver en stund tills kusinerna komma. Du skall vara uppe så länge i kväll, att jag är rädd du blir sömnig, om du inte hvil-lar en stund.

Lille Tom gjorde inga invändningar utan steg långsamt ned från stolen, tog sin mammas hand och lät föra sig in i barnkammaren, där

Ur barndomens värld.

modern lade honom på soffan och stoppade en filt omkring honom.

Det var icke utan att han kände sig litet trött och sömnig. Han var ett ömtåligt, känsligt barn, som icke tålde den minsta öfveransträngning eller sinnesrörelse, och han hade, som vanligt på julaftonen, hela dagen varit i stark spänning.

Då modern lemnat honom, låg han en stund med ögonen vidöppna. Han tyckte ej om mörkret, hvarför modern ställt en liten lampa på byrån vid motsatta väggen, och sedan han en stund stirrat på dess låga, vände han sig åt andra sidan och tillslöt ögonen.

Det stora upplysta templet reste sig i tystnaden och stillheten ånyo för hans minne, och han tyckte sig på nytt höra den allvarliga klockringningen.

Men alla bilder flöto så småningom ihop till en osammanhängande röra, och slutligen gled allt sammans bort ifrån honom, och han somnade...

Hur länge han sofvit visste han ej, då han plötsligt vaknade vid att någon knackade på dörren till hans rum. Yrvaken satte han sig upp i soffan och såg sig omkring. Men till hans förskräckelse hade lampan slocknat; det skulle varit alldeles mörkt i rummet, om ej ett klart månsken fallit in genom fönstret.

— Hvem knackar? — hviskade den lille gossen darrande och utan att våga röra sig ifrån soffan.

Då öppnades dörren sakta, och Tom såg en ljus skepnad, som långsamt närmade sig soffan, där han låg. I månskenet kunde han också tydligt se två stora hvita vingar på skepnadens rygg.

— Ängeln! — tänkte Tom och såg med skrämnda ögon på den inträdande, — han kommer för att se om jag är snäll. O, jag är så rädd, så rädd! —

Och han ämnade just krypa ihop och draga filten öfver sitt hufvud, då han hejdades af den ljusa gestalten, som vänligt tog hans ena hand och såg på honom med ett par ögon, hvilka i månskenet tycktes brinna lika klara och milda som stjärnorna ofvanför kyrktornet.

— Var inte rädd lille Tom, — sade skepnaden, alldeles som om han läst Toms tankar — Jag är inte kommen för att döma dig, mitt barn. Jag är en af julens änglar, som Gud skickar ut för att flyga omkring och taga reda på, i hvilka hem man verkligen firar julen till *hans* ära, som då föddes. Julkvällen har nu brutit in, öfverallt tändas ljusen i granen, jag skall just nu börja min färd, vill du följa med, Tom? —

— Ja, — svarade gossen, utan att taga sina ögon ifrån den hvita gestalten, — men jag måste först sätta på mig min ytterkavaj och min pelsmössa, annars får jag bannor af mamma. —

— Du är en liten snäll gosse, som tänker på hvad din mamma sagt, — svarade ängeln små-

leende, — men var lugn, du behöfver ingen kavaj, du skall få det varmt ändå. —

Med dessa ord öppnade ängeln sin hvita mantel, tog den lille gossen i famnen och svepte väl om honom.

O, hvad det var varmt och mjukt och skönt vid ängels hjärta! Tom tyckte att han aldrig känt sig så lycklig som nu. Alla goda tankar han haft, alla vänliga ord han sagt eller hört kommo för honom, alla de gladaste stunderna i lifvet vaknade i hans minne. Det fula och stygga fanns icke mer. Människorna voro så goda och glada, och Tom älskade dem alla så innerligt. Han tyckte att han ville gråta, men inte af smärta, utan därför att han kände sig så lycklig, så lycklig i ängels famn.

— Så känner man det i himmelen, — tänkte han, under det ängeln började höja sig uppåt.

Den lille gossen hisnade till och gömde sitt hufvud vid ängels bröst. Och innan han hunnit sansa sig eller märka hur de kommit ur huset, voro de redan ute i rymden, med det klara stjärnhvalfvet öfver sitt hufvud och under sig den upplysta staden.

— O, så vackert, så vackert! — utropade Tom och klappade i händerna, — säg, ängel, äro alla de där stjärnorna Guds ögon? —

— Nej, mitt barn, de äro Guds *kärlekstankar*. Hvarje sådan där stjärna är en värld, som Guds

kärlek frambragt och om hvilken han outtröttligt vårdar sig.

— Hvad Gud är stor och god! — hviskade Tom med tårar i ögonen.

— Ja, mitt barn, han är stor och god, och himlarne förtälja hans ära, och fästet förkunnar hans händers verk — svarade ängeln och pekade upp mot rymden...

Nu sänkte de sig något, så att de kommo tätt öfver de stora husen, hvilkas fönsterrutor glimmade af de tända julljusen.

— Här fira de Jesusbarnet, — sade Tom förnumstigt, — ser du så många granna ljus de ha tändt?

— Ack nej, mitt barn, — svarade ängeln sorgset, — det är icke Jesus de fira, det är sitt eget nöje de söka, sig själfva de fira. Jesus har ingenting med deras fest att göra.

Lille Toms hjärta började klappa. Han förstod ej hvarför, men han kände sig ängslig och beklämd. Han märkte nu också att ängeln höll i sin hand en pappersrulle och en liten förgylld bok, hvilka han icke förut sett.

— Hvad är det där? — frågade Tom skyggt och pekade på boken och rullen.

— I den här, — svarade ängeln och höll upp den lilla förgyllda boken, — tecknar jag namnen på alla, som rätt fira Herrens Jesu födelsedag. Och på den här, — fortfor han och visade Tom pappersrullen, — skola stå alla deras namn,

som använda julen till sitt eget nöje, sin egen glädje, i stället för att ära den nyfödde Frälsaren.

— Finns det då många sådana? — undrade Tom.

— Ja, mitt barn, de allra flesta; ibland kan jag flyga ifrån hem till hem utan att träffa på en *enda*, som firar julen till Jesu ära.

— Men i kyrkan, du vet, där så många ljus tändas, och där människorna tala och sjunga om Jesus, där fira de väl julen rätt? — fortfor den lille gossen tvekande.

— Inte alla. Många, många gå dit af gammal vana, och när de väl komma ut ur kyrkan, ha de alldeles glömt Jesus för tanken på presenterna och julgranen där hemma.

— Då bli inte alla som gå i kyrkan tecknade i boken? — hviskade Tom.

— Visst icke. Ser du, mitt barn, det hjälper ej att tala och sjunga till Jesu ära, man måste fira Jesu födelsedag med sitt *hjärta*, annars blir ens namn inte skrifvet i den gyllene boken.

— Men hur skall det gå till att fira Jesus med hjärtat? — undrade Tom.

— Vänta, får du se. Låt oss nu begynna vår färd. Håll dina armar tätt kring min hals . . . så . . . Nu gå vi in här.

Och i detsamma sänkte sig ängeln mot jorden och trädde osynlig genom porten till ett stort, praktfullt upplyst hus. Tom vågade icke mer göra några frågor, han tryckte sig hårdt

intill ängeln och såg sig omkring med skygga, undrande blickar, under det ängeln, alltjämt osynlig, gick omkring i det stora huset och där-efter tog fram pappersrullen och skref därpå.

Så flögo de vidare ifrån hus till hus, ifrån hem till hem, och alltjämt kom den stora rullen fram och blef mer och mer fulltecknad. Toms hjärta kändes så beklämdt, de stora, glittrande granarne, de upplysta våningarna, de högljudda glädjeropen, som ljödo i hans öron, allt förvirrade och ängslade honom, och för hvarje gång ängeln tog fram rullen och skref, sammansnördes hans strupe af kväfda tårar.

— Men här fira de bestämdt Jesus, — hviskade han slutligen, då de kommo in i en stor upplyst sal, från hvilken psalmsång och orgel-toner strömmade emot dem, — hör du, här sjunga de till Jesu ära!

— Nej, icke heller här, — svarade ängeln och tog fram rullen, — Jesus firas inte härinne, han är äfven här utestängd från sin födelsedags-fest.

— O, ängel, — hviskade Tom, och stora tårar stego honom upp i ögonen, — blir inte Jesus ond, då han ser hur otacksamma människor äro?

— Den milde Frälsaren blir icke ond, — svarade ängeln, — endast sorgen. Du vet, lille Tom, hvad han har gjort för människorna, du vet att han har älskat dem så högt, att han har

dött den kvalfullaste korsdöd för att frälsa dem från evigt fördärf. Och när de då glömma och förneka honom, är det som om spikarne på nytt drefvos in i hans älskande frälsarehjärta, så djup smärta känner han däröfver. Tänk dig, mitt barn, om människorna, när de fira sina vänners och släktingars födelsedag och pryda sina rum därför, skulle utestänga själfva festens föremål därför, hvad skulle vi då säga? Men så göra många, många hvarje jul med Jesus. De fira hans fest, de dansa och sjunga och smycka sina hem, men *honom själf* vilja de ej veta af, för honom stänga de dörren då han kommer och klappar på.

Tom kunde ej svara, utan gömde blott sitt ansikte vid ängelns bröst.

— Stackars lilla Jesusbarnet, — mumlade han. — O, det är så förfärligt att han kommer och klappar på och inte blir insläppt.

Och han snyftade, så att hela hans lilla kropp skakade, där han låg tryckt emot ängelns bröst.

— Var lugn, Tom, — sade ängeln och strök tröstande gossens hufvud, — du skall snart få se att det också finnes hem, där Jesus är med på sin födelsedag, och där blir i stället hans glädje mångdubbelt större.

Och nu fortsatte de ånyo färden. Det svindlade för Toms ögon af alla de glittrande ljussyner som drogo förbi honom, men han var sorgsen och nedstämd, och allt emellanåt kom en darande suck öfver hans läppar.

— Gif nu akt, — sade ängeln plötsligt, i det han flög in på en smal gata och sänkte sig ned öfver ett lågt, tarfligt hus, — gif nu noga akt på hvad du får se och höra.

Den lille gossen spärrade upp sina ögon och såg sig omkring med en nyfiken, spanande blick, under det han och ängeln kommo in i en stor, men låg och enkelt möblerad sal. I midten stod en vacker gran med ljus och glitter, rundt omkring sprungo små, tarfligt, men snyggt klädda barn, som hoppade och klappade i händerna, under det ett par kvinnor lyfte upp de minsta för att visa dem den granna julgranen.

— Här inne är Jesus med på sin födelsedagsfest, — sade ängeln högtidligt.

Tom uppspärrade ännu mera sina ögon och såg sig omkring.

— Men jag ser honom inte, — viskade han ängsligt.

— Du kan inte se honom, lille Tom, ty det är i människans hjärta Jesus bor. Men alla de små fattiga barnen, åt hvilka de där snälla kvinnorna ha klädt granen, äro ett vittnesbörd om att Jesus är här inne. Ty Jesus har själf sagt: Den, som tar emot en hungrig och lidande i mitt namn, han tar emot mig.»

— Det förstår jag inte, — sade Tom klagande.

— Det är inte svårt att förstå, mitt barn, — svarade ängeln. — Om jag älskar en varelse myc-

ket högt, och någon gör denna varelse godt, så känns det för mig lika som om jag själf fått något godt. Om t. ex. din mamma är sjuk och blir frisk, är det inte lika roligt som om du själf blifvit det?

— Jo då! mycket, mycket roligare, — utropade Tom ifrigt.

— Ser du, — svarade ängeln leende. — Och ännu mer än du älskar din mamma, älskar Jesus alla fattiga och lidande. Därför kan du förstå, att den, som af kärlek till Jesus gör hans fattiga vänner godt, han gör det också åt Jesus själf. Den därför, som på julaftonen vill taga emot Jesus, han må taga emot honom i hans vänner, i lidandets och sorgens barn. Förstår du det, lille Tom?

— Ja! Om jag bara hade något att gifva de fattiga barnen, — hviskade han, — jag ville också visa Jesus att jag älskar honom.

— Vänta litet, så skall du nog få göra det, — svarade ängeln, — var nu tyst, vi skola ett ögonblick lyssna på huru de sjunga sin julpsalm.

Ängeln ställde sig vid granen, de små barnen sutto rundt omkring i rummet med sammanknäppta händer, och en af kvinnorna gick bort till orgeln och började spela. Därefter uppstämde alla, gamla och unga röster om hvarandra, den sköna julpsalmen:

Gläd dig, du Kristi brud,
Och möt din Herre Gud,

Den stora dag du skådat,
 Som de profeter bådadt.
 Hosianna, pris och ära
 Vår konung vi hembära!

Då sången var slut, uppstod en stunds tystnad, under hvilken ängeln välsignande sträckte ut sin arm mot de församlade, hvilka alla sutto med nedböjda hufvuden, liksom hade de känt den himmelska välsignelsen. Därefter tog ängeln fram den gyllene boken, skref däri och försvann med Tom, osynlig som han kommit.

Tom kände sig så underbart lycklig; tårarne stodo honom i ögonen, och hans hjärta klappade häftigt.

— O ängel, hvad det var ljust därinne, — utropade han hänryckt. — Så vill jag också fira julen, jag vill också taga emot Jesu vänner, ty jag vill taga emot honom själf.

Men då de kommo öfver taket till det hem de lemnat, hörde Tom hur ur den stjärnklara rymden ljöd en underlig skön sång, vackrare än han någonsin hört människoröster sjunga.

— Hvad är detta? — frågade han och såg sig omkring. Men han kunde inte se annat än stjärnorna öfver sitt hufvud och under sig den stora, bullrande staden.

— Det är änglarne, som sjunga vid Jesu födelse, — svarade ängeln. — Liksom för två tusen år sedan, då de sjöngo sin julsång för herdarne, hvilka vaktade sina hjordar utanför Betle-

hem, så ha de nu, århundrade efter århundrade, hvarje julnatt sjungit Guds fridshälsning öfver alla de hem, där det finnes hjärtan, som längta efter »den nyfödde judakonungen». Lyss, lille Tom, hör du, hur skönt sången klingar öfver den oroliga, fridlösa jorden?

— Ja, — hviskade Tom och såg upp mot rymden, ur hvilken den osynliga, himmelska kören ljöd:

— Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och människorna en god vilja!

Alltjämt fortsatte ängeln sin färd från hem till hem, och åter kom den långa rullen fram och fick ännu flera namn tecknade på sina blad. Men allt emellanåt inträdde de äfven i hem, där människorna firade Jesus genom att sjunga om julens frid för oroliga hjärtan, och där inskref ängeln nya namn i den gyllene boken.

Emellertid började Tom blifva sömnig; hans hufvud sjönk ned, ögonen slötos tillsammans, och alla de upplysta rummen med sina tända granar, genom hvilka han och ängeln flögo ut och in, skymtade blott förbi honom som hastigt försvinnande ljusglimtar. Endast då den gyllene boken kom fram, spratt han till och öppnade de tunga ögonlocken, och för hvarje nytt namn ängeln skref in i boken, genomfors han af en underlig känsla af lycka och längtan.

Plötsligt for han upp ur sin lätta slummer och såg sig yrvaken omkring. Då märkte han,

att de nalkades hans hem, han kände igen gatan, där han bodde, bagarboden och butiken med lek-saker, i hvars fönster han brukade gå och titta, och hvilka nu på julaftonen voro så grannt upplysta.

Mån tro färden nu var slut? Han såg upp i ängelns ansigte med en skygg, undrande blick. Men han vågade icke fråga, ty han tyckte att ängeln fått ett så allvarligt, nästan strängt uttryck. Tom blef rädd, hvarför såg ängeln på honom så där?

Då blef det med ens klart för den lille, att nu hade *hans* stund kommit, nu skulle ängeln flyga ned i *hans* hem, för att se hur julen firades där, och sedan skulle hans namn skrivas in, men hvar? På rullen med de många, många namnen eller i den lilla förgylda boken?

Stackars Tom greps af en förfärlig ångest, han förstod hvarför ängeln såg så allvarlig och sorgsen ut, det var därför att Tom och hans föräldrar *icke* firade julen till Jesu ära, det var därför att ängeln *måste* skriva deras namn på den förskräckliga rullen.

O, så rysligt att tänka att Jesus skulle läsa hans namn där, och att han skulle tillfoga den gode Frälsaren smärta, han som älskat honom så högt, att han gått i döden för honom! Det var mer än den lille gossen kunde uthärda.

— Ängel, — hviskade han snyftande, — jag ber dig så innerligt, säg ingenting åt Jesus om

att vi inte firat julen rätt och skrif inte upp mig på pappersrullen . . . jag vill inte komma dit, ängel . . . låt mig slippa för i år . . . jag vill inte att Jesus skall känna sig sorgsen för min skull . . . O, det gör mig så ondt, så ondt! Jag *vill* fira julen till hans ära, jag vill det . . . ty jag älskar honom så . . .

Den lille gossen fortfor att bedjande snyfta, men ängeln hade alltjämnt kvar samma sorgsna, stränga uttryck, alldeles sådant som Tom sett sin pappa ha, då hans lille gosse en dag varit olydig.

Omsider greps Tom af en förtviflan, som gjorde honom utom sig, och han började kämpa med ängeln för att rycka ifrån honom den fruktansvärda pappersrullen.

Han drog och slet i ängelns kläder, men rullen var försvunnen och, sällsamt nog, öfver ängelns ansikte lade sig så småningom liksom en slöja, som mer och mer tätnade och slutligen alldeles bortskymde hans drag.

Tom fortfor att slita i ängelns kläder, för att få reda på rullen. Men under tiden kom han att släppa sitt tag kring ängelns hals. En förfärens rysning genomilade honom, ännu en gång skymtade stjärnhimlen förbi hans ögon, han såg hur den ljusa skepnaden, vid hvars bröst han nyss hvilat, försvann i rymden. Så blef allt mörkt omkring honom, och med ett jämrande ångestskri störtade han ned.

— Min käre lille gosse . . . var lugn . . . gråt inte . . . du sitter ju hos mamma . . . ingenting har händt . . . du drömde bara, lille Tom, det är julafton . . . och granen och julklapparne vänta på dig därute . . .

Tom såg på sin mamma med en skrämd, yrvaken blick.

— Ängeln, — hviskade han snyftande.

— Du drömde, min gosse, — fortfor modern, som satt på soffan med Tom i sitt knä, — och du drömde så lifligt, att när jag kom in hade du fallit ned från soffan och låg på golvet och grät. Hvad drömde du, min gosse?

Men Tom ville ej tala om sin underliga dröm; han snyftade blott sakta, och modern lät honom hållas, utan att göra vidare frågor. Sedan tvättade hon hans förgråtna ansikte med kallt vatten och kammade hans hår, och så fick Tom gå ut i salen för att fira julen med kusinerna, som nu kommo med sina föräldrar.

Och snart var det glam och munterhet i våningen, och julklapparne började brytas, och lille Tom fick allt det han mest önskat, och då glindrade hans ögon, och han skrek högt af förtjusning.

Men allt emellanåt satt han tyst och drömmande och tänkte på den sällsamma färden i himlarymden och på alla de ord ängeln hade yttrat. Därvid stego tårarne i hans ögon, och

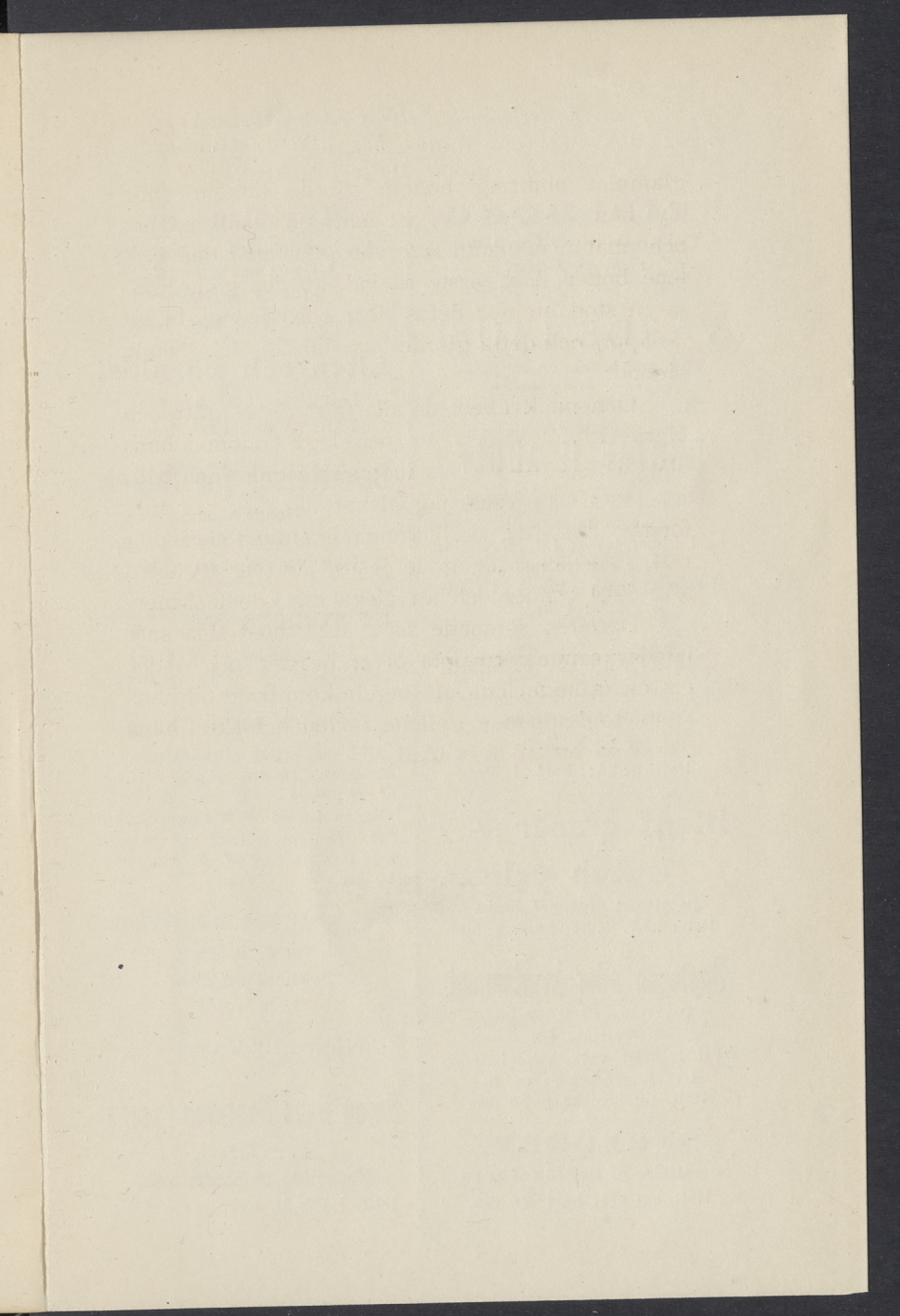
glammet omkring honom gjorde honom ondt. Ty han visste så väl, att hans och hans pappas och mammas namn *inte* voro skrifna i den gyllene boken, han visste så väl, att den gode Frälsaren stod utanför deras dörr och ej ännu blifvit insläppt, och detta gjorde hans lilla hjärta så ondt, så ondt.

Och på kvällen, då alla främmande gått, och Marie klädt af honom och lagt honom i hans lilla bädd, knäppte han ihop sina händer och bad:

— Käre Jesus, jag älskar dig, fast jag inte förstår hur jag skall kunna fira din födelsedag rätt. Lär mig det, gode Jesus, lär mig att älska alla dina vänner och att älska dig i dem. Amen.

Därefter somnade han, ännu med sina små händer sammanknäppta öfver bröstet, och under natten drömde han, att ängeln kom fram till hans bädd, tog upp den gyllene boken och skref hans namn på ett af dess blad.

*Från Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition
hafva utkommit och finnas hos alla bokhandlare att
tillgå följande nya böcker:*

FRIDEBORG.

Folkkalender för 1895

af *B. Wadström.*

Kart. 1 kr.; kloth. 1: 75.

VARDE LJUS!

Missionskalender för 1895

af *Doc. A. Kolmodin.*

Häft. 75 öre; kart. 1 kr.

GUSTAF II ADOLF

Hans person och betydelse.

Några minnesord

med illustrationer till jubelfesten
för menige man

af *Nils Lövgren*, kyrkoh. i Gälle.

Pris: 1 kr.

Stafflickan i Pompeji.

En berättelse från kristendomens
första århundrade

af *E. S. Holt.*

Häft. 1: 25; kart. 1: 50.

Bland granar &⇐

⇒ och palmer.

Berättelse af *Ernst Evers.*

Pris: häft. 1: 25; kart. 1: 50.

Upptagen eller kvarlämnad.

Berättelse af *O. Walton*,
författare till

»Ett lyckligt val», »Gamla posi-
tivet», »Skuggor» m. fl.

Häft. 60 öre; kart. 75 öre.

SYSKONEN.

Berättelse af *Bertha Sager.*

Häft. 50 öre; kart. 75 öre.

Chå slags lif.

En berättelse ur verkligheten
för ung och gammal

af *A. B. Buxtorf.*

Häft. 75 öre; kart. 1 kr.

Itien och värnlös.

Berättelse af *M. Liebrecht.*

Häft. 75 öre; kart. 1 kr.

Berättelser för folket.

Tionde häftet.

Af *Ernst Evers.*

Häft. 75 öre; kart. 1 kr.

Ur svenska folklifvet.

Berättelser af *H. K.*

Andra häftet. Pris: 50 öre.

Bibliotek för de unga:

N:o 66. »Det allrakäraste» af
M. Roos. 10 öre. N:o 67. »Jul»
af *M. Roos.* 15 öre. N:o 68.
»Bruna Lena» af *Wildermuth.* 30
öre. N:o 69. »Hvad vill julgra-
nen lära oss» af *H. B. Hammar.*
10 öre.

Teckningar ur lifvet

af *E. S. K.*

Svenskt original.

Häft. 1: 25.

Några tilldragelser

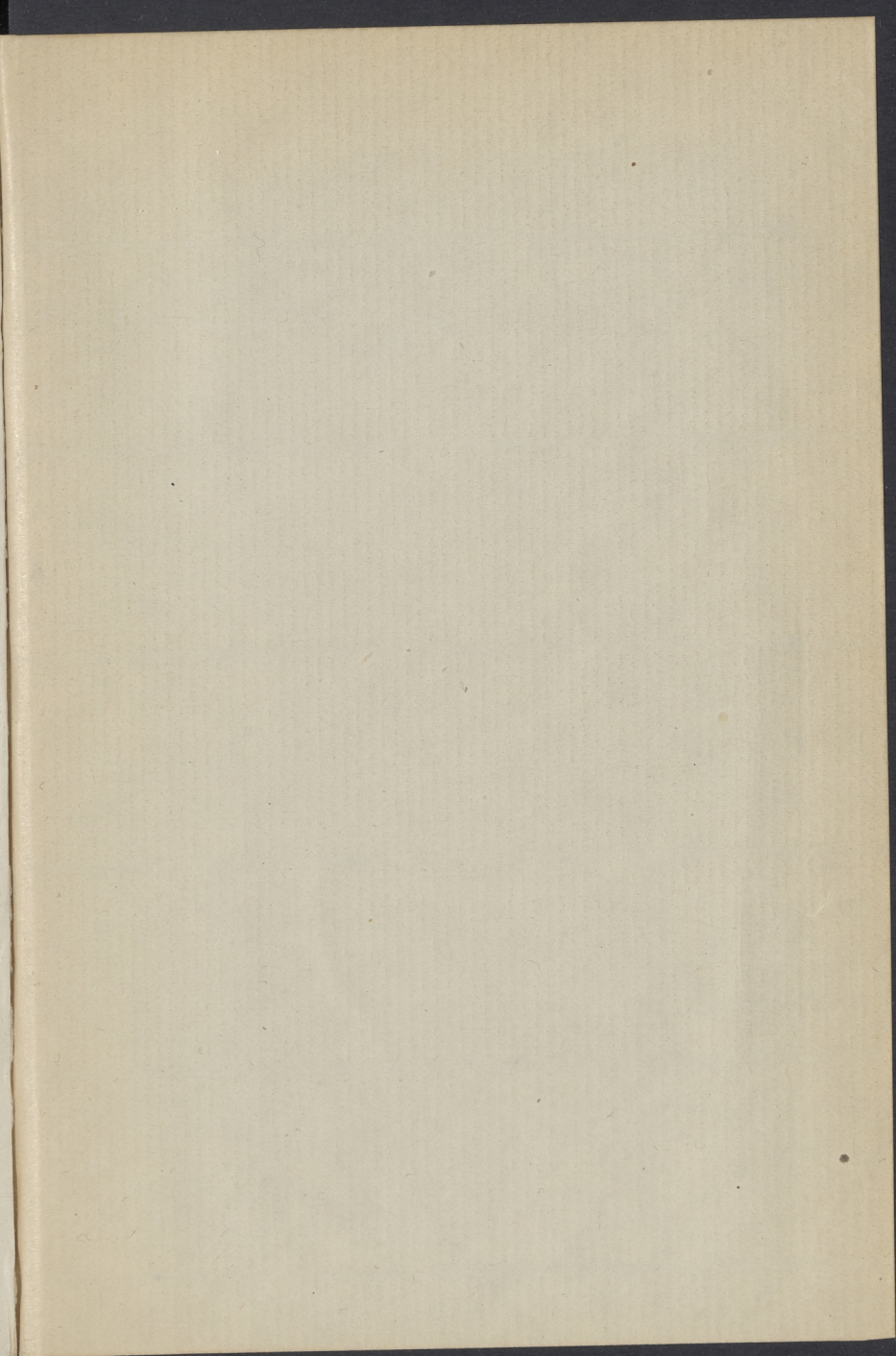
ur

Baron Hans Henr. von Essens

Lefnad.

Meddelade af honom själf.

Häft. I och II, hvardera à 1 kr.

Anders Fredriksson af Björnsåkers Färdiga Skriften
 Med ett tillägg af nya böcker och nya skrifter
 af *Anders Fredriksson* nya böcker

FRIDEBORG.

Falkenstämman för 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

VARDE LJUS!

Minneskriften för 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

GUSTAF II ADOLF

Ena partiet och den andra

af *E. H. Hultén*

Ena partiet och den andra
 af *E. H. Hultén*

af *E. H. Hultén*

Stiftelsen i Pampor

Ena partiet och den andra
 af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Bland grannar

och palmer

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Montagen eller kvarlämnad

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

SYSTEMEN

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Ena partiet

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Ena partiet

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Berättelser för folket

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Ur svenska folket

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

Stiftelsen för de unga

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

af *E. H. Hultén*

Häft. 1. 1895. 1895. 1. 1895

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

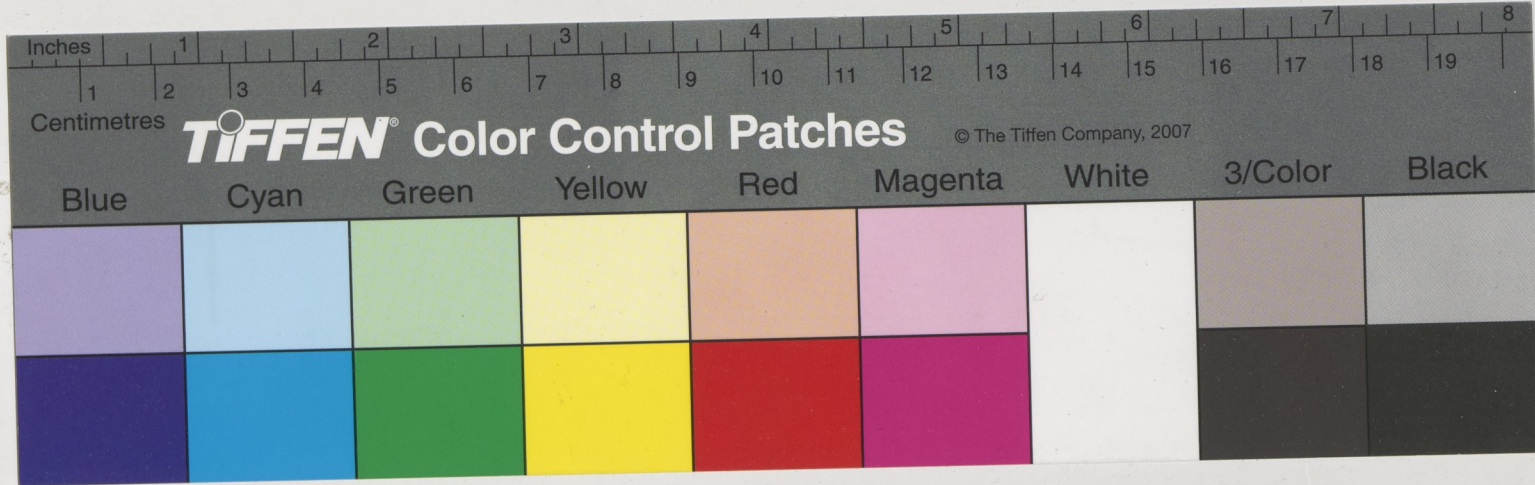

16000

001159855

PROOFS; UNDER BARNARD DOUBTINS VARIATION
OF THE 1894

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

Centimetres

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black